

Strategia Rozwoju Gminy Sierakowice 2014-2024

Sierakowice, 2014 r.

Spis treści

1. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY SIERAKOWICE	3
2. DIAGNOZA STANU OBECNEGO GMINY SIERAKOWICE	6
2.1. POŁOŻENIE I WALORY GMINY SIERAKOWICE	6
2.1.1. Położenie gminy Sierakowice w regionie	6
2.1.2. Obszary i formy podlegające prawnej ochronie	9
2.1.3. Zarys historii gminy Sierakowice	12
2.1.4. Walory środowiska kulturowego	13
2.1.4. Stan walorów środowiska przyrodniczego	16
2.2. ROZWÓJ SPOŁECZNY GMINY	20
2.2.1. Uwarunkowania demograficzne	20
2.2.2. Wykształcenie mieszkańców	24
2.2.3. Infrastruktura społeczna.....	26
2.2.4. Aktywność społeczna mieszkańców	32
2.3. SFERA GOSPODARCZA	37
2.3.1. Rozwój przedsiębiorczości, poziom bezrobocia	37
2.3.2. Rozwój rolnictwa	41
2.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	44
2.4.1. Gospodarka wodno – kanalizacyjna.....	44
2.4.2. Gospodarka odpadami	46
2.4.3. Zaopatrzenie w gaz	50
2.4.4. Zaopatrzenie w ciepło.....	50
2.4.5. Transport	50
3. ANALIZA SWOT.....	53
4. OKREŚLENIE WIZJI I MISJI ROZWOJU GMINY	62
5. CELE GŁÓWNE STRATEGII	63
6. CELE SZCZEGÓŁOWE I PRZEDSIĘWZIĘCIA LSR.....	73
7. HARMONOGRAM REALIZACJI ZAŁOŻEŃ STRATEGII	106
8. BUDŻET I STRUKTURA FINANSOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ W RAMACH REALIZACJI CELÓW STRATEGII	109
9. EFEKTY REALIZACJI CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ W RAMACH STRATEGII.....	113
10. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z AKTAMI PRAWNYMI I DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE LOKALNYM, REGIONALNYM I KRAJOWYM	115
11. OPIS PROCESU WDRAŻANIA STRATEGII	126
12. MONITORING I AKTUALIZACJA STRATEGII	130
13. PROCES EWALUACJI STRATEGII	132

1. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY SIERAKOWICE

Jedną z podstawowych metod zarządzania gminną jednostką samorządu terytorialnego jest planowanie strategiczne rozwoju gminy w dłuższym horyzoncie czasowym. Głównym narzędziem wykorzystywanym w planowaniu strategicznym jest natomiast dokument planistyczny w postaci strategii rozwoju gminy, która stanowi wyznacznik kierunków rozwoju gminy w przyjętej perspektywie czasowej.

W przypadku gminy Sierakowice przedmiotowa Strategia stanowi kontynuację założeń Strategii Rozwoju Gminy Sierakowice powstałej w 1999 roku która mimo, iż obejmowała horyzont czasowy do roku 2015, uległa znacznej dezaktualizacji zarówno z punktu widzenia wewnętrznych uwarunkowań rozwoju gminy jak i czynników zewnętrznych związanych np. z przystąpieniem Polski do struktur Unii Europejskiej oraz globalnych zmian gospodarczych i społecznych. Tym samym poniższy dokument stanowi odpowiedź na potrzebę ze strony zarówno władz gminy jak i jej poszczególnych mieszkańców związaną z ustaleniem akceptowanych przez wszystkich kierunków rozwoju gminy – jako całości oraz w odniesieniu do wszystkich jej sfer i mieszkańców.

Horyzont czasowy przedmiotowej Strategii wyznaczono na lata 2014 – 2024, wskazując tym samym na długofalowy charakter tego dokumentu pozwalający na osiągnięcie wszystkich zakładanych celów oraz realizację przedsięwzięć przeznaczonych do realizacji. Przyjęty horyzont czasowy wynikał także w dużej mierze z uwarunkowań zewnętrznych wynikających z horyzontów czasowych stosowanych w planowaniu strategicznym w skali regionalnej, krajowej czy w skali całej UE. W tym zakresie czas realizacji Strategii dostosowano do okresów realizacji budżetów UE które funkcjonują w 7-letnich horyzontach czasowych. W tym kontekście Strategia obejmuje okres wykorzystania budżetu UE na lata 2014 – 2020. Takie podejście do czasu realizacji Strategii wynika z potrzeby dostawiania Strategii Rozwoju Gminy do okresów planowania na poziomie regionalnym, krajowym i unijnym a jednocześnie do potrzeb maksymalnego wykorzystania w realizowanych działaniach środków finansowych pochodzących ze źródeł funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

Strategia obejmuje wszystkie sfery działalności gminy i została podzielona na 3 obszary działania: sferę społeczną, sferę gospodarczą oraz sferę środowiska i infrastruktury technicznej. W tym zakresie cele i przedsięwzięcia wyznaczone w ramach Strategii odnoszą się jednak nie tylko do zadań i obszarów działania gminy jako samorządu terytorialnego realizowanych przez władze gminy ale mają swoje odniesienie także do sposobów i kierunków działania wszystkich innych instytucji / podmiotów działających na terenie gminy. Z uwagi jednak na fakt, że wiele ze sfer funkcjonowania gminy wynika i podlega tylko i wyłącznie zadaniom instytucji publicznych w tym

samorządu gminy główny ciężar wdrożenia w życie założeń Strategii będzie leżał w gestii Urzędu Gminy w Sierakowicach oraz jednostek podległych gminie. Podobnie Urząd Gminy w Sierakowicach będzie pełnił rolę instytucji wdrażającej w życie założenia Strategii oraz odpowiedzialnej za jej prawidłową realizację i osiągnięcie założonych celów Strategii.

Metodologię opracowania Strategii oparto o powszechnie stosowane metody planowania strategicznego. W pracach nad Strategią kierowano się jednocześnie potrzebą zapewnienia jak najpełniejszego uspołecznionego charakteru Strategii i umożliwienia wpływu na jej kształt na każdym etapie jej przygotowywania i wdrażania społeczności lokalnej. W tym zakresie w trakcie opracowywania Strategii przeprowadzono cykl 3 spotkań z mieszkańcami gminy reprezentującymi wszystkie 3 sektory gospodarki: sektor społeczny, sektor publiczny oraz sektor gospodarczy. W spotkaniach tych udział wzięło w sumie ponad 50 osób, mieszkańców gminy wśród których przeprowadzono badania ankietowe dotyczące oceny stanu obecnego oraz pożądanego kierunku rozwoju gminy. W pracach nad przygotowywaniem Strategii wykorzystano powszechnie dostępne metody pracy grupowej – burzę mózgów oraz otwartą dyskusję prowadzoną przez moderatorów zewnętrznych. Wyniki prac w trakcie spotkań zostały poparte analizą badań ankietowych przeprowadzonych na spotkaniach wśród ich uczestników. Badania opinii społeczeństwa nt. kierunku rozwoju gminy stanowiły następnie wzbogacenie diagnozy stanu obecnego rozwoju gminy przeprowadzonej metodą desk-research - przede wszystkim danych statystycznych pochodzących z publicznej statystyki GUS oraz danych pozyskanych bezpośrednio z Urzędu Gminy w Sierakowicach. Wyniki otrzymanych analiz posłużyły następnie do opracowania analizy SWOT obszaru gminy z której wnioski były podstawą do opracowania celów głównych i szczegółowych rozwoju gminy w przyjętym horyzoncie czasowym. Konsekwencją opracowanych celów było wyznaczenie typów przedsięwzięć których realizacja pozwoli na osiągnięcie założeń Strategii. Jednocześnie wyznaczono ogólne i docelowe kierunki podejmowanych działań na terenie gminy w postaci Misji gminy Sierakowice oraz docelowy stan sytuacji gminy w postaci Wizji jej rozwoju.

Na podstawie wyznaczonych kierunków rozwoju gminy opracowano następnie harmonogram realizacji poszczególnych celów i przedsięwzięć w ramach Strategii, założenia dotyczące finansowania tych celów oraz zaprezentowano założone efekty realizacji Strategii. W końcowym etapie Strategii opracowano system jej wdrażania, monitoringu oraz oceny stopnia realizacji jej założeń. Jak wynika z powyższego opisu przedmiotowa Strategia - co jest charakterystyczne dla tego typu dokumentów - ma charakter ogólny, wyznaczając kierunki rozwoju gminy na poziomie celów (ogólnych i szczegółowych) oraz typów przedsięwzięć zmierzających do realizacji tych celów. Nie

określano natomiast konkretnych i szczegółowych projektów do realizacji, które zostaną określone w szczegółowych dokumentach planistycznych Gminy, w tym przede wszystkim w planie inwestycji gminnych.

Opracowany w ten sposób dokument będzie stanowił swoistą mapę drogową wytyczającą priorytety rozwoju gminy w najbliższej dekadzie. Jednocześnie Strategia ma charakter otwarty a metodologia jej wdrażania zakłada możliwość dokonywania zmian i aktualizacji jej zapisów w reakcji na zmieniające się uwarunkowania makroekonomiczne, wyniki okresowych analiz efektów realizacji Strategii czy inne czynniki mogące mieć wpływ na przyjęte założenia. Wszystkie zmiany w tym zakresie będą jednak odbywały się przy udziale i konsultacji ze społecznością lokalną zachowując uspołeczniony charakter tego dokumentu.

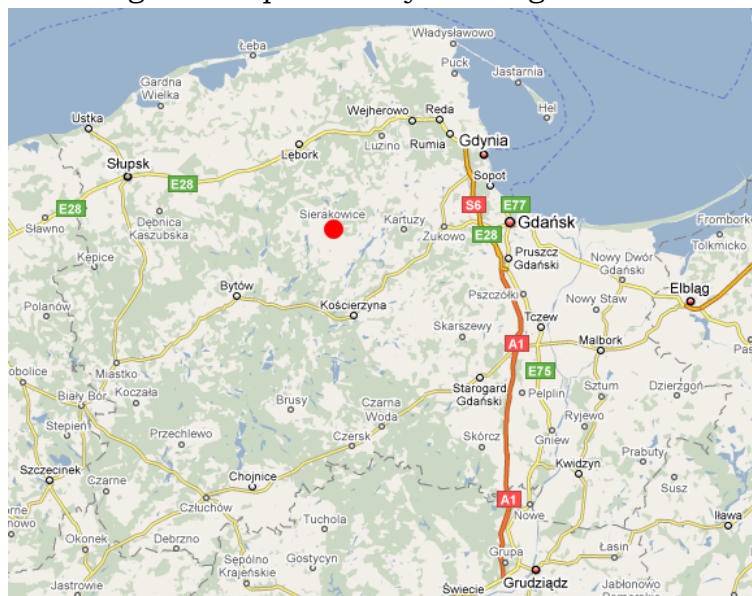
2. DIAGNOZA STANU OBECNEGO GMINY SIERAKOWICE

2.1. POŁOŻENIE I WALORY GMINY SIERAKOWICE

2.1.1. POŁOŻENIE GMINY SIERAKOWICE W REGIONIE

Gmina Sierakowice położona jest na terenie województwa pomorskiego w północno – zachodniej części powiatu kartuskiego na obszarze zwanym z uwagi na unikatowe połączenie walorów naturalnych i kulturowych – Szwajcarią Kaszubską. Pod względem administracyjnym gmina należy do jednostek typowo wiejskich, stanowiąc jedną z 8 gmin powiatu i sąsiadując z następującymi jednostkami osadniczymi:

- od północy – z gminami powiatu lęborskiego i wejherowskiego,
- od wschodu z gminami: Kartuzy i Chmielno (powiat kartuski),
- od południa z gminami: Sulęcyno i Stężycza (powiat kartuski),
- od zachodu z gminami powiatu bytowskiego.

Rys 1. Położenie gminy Sierakowice w województwie pomorskim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.mapy.google.pl.

Gmina zajmuje powierzchnię 18 222 ha co stanowi 16 % powierzchni powiatu kartuskiego i 0,9 % powierzchnia całego województwa pomorskiego. Na powierzchnię tą składają się ogółem 25 sołectwa i 29 miejscowości z których największą jest siedziba władz gminy – miejscowość Sierakowice. Poniżej przedstawiono wykaz sołectw oraz miejscowości na terenie gminy Sierakowice.

Tab 1. Sołectwa i miejscowości na terenie gminy Sierakowice.

Sołectwo	Miejscowości	Sołectwo	Miejscowości	Sołectwo	Miejscowości
Bącka Huta	Bącka Huta, Bór, Łączki, Szopa	Borowy Las	Borowy Las, Kamionka Gowidlińska	Bukowo	Bukowo
Długi Kierz	Długi Kierz, Lisie Jamy	Gowidlino	Gowidlino, Dolina Jadwigi, Lemany, Kawle	Kamienica Królewska	Kamienica Królewska, Ciechomie, Kukowka, kamienicki Młyn,

					Nowalczysko
Karczewko	Karczewko, Poręby, Łyśniewo	Kowale	Kowale, Łyśniewo	Leszczynki	Leszczynki, Kamienicka Huta
Łyśniewo Sierakowickie	Łyśniewo Sierakowickie	Mojusz	Mojusz, Karwacja, Mojuszewska Huta, Poljańska	Mrozy	Mrozy, patoki, Stara Maszyna, Wygoda Sierakowska
Nowa Ameryka	Nowa Ameryka, Ameryka, Jagodowo, Srocze Góry, Szramnica	Pałubice	Pałubice, Migi	Paczewo	Paczewo, Kokwino
Pudrowo	Puzdrowo, Dąbrowa Puzdrowska, Moczydło	Szklana	Szklana, Przylesie	Sierakowska Huta	Sierakowska Huta, Janowo, Jelonko, Welk
Stara Huta	Stara Huta	Smolniki	Smolniki	Tuchlino	Tuchlino, Karłowo, Kujaty, Rębienica, Tuchlinek, Zarębisko
Zalakowo	Zalakowo, Olszewo, Skrzeszewo	Sierakowice	Sierakowice	Piekielko	Piekielko
Sosnowa Góra	Sosnowa Góra				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sierakowicach.

Rys 2. Położenie administracyjne gminy Sierakowice.

Źródło: Opracowanie własne.

Gmina Sierakowice pod względem fizyczno - geograficznym położona jest Pojezierzu Kaszubskim, na terenie którego ukształtowanie i cechu orograficzne zostały ukształtowane przez ostatnie zlodowacenie. Tym samym obszar gminy cechują wszystkie charakterystyczne dla tego typu terenów cechy z dużą jeziornością i urozmaiconym ukształtowaniem rzeźby terenu na czele. W tym zakresie gmina charakteryzuje się położeniem w obrębie następujących jednostek naturalnych:

- w mezoregionie fizycznogeograficznym Pojezierze Kaszubskie, w kilku mikroregionach,
- w systemie zlewni Łupawy (dopływ Bukowina z Czarną Wodą, dopływ Dolina Jadwigi),
- w systemie zlewni Słupi,
- w systemie zlewni Łeby – niewielki obszar we wschodniej części gminy
- w systemie zlewni Martwej Wisły – w tym w zlewni Motławy – w tym w zlewni Raduni (dopływ Borucinka) – niewielki obszar w południowo-wschodniej części gminy,
- częściowo (bardzo niewielki obszar w północnej części gminy) w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 114 „Maszewo” (międzymorenowy)– wiek utworów wodonośnych to czwartorzęd, a średnia głębokość ujęć to 10-50 m;
- częściowo w proponowanym obszarze ochronnym GZWP nr 114 „Maszewo” według dokumentacji hydrogeologicznej z 2001 r.
- w strefach źródłiskowych Słupi, dopływów Łupawy (Dolina Jadwigi, Bukowina i jej dopływ Czarna Woda), Łeby i jej dopływów,
- w obszarze węzłowym Pojezierza Kaszubskiego (z kilkoma biocentrami) w sieci ekologicznej ECONET-Polska; w hierarchii sieci ekologicznej jest to obszar o randze najwyższej,
- częściowo w – **Kaszubskim Parku Krajobrazowym** i jego otulinie, Gowidlińskim Obszarze Chronionego Krajobrazu,
- częściowo w pośredniej strefie ochronnej ujęcia wody powierzchniowej „Straszyn” z rzeki Raduni,

Na tej podstawie należy wskazać, że do głównych zasobów środowiska przyrodniczego gminy Sierakowice należą następujące elementy:

- a) lasy – zajmują 29 % pow. gminy; lasy posiadają duże i średnie potencjały – faunistyczny, florystyczny, produkcji tlenu i regeneracji powietrza oraz retencji wody; powierzchniowo dominują ubogie lasy bukowe i bukowo-dębowe oraz nasadzenia drzew szpilkowych w wieku powyżej 40 lat,
- b) zarośla i szuwały – występują w rynnach polodowcowych, w zagłębieniach wytopiskowych, wzdłuż jezior, cieków, na torfowiskach i mokradłach – o dużych i średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza,
- c) ciągi drzew krzewów, grupy drzew – występujące w rozproszeniu, szczególnie wzdłuż cieków, dróg i linii kolejowej – o średnich i małych potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza,

- d) roślinność parków w Sierakowicach i Tuchlinie oraz starych cmentarzy – o średnich potencjałach faunistycznym, florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza,
- e) jeziora lobeliowe – Długie (pow. 28,5 ha) , Miemino (19,5 ha), Czarne (7,1 ha), Drzywko (2,5 ha), Ostrowite (11 ha), Małeńkie (4,5 ha), Święte (całe 50 ha, częściowo w gminie, zdegradowane) – o dużych potencjałach retencji wody i florystycznym, podlegające jednak niekorzystnej antropopresji,
- f) pozostałe jeziora – Kamienickie (większa część w gminie), Gowidlińskie (częściowo), Junno, Białe, Odnoga, Potęgowskie (częściowo), Bukowskie, Trzcinowe (Trzono), Okońskie, Świniewo, Tuchlińskie, Mileńka oraz małe jeziora i stawy bez nazwy – o dużych i średnich potencjałach faunistycznym i florystycznym oraz o bardzo dużym i dużym potencjale retencji wody,
- g) rzeki – Słupia, Bukowina z Czarną Wodą, Dolina Jadwigi; rzeki mają charakter potoków podgórskich o bardzo dużym i dużym potencjale faunistycznym, szczególnie w zakresie ichtiofauny, występuje tu m.in. głowacz białopłetwy, pstrąg potokowy i ciernik oraz gatunki chronione – strzebla potokowa, strzebla błotna, śliz, różanka i koza; z ssaków występuje tu przede wszystkim wydra,
- h) pozostałe ciekły – o średnim potencjale faunistycznym,
- i) strefy źródliskowe Słupi, dopływów Łupawy (Dolina Jadwigi, Bukowina i jej dopływ Czarna Woda), Łęby i jej dopływów,
- j) torfowiska wysokie, przejściowe i niskie z mokradłami oraz glebami torfowymi i mułowo-torfowymi do zachowania – tereny te stanowią ważne korytarze, ciągi i węzły ekologiczne o bardzo dużym i dużym potencjale retencji wody oraz bardzo dużych, dużych i średnich potencjałach faunistycznym i florystycznym,
- k) 7 biocentrów (obecność fauny i flory o znaczeniu europejskim) z licznymi stanowiskami, ostojami i występowaniem chronionych roślin i zwierząt – Lasy Mirachowskie (występowanie żółwia błotnego, żurawia, bociana czarnego i włośчатки), Torfowiska i jeziora lobeliowe koło Sierakowic, Torfowiska koło Tuchlina, Żurawie Chrusty, Jezioro Chośnickie (również w gm. Sierakowice z jeziorami lobeliowymi i torfowiskami) Jezioro Święte (duże jezioro lobeliowe, obecnie zdegradowane), okolice Kamienicy Szlacheckiej (również w gm. Sierakowice, liczne torfowiska wysokie),
- l) złoża kopalin udokumentowane – średni potencjał surowcowy – Puzdrowo, piaski różnoziarniste ze żwirem.

2.1.2. OBSZARY I FORMY PODLEGAJĄCE PRAWNEJ OCHRONIE

Bogate i urozmaicone walory środowiska przyrodniczego gminy stały się podstawą do objęcia wielu z tych elementów różnymi formami ochrony przyrody. Tym samym należy wskazać, że na terenie gminy występują obecnie wszystkie poza parkami narodowymi formy prawnej ochrony przewidziane dla walorów naturalnych. Jednocześnie istnieją szerokie plany dotyczące objęcia prawną ochroną przyrody innych, niepowtarzalnych walorów środowiska przyrodniczego na terenie gminy. W tym zakresie wśród obszarów chronionych w gminie można obecnie wyróżnić następujące elementy:

- Kaszubski Park Krajobrazowy – zajmujący 28 % pow. gminy, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń; obowiązują tutaj dodatkowo ustalenia „Planu ochrony Kaszubskiego Parku Krajobrazowego” zatwierdzone Rozporządzeniem Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r.,
- otulina Kaszubskiego Parku Krajobrazowego – część gminy, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń; w „Planie ochrony Kaszubskiego Parku Krajobrazowego” zatwierdzonego Rozporządzeniem Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. znajdują się również zapisy odnośnie otuliny o charakterze postulatów,
- Gowidliński Obszar Chronionego Krajobrazu, gdzie obowiązują ustalenia Rozporządzenia Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. zmieniające Rozporządzenie Nr 5/94 z dnia 8 listopada 1994 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu, określenia granic parków krajobrazowych i wyznaczenia (utworzenia) wokół nich otulin oraz wprowadzenia obowiązujących w nich zakazów i ograniczeń,
- rezerваты przyrody – 3 rezerваты w Kaszubskim Parku Krajobrazowym – „Żurawie Chrusty” (rez. torfowiskowy, pow. 21, 82 ha), „Kurze Grzędy” (rez. ornitologiczny) częściowo w gminie, „Jezioro Turzycowe” (rez. florystyczny) częściowo w gminie,
- 4 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (w granicach Kaszubskiego Parku Krajobrazowego); część pow. zespołów znajduje się w gminie, a część w gminach sąsiednich; są to – Rynna Potęgowska, Dolina Łeby w KPK, Rynna Mirachowska, Rynna Kamieniecka (całość w gminie), gdzie obowiązują ustalenia „Planu ochrony KPK” i Rozporządzenia Nr 12/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 3 września 1998 r. w sprawie zatwierdzenia „Planu ochrony KPK” oraz wyznaczenia w nim zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
- 7 pomników przyrody – 6 drzew i 1 głaz,
- projektowane 2 rezerваты przyrody z otuliną – torfowisko nad jez. Junno (rez. torfowiskowy, pow. 7 ha), przygielkowy moczar koło Skrzyszewa (rez. florystyczny, pow. 4,8 ha),
- projektowane otuliny zatwierdzonych rezerwatów – do rezerwatu „Żurawie Chrusty” oraz wspólna dla rezerwatów „Kurze Grzędy” i „Jezioro Turzycowe”,
- proponowane pomniki przyrody – 1 drzewo na południe od Puzdrowa opisane w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sierakowice” i kilkadziesiąt obiektów (drzewa, grupy drzew, głazy) opisane w „Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy Sierakowice”,

- projektowane użytki ekologiczne – 18 opisanych w „Planie ochrony KPK”, 17 w KPK i 1 w otulinie KPK (torfowisko na południowy zachód od Skrzyszewa),
- proponowane użytki ekologiczne – Dolina Bukowiny, Dolina Czarnej Wody, jezioro Trzcinowe (Trzono), jeziora lobeliowe – Długie, Miemino, Czarne, Drzywko, Ostrowite, Maleńkie,
- projektowane utworzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Górnej Słupi, Bukowiny i Łupawy,
- obszar zgłoszony do europejskiej sieci Natura 2000 – Specjalny Obszary Ochrony (SOO), wytypowany na podstawie Dyrektywy Siedliskowej Unii Europejskiej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory) – Dolina Górnej Łęby (niewielki fragment w gminie),
- ostoja wg programu Corine (zachowanie dziedzictwa przyrodniczego Europy) – Lasy Mirachowskie,
- korytarze i ciągi ekologiczne do zachowania:
  - rynny polodowcowe, doliny rzeczne, zagłębienia wytopiskowe, torfowiska – konieczność ochrony przed zainwestowaniem,
  - główne szlaki przemieszczania się zwierząt (przede wszystkim dużych ssaków) – konieczność ochrony przed zainwestowaniem i zabezpieczenie możliwości migracji zwierząt w poprzek dróg utwardzonych,
- strefy źródliskowe cieków,
- proponowany obszar ochronny Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 114 „Maszewo” (międzymorenowy) według dokumentacji hydrogeologicznej z 2001 r., dotyczy północno-wschodniej części gminy; sam GZWP nr 114 „Maszewo” zajmuje bardzo niewielki obszar w północnej części gminy,
- pośrednia strefa ochronna ujęcia wody powierzchniowej „Straszyn” z rzeki Raduni, gdzie obowiązywały do dnia 6.08.2003 r. ustalenia decyzji Wojewody Gdańskiego O-V-7226/1/93 z dnia 06.08.1993 r. – niewielki obszar w południowo-wschodniej części gminy.
- punkty widokowe – m.in. koło Sierakowic, Tuchlina i Dąbrowy Puzdrowskiej; konieczność ochrony samego punktu widokowego i panoramy na kierunku patrzenia.

Prace archeologiczne prowadzone na terenie gminy a także wykopaliska (groby skrzynkowe) z połowy wieku XX wskazują na istnienie człowieka na tym obszarze około 400 - 300 p.n.e., a więc w epoce żelaza. Osiadły tryb życia człowiek prowadził tu już jednak w epoce kamiennej czyli między 2000-1800 p.n.e.

Powstanie i nazwa osady Sierakowice zgodnie ze znanymi legendami jest datowana na XII wiek za czasów panowania na tych terenach księcia pomorskiego Mestwina I i była związana z funkcją obronną jaką pełnił ten obszar. W zapisach historycznych nazwa osady Sierakowice pojawia się najwcześniej w formie Syrakowo (1348 r.), Sirakowicze (1396 r.). Nazwa dzisiejsza Sierakowice pojawia się natomiast dopiero w 1599 roku.

Pierwsza wzmianka źródłowa dotycząca Sierakowic pochodzi z 1382 roku i jest to dokument nadania wsi rycerskiej Piotrowi z Lewina. Według badań historycznych wtedy też powstał pierwszy kościół drewniany sytuowany przy dawnej drodze do Łyśniewa. W roku 1419 Sierakowice lokowane są na prawie polskim. Z powodu braku potomstwa w linii męskiej część Sierakowic w roku 1428 a następnie całość osady przechodzi na własność Zakonu Krzyżackiego. Dalsze zmiany lokacyjne a w szczególności wrocie najazdy Husytów na ten teren oraz liczne wojny i choroby spowodowały, że w połowie XV wieku Sierakowice wyludniły się, a ziemia leżała odłogiem. Po wojnie trzynastoletniej kończącej rządy Krzyżaków na mocy pokoju w Toruniu w 1466 roku Pomorze w tym obszar obecnej gminy Sierakowice wróciło do Polski.

W latach 1467 - 70 po nabyciu dóbr Sierakowic przez nieznanego szlachcica rozpoczął się ponowny rozkwit osady. Od tego momentu zaczęło przybywać mieszkańców, powstają nowe chaty itp.. Następnie osada przechodzi na własność królewską i zostaje włączona do starostwa mirachowskiego (II połowa XVI wieku). W tym okresie istniał już kościół pod wezwaniem św. Marcina w centrum wsi a do parafii w tym okresie (1599 rok) należały już następujące wsie: Tuchlino, Puzdrowo, Gowidlino, Łyśniewo.

Po zajęciu przez Prusy w r. 1772 Pomorza Gdańskiego, a samego Gdańska w II rozbiórce Polski w r. 1793 r. okręg sierakowski wszedł do nowej prowincji Prusy Zachodnie (Westpreussen), do Kamery Wojny i Domen (Kriegs- und Domänenkammer) w Kwidzynie, zwanej też Rejencją Zachodniopruską.

W roku 1648 wieś ponownie przechodzi w prywatne ręce, właścicielami zostaje rodzina Łaszewskich. Sierakowice były własnością tej rodziny aż do 1880 roku, a dziedzicami byli kolejno Jakub Łaszewski, Józef, Wincenty, Felicyna i Roman. Po kolejnych rozbiorach Pomorze dostało się pod rządy Pruskie. W wyniku nowego podziału administracyjnego Prus Zachodnich od 1 VII 1818 r. zaczął funkcjonować powiat kartuski, do którego weszły też tereny obecnej gminy Sierakowice.

W tym czasie wieś była raczej mała i liczyła zaledwie 32 mieszkańców. W kolejnych latach liczba ta jednak systematycznie wzrastała i tak w 1904 roku osiągnęła już 683. W okresie tym rozkwitało życie społeczne Sierakowic. Wieś posiadała szereg organizacji i stowarzyszeń, np.: Towarzystwo Rolnicze później Związek Spółek Zarobkowych, w 1880r. Kółko Rolnicze, Czytelnię Ludową, w 1899

r. Bank Ludowy, Fortuń i Bazar. Pod koniec XIX wieku Sierakowice liczą blisko 700, a cała parafia 5963 mieszkańców, z 45 wioskami i osadami. Mieszkają tutaj jednocześnie przedstawiciele różnych wyznań: ewangelicy, Żydzi i chrześcijanie.

Ważnym okresem dla Rozwoju Sierakowic były lata 1905-7 w których na teren ten dotarła linia kolejowa która połączyła wieś ma stałe z Lęborkiem i Gdańskiem.

Tuż przed drugą wojną światową wieś nabrała charakteru miasteczka i liczyła blisko 2000-2500 mieszkańców. Znajdowały się tutaj dwa Kościoły, dwie szkoły, apteka, hotel, tartak, poczta, bank, sklepy, dworzec kolejowy, targowisko, składy opału, soli, palarnia kawy itd...

Struktura powiatowa przetrwała do roku 1975, gdy w Polsce zlikwidowano powiaty, i odtąd gmina Sierakowice podlegała bezpośrednio Urzędowi Wojewódzkiemu w Gdańsku. Od 1 I 1999 r. gmina Sierakowice wchodzi do powiatu kartuskiego, który jest częścią województwa pomorskiego.

2.1.4. WALORY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Zasadniczymi walorami Gminy Sierakowice poza atrakcjami środowiska przyrodniczego są walory kulturowe związane z położeniem na historycznym terenie Kaszub – w jego najbardziej tradycyjnej i rdzennej części. Fakt ten powoduje, że tereny te – niegdyś, przez wieki obszar przygraniczny, bogate są w zabytki kultury zarówno materialnej jak i nie materialnej świadczące o odmienności kultury kaszubskiej i bogatej przeszłości historycznej tego obszaru.

Specyfika położenia odcisnęła głębokie piętno w tutejszym krajobrazie kulturowym, co wyraża się w sposobach użytkowania przestrzeni, charakterze osadnictwa jak i na stylu oraz formie poszczególnych obiektów. Przeważająca liczba obiektów na terenie gminy o wartościach kulturowych i historycznych pochodzi z XIX i 1 poł. XX w. Są to założenia dworsko-parkowe, kościoły, budynki dworców oraz poczty, zajazdy, szkoły, leśniczówki, młyny i kuźnie, a także typowe dla krajobrazu kaszubskiego budownictwo ludowe – zagrody z drewnianymi lub murowanymi domami.

Obiekty starsze niż XIX-wieczne to na terenie gminy pozostałości wykopalisk związanych z wczesnym osadnictwem na tych terenach sięgających 300 – 400 lat p.n.e.. Poniżej przedstawiono syntetyczne zestawienie głównych typów dóbr kultury materialnej na terenie Gminy Sierakowice według poszczególnych miejscowości.

Tab 2. Najważniejsze dobra kultury materialnej na terenie Gminy Sierakowice.

Miejscowości	Dobra kultury materialnej
Sierakowice	- kościół pw. Św. Marcina (1820 r.); - kościół ewangelicki pw. Św. Jana; - cmentarz;
Gowidlino	kościół i cmentarz;
Kamienica Królewska	wieś o wartościowych elementach kulturowych;
Kamienicki Młyn	- cmentarzysko płaskie z wczesnej epoki żelaza; - kurhany; - dawna huta szkła;

Leszczyński	▪ kurhany;
Mojusz	▪ piece garncarskie;
Mojuszeńska Huta	▪ dawna huta szkła;
Pałubice	▪ cmentarzysko płaskie z wczesnej epoki żelaza; ▪ osada otwarta;
Stara Huta	▪ dawna huta szkła;
Załawowo	▪ cmentarzysko płaskie z wczesnej epoki żelaza;

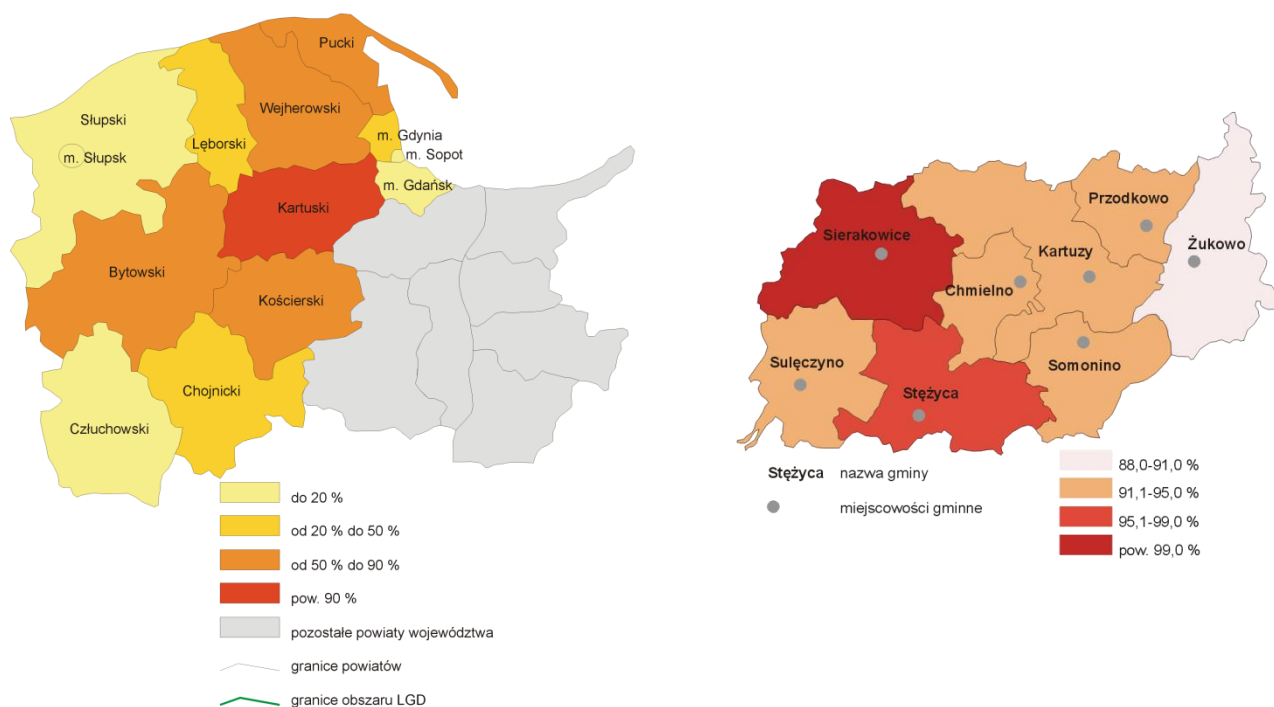
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Kaszubski Pierścień. Program organizacji i rozwoju turystyki*, Bytów – Chojnice – Kartuszy – Kościerzyna – Lębork, 2003–2004 r.

Na tej podstawie należy wskazać, że wiele z istniejących obecnie na terenie gminy obiektów materialnych ma status obiektów podlegających prawnej ochronie. W tym zakresie ochrona krajobrazu kulturowego w gminie Sierakowice dotyczy:

- obiektu wpisanego do rejestru zabytków – kościół i teren przykościelny w Sierakowicach,
- obiektów archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków – cmentarzyska płaskie z wczesnej epoki żelaza w Załawowie, Pałubicach i Kamienickim Młynie, osada otwarta w Pałubicach i piece garncarskie w Mojuszu,
- obiektów proponowanych do wpisania do rejestru zabytków – kościół i cmentarz w Gowidlinie, cmentarz w Sierakowicach, kurhany w Kamienickim Młynie i Leszczyńkach,
- stanowiska archeologiczne dawnych hut szkła – w Starej Hucie, Mojuszeńskiej Hucie i Kamienickim Młynie,
- wsi o wartościowych elementach kulturowych – Kamienica Królewska,
- stref ochrony konserwatorskiej, ekspozycji i ochrony krajobrazu oraz ochrony i obserwacji archeologicznej, które należy wyznaczyć w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego; ustalenia w nich zawarte należy uwzględnić przy działaniach realizacyjnych,
- trasy z ciągami widokowymi – Miechucino – Sierakowice,
- projektowanego Parku Kulturowego Kartusko - Mirachowskiego.

W przypadku dóbr kultury niematerialnej szczególnie ważnym wyznacznikiem tożsamości narodowej, czy etnicznej jest kultura ze wszystkimi jej składnikami. W przypadku Gminy Sierakowice jak i całych Kaszub szczególną rolę odgrywa język – jedyny język regionalny w Polsce. Jest on niewątpliwie jednym z języków polskich należącym do lechickiej grupy języków zachodnio – słowiańskich. Kaszubskim posługuje się wielu mieszkańców województwa pomorskiego. Jest on obecny w literaturze, prasie, radiu, telewizji, w szkole i w wielu kościołach.

Obok licznych składników identycznych z językiem polskim niemało jest naleciałości germańskich w słownictwie, frazeologii, w gramatyce. To wynik wielowiekowej zależności od niemieckiej kultury i państwowości. Dzięki wielu wybitnym twórcom kaszubskim, rozwój i znaczenie języka idzie teraz we właściwym kierunku, jej rozwijane i kultywowane. Obok języka polskiego, język kaszubski jest jedynym językiem „regionalnym” uznanym prawnie w naszym kraju. Obszar Gminy Sierakowice charakteryzuje się w tym zakresie najwyższym na terenie Kaszub odsetkiem ludności która posługuje się językiem kaszubskim (ludność kaszubska lub ludność z częściowym rodowodem kaszubskim). W całej gminie Sierakowice ludność kaszubska stanowi bowiem aż 99,1 % wszystkich jej mieszkańców.

Rys 3. Ludność kaszubska lub ludność z częściowym rodowodem kaszubskim w województwie pomorskim i powiecie kartuskim w % całkowitej liczby mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: J. Mordawski, *Geografia Kaszub, Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, Gdańsk*, 2008 r.

Poza językiem ważnymi elementami kultury kaszubskiej kulturowanymi na terenie Gminy Sierakowice są:

- siedmiobarwny haft oparty na dorobku żukowskich norbertanek, rozwijany później we Wdzydzech Kiszewskich, a obecnie w wielu ośrodkach Kaszub. Podobnie jest z wyrobami ceramicznymi wielobarwnymi i czarnymi. Całości dopełniają optymalnie dobrane kształty pozwalające wyrobom pełnić funkcję zdobniczą i użytkową.
- rzeźba i malarstwo na szkłe - osobne miejsce w kulturze kaszubskiej zajmuje rzeźba i malarstwo na szkłe. Tymi dziedzinami sztuki zajmują się przeważnie domorośli twórcy. Wartość artystyczna tych dzieł zależy od osoby twórcy, od jego talentu, wrażliwości na piękno, a w pewnym stopniu także od możliwości technicznych. Artystów tych wspomaga m.in. Kaszubski Uniwersytet Ludowy w Wieżycy, o czym świadczy bogata ekspozycja rzeźb.
- muzyka towarzyszyła i towarzyszy Kaszubom w różnych sytuacjach życiowych. Podobnie jest ze śpiewem i tańcem. Kapele ludowe posługują się skrzypcami, klarnetami, akordeonami, rzadziej trąbkami i bassetami. Niezwykle charakterystyczne dla tych kapel są diabelskie skrzypce, bazuny i burczybasy. O zamiłowaniu Kaszubów do tej działalności artystycznej świadczy istnienie kilkudziesięciu zespołów pieśni i tańca oraz chórów. Na terenie Gminy działa obecnie aktywnie kilka zespołów kultuwujących kulturę i muzykę kaszubską. Do najbardziej znanych w tym zakresie należą:
  - Kaszubski Zespół Pieśni i Tańca „Sierakowice” - powstał w 1980 roku z inicjatywy władz gminny, Zrzeszenia Kaszubsko Pomorskiego i Gminnej

Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”. Obecnie zespół działa przy Gminnym Ośrodku Kultury w Sierakowicach, który w dużym stopniu finansuje działalność zespołu.

- Dziecięcy Kaszubski Zespół Pieśni i Tańca „Tuchlińskie Skrzaty” - Zespół działa od roku 1984 przy Szkole Podstawowej w Tuchlinie pod patronatem Gminnego Ośrodka Kultury w Sierakowicach. Tworzą go dzieci w wieku 6-13 lat oraz kapela złożona z dorosłych.
  - Chór „Bel Canto” - Działał początkowo przy parafii św. Marcina w Sierakowicach jako jedna z grup przykościelnych. Od sierpnia 2000r. kierownictwo nad grupą śpiewającej młodzieży objęła Marlena Labuda - absolwentka Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku. Prężna działalność chóru, który przyjął nazwę Bel Canto owocowała w liczne występy na różnego rodzaju koncertach. Od kwietnia 2002 r. chór działa przy Gminnym Ośrodku Kultury w Sierakowicach.
  - Zespół Taneczny „Koraliki” – działający przy Szkole Podstawowej w Sierakowicach,
  - Zespół Taneczno - Wokalny „Radość” - działający przy Szkole Podstawowej w Kamienicy Królewskiej.
- obrzędy - na Kaszubach przetrwało wiele obrzędów charakterystycznych dla tego regionu. Obrzędowy rok zaczyna się koło Godów, czyli świąt Bożego Narodzenia. Niektóre obrzędy zaginęły, jak np.: witanie wiosny, czy ścinanie kani – symbolu zła. Zmienia się obyczajowość ludowa związana z życiem rodzinnym, między innymi z weselami czy narodzinami. Zachowała się natomiast pusta noc, czyli czas czuwania rodziny przed dniem pogrzebu przy zwłokach zmarłego.
  - zwyczaje - do grupy zwyczajów można zaliczyć zażywanie tabaki. Tę kaszubską „używkę nikotynową” zażywali mężczyźni, a czasami kobiety. Wiązało się to z wyrabianiem tabakierek z krowiego rogu.
  - budownictwo - Dawniej na Ziemi Kaszubskiej stosowano charakterystyczny typ budownictwa mieszkalnego, gospodarczego, a nierzadko i sakralnego. Było to budownictwo drewniane, zrębowe lub ryglowe. Dachy domów kryto strzechą lub gontem. Dom mieszkalny miał często podcień zwany wystawką. Obecnie takich domów jest już bardzo mało. Zastąpiły je standardowe budynki, prawie wyłącznie murowane.
  - imprezy kulturalne – z tradycją kaszubską jest również związana organizacja różnego rodzaju imprez o charakterze kulturalnym na terenie gminy. Obecnie w tym zakresie organizowanych jest kilkadziesiąt imprez w skali roku z których do najważniejszych należą: Kaszubska Noc pod Gwiazdami, Gminne Dożynki itp.

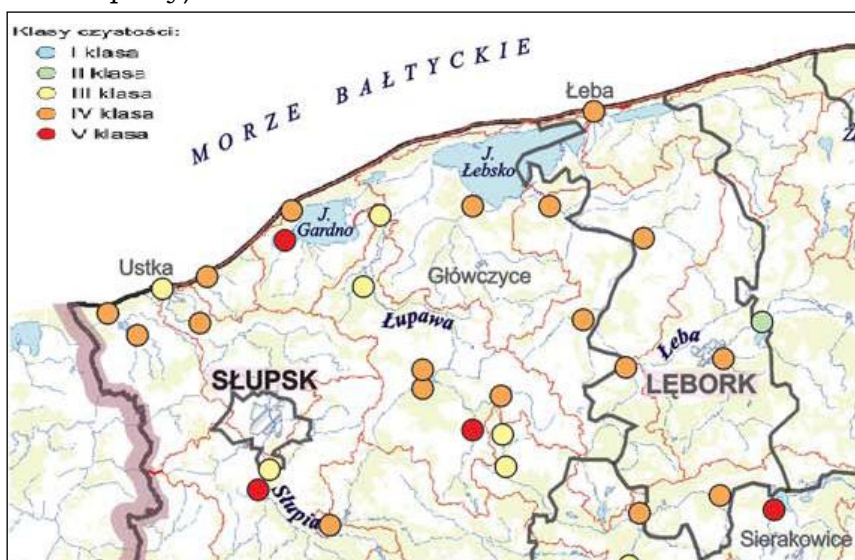
2.1.4. STAN WALORÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Wody powierzchniowe – rzeki

W zakresie czystości rzek na terenie gminy Sierakowice należy odnieść się przede wszystkim do dwóch największych cieków wodnych przebiegających przez teren gminy tj. Słupi i Łupawy. Rzeki te zostały poddane monitoringowi czystości

wód prowadzonym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku. Analiza tych badań wskazuje, że wody obu z badanych rzek mają stan zły lub niezadawalający. W przypadku rzeki Słupi jej jakość w różnych punktach pomiarowych pozwala na zakwalifikowanie jej do rzeki o wodach klasy III - V (klasa czystości ogólna) co wynika przede wszystkim z przekroczeń stężeń w zakresie: azotu ogólnego, barwy oraz wskaźnika LBC. W przypadku wód rzeki Łupawy w różnych miejscach pomiarowych zostały one zakwalifikowane jako wody klasy II – IV a ich niezadawalająca jakość (klasa IV) wynika przede wszystkim z przekroczeń następujących zanieczyszczeń: BZT5, ChZT, azot ogólny, odczyn, ołów. W przypadku wód rzeki Łupawy widoczne jest także przekroczenie w ich stanie wskaźnika eutrofizacji notowane w sąsiedztwie gminy Sierakowice. Jedną z konsekwencji opisanego stanu wód tych rzek jest fakt, że zarówno wody rzeki Słupi jak i Łupawy zostały zaklasyfikowane do wód nie spełniających warunków do bytowania ryb (na podstawie Rozporządzenie MŚ z dnia 04.10.2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych - Dz.U. Nr 176, poz. 1455). W tym zakresie niespełnienie tych warunków wynika z przekroczeń zawartości azotynów oraz fosforu ogólnego a w niektórych punktach także zawiesiny ogólnej, Ph i BZT5 (w przypadku rzeki Łupawy).

Rys 4. Stan czystości rzek na obszarze zlewni Słupi i Łupawy według badań WIOŚ.
Opracowanie własne na podstawie „Raport o stanie środowiska w województwie pomorskim 2007 roku, WIOŚ, Gdańsk, 2008 r.

Wody powierzchniowe – jeziora

Obszar gminy Sierakowice leżąc na terenie Pojezierza Kaszubskiego jest bogaty m.in. w walory środowiska przyrodniczego w postaci licznych jezior użytkowanych turystycznie i gospodarczo. Brak jest najnowszych badań dotyczących stanu wód największych jezior na terenie gminy prowadzonych przez WIOŚ w Gdańsku. Na podstawie ostatnich dostępnych danych w tym zakresie pochodzących z końca lat 90-tych należy stwierdzić, że stan jezior na terenie gminy jest zróżnicowany i uzależniony od lokalnych warunków orograficznych, zagospodarowania terenu oraz rodzaju samych zbiorników. Dostępne dane wskazują, że największe jeziora na terenie gminy należą do II-III klasy czystości.

Występują jednak także zbiorniki wodne – jak Jezioro Białe - o bardzo czystych wodach i I klasie czystości.

Tab 3. Stan czystości głównych jezior na terenie gminy Sierakowice.

L.P.	Nazwa jeziora	Klasa czystości	Rok badania	Klasa odporności na degradację
1	Jezioro Gowidlińskie	II	1997	3
2	Jezioro Kamienieckie	III	1995	3
3	Jezioro Potęgowskie	III	1995	1
4	Jezioro Junno	II	1995	2
5	Jezioro Białe	I	1995	2
6	Jezioro Święte	Non	1995	3
7	Jezioro Świniewo	III	1998	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sierakowice, PPP Biuro Urbanistyczne, Sierakowice, 2002.

W tym zakresie o stanie czystości jezior na terenie gminy decyduje przede wszystkim dotychczasowy niedorozwój podstawowej infrastruktury technicznej oraz intensywne zagospodarowanie – zwłaszcza jezior największych. Wpływ ten jest widoczny przede wszystkim po stronie:

- dotychczasowego, powszechnego stosowania bezodpływowych, indywidualnych zbiorników na ścieki będących bezpośrednim źródłem zanieczyszczeń gleby oraz wód powierzchniowych i podziemnych,
- znacznych deniwelacji terenu w tym obszarów wzdłuż brzegów jezior co sprzyja przenikaniu zanieczyszczeń do zbiorników wodnych,
- intensywnego zagospodarowania brzegów jezior na cele turystyki i rekreacji przy jednoczesnym niedorozwoju infrastruktury technicznej w tym sieci wodno – kanalizacyjnej.

Powietrze

Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego działalnością antropogeniczną wynika przede wszystkim z przekroczeń poziomów dopuszczalnych takich substancji jak: pył zawieszony i benzo[a]piren. Największe stężenia tych substancji związane są na terenie gminy Sierakowice jak i w całym regionie z tzw. niską emisją, pochodzącą z ogrzewania indywidualnego, gdzie jako podstawowe paliwo używany jest węgiel, szczególnie ten o niskiej jakości - dużej zawartości popiołu i siarki - a jako źródło grzewcze używane są kotły o niskiej sprawności. Szacuje się, iż na terenie gminy Sierakowice jak i całej strefy kartusko-kościerskiej ogrzewanie węglowe posiada około 80% gospodarstw¹. Jednocześnie od lat 90-tych stopniowo narasta na terenie gminy problem z zanieczyszczeniami transportowymi. Wzrost liczby samochodów, częstsze migracje ludności, zły stan nawierzchni oraz powstawanie nowych odcinków dróg wiążą się z ogólnym wzrostem emisji. Jeśli chodzi o emisje pyłu nieco mniejsze znaczenie ma pył pochodzący ze spalania paliwa w silniku.

¹ Program Ochrony Powietrza dla strefy kartusko-kościerskiej - Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 833/XXXV/09 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 maja 2009 roku

Na terenie gminy Sierakowice w porównaniu z obszarem całego województwa ważnym źródłem emisji PM10 z rolnictwa są uprawy oraz hodowla. Jest to element, który jest najtrudniej zredukować, ze względu na brak możliwości technicznych oraz charakter emisji (emisja okresowa). W tym zakresie jak wykazały wyniki badań przedstawione w Programie Ochrony Powietrza dla strefy kartusko – kościerskiej najwyższe wartości stężeń pyłu zawieszonego PM10 pochodzące z rolnictwa, o okresie uśredniania wyników pomiarów 24 godziny wystąpiły w skali całej strefy (obejmującej obszar powiatów: kartuskiego, kościerskiego i gdańskiego) obok gmin Suchy Dąb i Cedry Wielkie także w gminie Sierakowice. Stężenia te nie były jednak wysokie i osiągnęły maksymalnie 5% poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 o okresie uśredniania wyników pomiarów 24 godziny oraz 2,25% poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10.

Jednocześnie najwyższe wartości stężeń benzo[a]pirenu o okresie uśredniania wyników pomiarów rok kalendarzowy, pochodzące od całości emisji, wystąpiły w gminach miejskich Kościerzyna, Nowa Karczma, **Sierakowice**, Przywidz, Kartuzy, Żukowo, Pszczółki Pruszcz Gdański, i Trąbki Wielkie gdzie przekroczyły poziom docelowy. Na pozostałym obszarze strefy stężenia występują w zakresie od 40 do 60% poziomu docelowego.

Jak wynika z powyższego opisu gmina Sierakowice mimo swojego wiejskiego charakteru należy do obszarów o najwyższych w skali całej strefy kartusko – kościerskiej zanieczyszczeniach powietrza co wynika ze stężeń benzo[a]piranu oraz wysokim udziale stężeń pyłu zawieszonego pochodzącego z rolnictwa.

Hałas

W zakresie oddziaływania hałasu na zdrowie i warunki bytowe lokalnej społeczności na terenie gminy Sierakowice widoczne jest przede wszystkim oddziaływanie hałasu komunikacyjnego którego znaczenie systematycznie rośnie w ostatnich latach wraz z rozwojem transportu samochodowego. Krzyżowanie się na terenie gminy głównych szlaków komunikacyjnych regionu oraz narastające natężenie ruchu na tych trasach powoduje okresowe znaczne niedogodności hałasu komunikacyjnego dla mieszkańców zamieszkujących przede wszystkim w bezpośrednim sąsiedztwie tych szlaków komunikacyjnych. Rosnące natężenie ruchu przede wszystkim na drogach wojewódzkich nr 211 i 214 skutkuje w tym zakresie znacznymi niedogodnościami dla okolicznych mieszkańców oraz niekorzystnym wpływem na stan środowiska naturalnego.

Jednocześnie wciąż ważnym lokalnie źródłem hałasu są miejscowe zakłady przetwórcze i usługowe w tym przede wszystkim zakłady przemysłu drzewnego, stolarnie, zakłady rzemieślnicze itp. które często występują w obrębie zabudowy mieszkaniowej i oddziałują niekorzystnie na warunki bytowe lokalnej społeczności.

Zakres wymienionych oddziaływań i ich natężenie powodują jednak że poza głównymi ciągami komunikacyjnymi gminy występuje korzystny klimat akustyczny.

Gleby

Głównym źródłem zanieczyszczeń gleby na terenie gminy są następujące czynniki antropogeniczne:

- przekształcenia powierzchni ziemi wynikające z przeznaczenia terenów pod zabudowę – indywidualną bądź przemysłową obejmujące np. deniwelacje, wykopy i nasypy, związane z posadowieniem budynków, lokalizacja infrastruktury technicznej itp.
- wyrobiska surowców mineralnych o różnym stopniu przekształcenia terenu,
- zniszczenia litosfery związane z nielegalnym gromadzeniem odpadów na tzw. „dzikich wysypiskach śmieci”,

Zakres przekształceń litosfery wywołany tymi oddziaływaniami jest jednak na terenie gminy umiarkowany i ograniczony do niewielkich obszarów.

Obszary problemowe:

- zagrożenie zanikiem i asymilacją kultury kaszubskiej,
- zagrożenie posiadanych walorów środowiska przyrodniczego przez zanieczyszczenia środowiska,
- niewykorzystanie posiadanych walorów kulturowych i naturalnych dla rozwoju gminy,
- niska jakość wód płynących (rzek) oraz niewystarczająca i zróżnicowana jakość wód jezior na terenie gminy,
- znaczne zanieczyszczenie powietrza wynikające z tzw. niskiej emisji oraz zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa.

2.2. ROZWÓJ SPOŁECZNY GMINY

2.2.1. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

Według informacji Urzędu Gminy w Sierakowicach w 2013 roku gminę zamieszkiwało w sumie 18 399 mieszkańców co wskazywało, że ludność gminy stanowi 15 % ludności powiatu kartuskiego i 0,80 % mieszkańców całego województwa pomorskiego. Liczby te wskazują, że gęstość zaludnienia na terenie gminy sięga obecnie poziomu 100,54 osób/km² i jest mniejsza zarówno od wielkości notowanych w skali całego powiatu (102) jak i województwa (121). Wśród mieszkańców gminy nieznacznie przeważają mężczyźni – wskaźnik feminizacji w gminie wynosi obecnie 98 kobiet przypadających na 100 mężczyzn. Daje się w tym zakresie zauważyć, dysproporcje w liczbie kobiet i mężczyzn niespotykaną w skali powiatu czy całego województwa gdzie udział obu płci w populacji jest równomierny (powiat – 100 K/100 M) lub występuje wyraźna przewaga kobiet nad mężczyznami (województwo pomorskie – 106 K/100 M).

Zdecydowanie największą miejscowością w gminie jest siedziba władz gminnych – miejscowość Sierakowice licząca 6 855 osób czyli 37 % jej populacji. Innymi należącymi do największych w gminie sołectw należą: Gowidlino (1 501 mieszkańców), Tuchlino (641 mieszkańców) i Kamienica Królewska (936 mieszkańców).

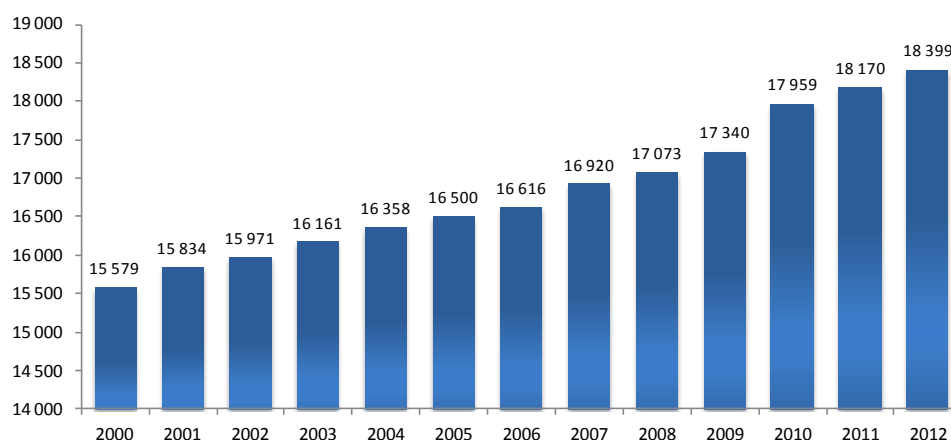
Tab 4. Liczba mieszkańców gminy Sierakowice wg. miejscowości sołeckich w 2013 roku.

Sołectwo	Liczba mieszkańców	Sołectwo	Liczba mieszkańców	Sołectwo	Liczba mieszkańców

Bącka Huta	267	Borowy Las	126	Bukowo	59
Długi Kierz	317	Gowidlino	1 501	Kamienica Królewska	936
Karczewko	55	Kowale	54	Leszczynki	164
Łyśniewo Sierakowickie	593	Mojusz	499	Mrozy	242
Nowa Ameryka	46	Pałubice	301	Paczewo	436
Pudrowo	810	Szklana	376	Sierakowska Huta	129
Stara Huta	96	Smolniki	128	Tuchlino	641
Załawowo	515	Sierakowice	6 885	Piekielko	111
Sosnowa Góra	75				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sierakowicach.

Analiza zmian liczby mieszkańców gminy w okresie ostatnich 12 lat wskazuje na systematyczny i dynamiczny wzrost liczby ludności tego obszaru w analizowanych latach. Dane GUS wskazują, że w latach 2000-2012 liczba mieszkańców gminy Sierakowice wzrosła o 2 820 osoby czyli ponad 18 % populacji. Jest to wzrost bardzo wysoki i stanowi zjawisko charakterystyczne dla całego obszaru powiatu kartuskiego. Szczegółowe dane dotyczące zmian liczby mieszkańców gminy przedstawia poniższy wykres.

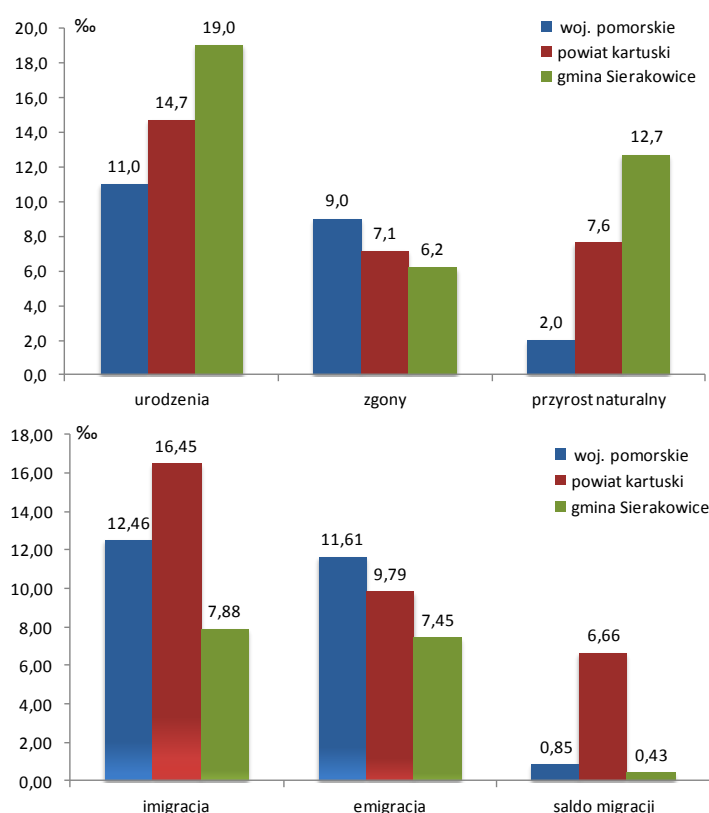
Rys 5. Liczba mieszkańców gminy Sierakowice w latach 2000 – 2012.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na tak dynamiczny wzrost liczby mieszkańców gminy składa się przede wszystkim bardzo wysoki poziom przyrostu naturalnego który w 2012 roku sięgnął poziomu 12,7 ‰ i był wyższy zarówno od średniej dla powiatu (7,6 ‰) jak i przede wszystkim średniej dla całego województwa pomorskiego (2,0 ‰). O tak wysokim poziomie tego wskaźnika decyzje przede wszystkim bardzo wysoki poziom liczby urodzeń który w ostatnim badanym roku sięgnął poziomu 19,0 ‰ i był znacznie wyższy od średniej dla całego regionu – ale także utrzymujący się na niskim poziomie wskaźnik liczby zgonów (6,2 ‰) niższy w znacznej mierze od średnich wartości mierzonych dla całego województwa (9,0 ‰). Należy pokreślić, że pod

względem wskaźników liczby urodzeń i wielkości przyrostu naturalnego gmina Sierakowice należy od lat do czołówki gmin w skali całego kraju. Należy także wskazać, że tak wysoki poziom opisanych wskaźników utrzymuje się w gminie od kilku lat i stanowi stałą charakterystykę demograficznego rozwoju gminy. W tym zakresie wielkość przyrostu naturalnego w gminie w latach 2002 – 2012 wahała się zawsze na wysokim poziomie w granicach 8 – 14 ‰ i była w każdym z badanych lat wyższa od średniej dla całego powiatu kartuskiego – który pod względem tego wskaźnika jak i wskaźnika liczby urodzeń należał w 2012 roku do najlepszych w całym kraju.

Jednym z czynników decydujących o wysokim poziomie liczby urodzeń w gminie jest wysoki – wyższy od średniej dla powiatu i województwa poziom liczby zawieranych w gminie małżeństw który w 2012 roku osiągnął wartość 6,7 ‰ przy 5,8 ‰ w skali powiatu i 5,3 ‰ w skali całego województwa pomorskiego.

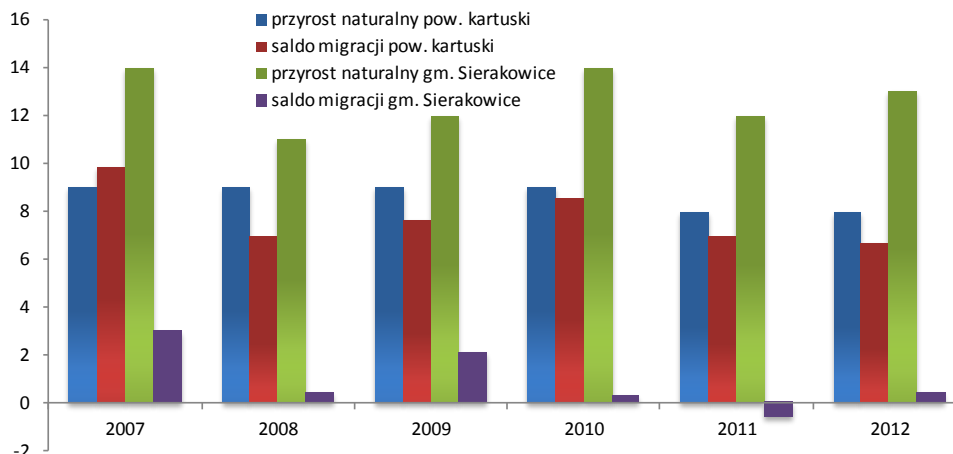
Rys 6. Podstawowe wskaźniki demograficzne dla gminy Sierakowice na tle powiatu kartuskiego i województwa pomorskiego w 2012 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Odmienne niż ma to miejsce w przypadku przyrostu naturalnego przedstawia się sytuacja w zakresie salda migracji na obszarze gminy Sierakowice. W ostatnim badanym roku wielkość salda migracji była zbliżona do średniej dla województwa i wyniosła 0,43 ‰ co było jednocześnie wielkością znacznie niższą od średniej dla całego powiatu kartuskiego (6,66 ‰). Szczegółowe dane dotyczące tego wskaźnika wskazują jednak, że jego wielkość wynika przede wszystkim ze znacznie niższych od średniej dla regionu (przede wszystkim powiatu) wartości wskaźnika imigracji na teren gminy - gdyż wskaźnik liczby wymeldowań z jej obszaru przyjmuje także wartości niższe od średnich dla regionu – dane te wskazują na

niską mobilność ludności do i z terenu gminy Sierakowice. Tendencja ta jest charakterystyczna dla gminy od kilku lat kiedy to wielkość salda migracji waha się w gminie w granicach 0,00 przyjmując niekiedy nawet nieznaczne wartości ujemne (2011 rok) – jednocześnie w każdym z badanych lat wielkości te są znacznie niższe od średnich wartości dla całego powiatu kartuskiego.

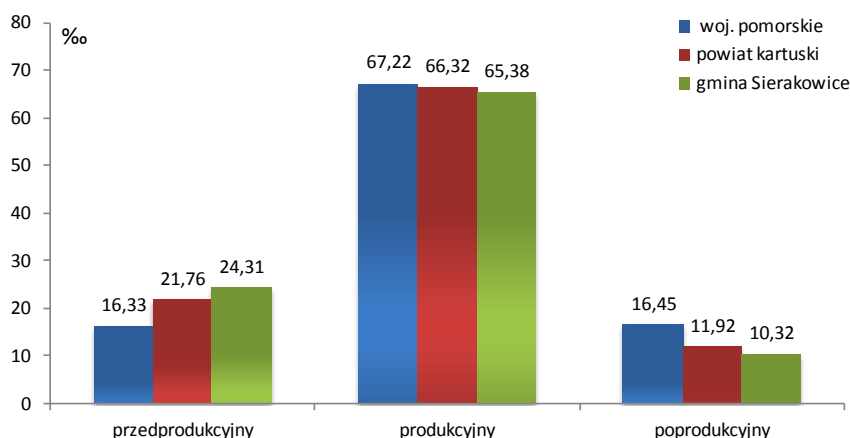

Rys 7. Przyrost naturalny i saldo migracji na terenie gminy Sierakowice na tle powiatu kartuskiego w latach 2007 – 2012.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Struktura wieku mieszkańców gminy Sierakowice wskazuje na relatywnie młodszą strukturę wiekową ludności gminy na tle mieszkańców całego regionu. Dane statystyczne dotyczące struktury wieku ludności gminy na tle powiatu uwidaczniają wysoki udział młodych mieszkańców wchodzących dopiero w wiek produkcyjny i tym samym relatywnie niski udział w populacji gminy ludności w wieku przede wszystkim poprodukcyjnym. Zjawisko to widoczne jest przede wszystkim w porównaniu sytuacji w gminie z sytuacją pod tym względem w skali całego powiatu. W tym zakresie piramida wieku mieszkańców gminy wskazuje na wyższy udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i niższy udział ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym w ludności gminy – niż ma to miejsce w skali powiatu. Jest to zjawisko pozytywne i świadczy o relatywnie „młodej” strukturze mieszkańców gminy – jest ono jednocześnie wynikiem opisanych powyżej: wysokiego poziomu urodzeń oraz wskaźnika przyrostu naturalnego. Jednocześnie należy wskazać, że charakterystyczną cechą struktury wieku ludności gminy jest większy udział mężczyzn we wszystkich grupach wiekowych z wyjątkiem osób najstarszych w wieku pow. 70 lat wśród których w populacji gminy dominują kobiety – jest to jednak zjawisko charakterystyczne dla całego kraju z uwagi na średni dłuższy okres życia kobiet niż mężczyzn. Potwierdza to analiza struktury wieku mieszkańców gminy na tle powiatu i województwa według ekonomicznych grup wieku w 2012 roku. Dane te wskazują, że ludność gminy Sierakowice cechuje się wyższym udziałem mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (24,31 %) niż średnia w regionie i odpowiednio niższym udziałem osób w wieku produkcyjnym (65,38 %) i poprodukcyjnym (10,32 %) – co potwierdza relatywnie młodą strukturę wieku ludności gminy. Następstwem tego jest jednak wyższy od średniej poziom wskaźnika obciążenia demograficznego wskazującego na stosunek liczby mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do mieszkańców w wieku produkcyjnym

który na terenie gminy wynosi 65,0 % przy 61,3 % w skali powiatu i 56,6 % w skali całego województwa.

Rys 9. Struktura wieku mieszkańców gminy Sierakowice na tle powiatu kartuskiego i województwa pomorskiego w 2012 roku według ekonomicznych grup wieku.

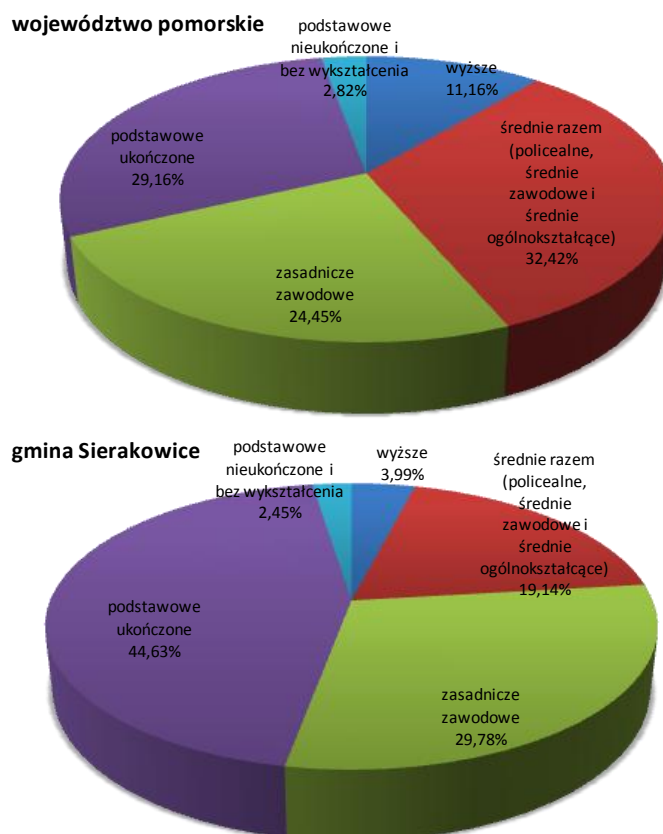
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.2.2. WYKSZTAŁCENIE MIESZKAŃCÓW

Jednym z najważniejszych wskaźników świadczących o rozwoju sfery społecznej na danym obszarze jest poziom i struktura wykształcenia jego mieszkańców. W tym zakresie dane oficjalnej statystyki publicznej GUS z 2002 roku (najnowsze dostępne) wskazują, że wykształcenie mieszkańców gminy Sierakowice jest znacznie niższe od średniej dla całego województwa i jest charakterystyczne dla mieszkańców obszarów wiejskich regionu. Wśród populacji gminy przeważają zdecydowanie osoby z wykształceniem podstawowym które stanowią aż 44,63 % mieszkańców tego obszaru. Na kolejnym miejscu z również bardzo wysokim udziałem znajdują się mieszkańcy z wykształceniem zasadniczym zawodowym stanowiący 29,78 % mieszkańców gminy. Jednocześnie bardzo niski odsetek mieszkańców posiada wykształcenie powyżej średniego – cytowane dane wskazują, że ten rodzaj wykształcenia posiada zaledwie 5,62 % mieszkańców gminy.

Porównanie sytuacji w tym zakresie ze średnią dla regionu województwa pomorskiego wskazuje, na znacznie wyższy udział na terenie gminy mieszkańców z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym przy jednoczesnym znacznie niższym udziale mieszkańców z wykształceniem średnim i wyższym. Na terenie gminy wykształcenie podstawowe oraz zasadnicze zawodowe posiada obecnie w sumie aż 74,41 % jej mieszkańców przy poziomie tego wskaźnika w skali województwa wynoszącym jedynie 53,61 %. Podobnie duże dysproporcje są widoczne w przypadku odsetka osób z wykształceniem średnim których w skali województwa jest ponad dwukrotnie więcej niż ma to miejsce w skali gminy oraz przede wszystkim wykształceniem wyższym gdzie udział osób z tym wykształceniem w gminie jest prawie 3-krotnie niższy niż ma to miejsce w skali całego województwa. Zacytowane dane świadczą o znacznie gorszej sytuacji pod tym względem na terenie gminy niż ma to miejsce w skali całego województwa.

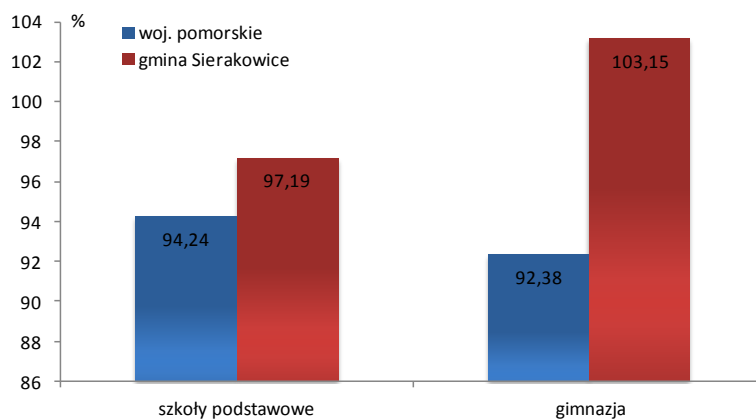

Rys 10. Struktura wykształcenia mieszkańców gminy Sierakowice na tle województwa pomorskiego w 2002 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jednym z elementów wpływających na poziom wykształcenia mieszkańców oraz wskazującym na ich dostęp do edukacji jest poziom wskaźnika skolaryzacji netto mówiący o relacji liczby osób (w danej grupie wieku) uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. W tym zakresie na terenie gminy widoczna jest dobra sytuacja w zakresie dostępu mieszkańców do edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym. Poziom wskaźników skolaryzacji w tym zakresie na terenie gminy był znacznie wyższy niż ma to miejsce w skali całego województwa zarówno w zakresie szkoły podstawowej jak i gimnazjów.

Rys 11. Współczynnik skolaryzacji netto na terenie gminy Sierakowice na tle województwa pomorskiego w 2012 roku w %.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.2.3. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Opieka zdrowotna na terenie gminy Sierakowice opiera się o działalność Kaszubskiego Centrum Medycznego w Sierakowicach, które powstało po przeprowadzonej rozbudowie istniejącego Ośrodka Zdrowia. Centrum zlokalizowane jest w Sierakowicach przy ulicy Lęborskiej i po rozbudowie stanowi nowoczesny, dobrze wyposażony i oferujący szeroki zakres usług Ośrodek, który świadczy obecnie usługi medyczne w zakresie:

- a. Podstawowej Opieki Zdrowotnej:
  - Poradnia ogólna,
  - Poradnia dziecięca,
  - Gabinet szczepień,
  - Gabinet zabiegowy,
- b. Nocnej i świątecznej opieki medycznej,
- c. Poradni Specjalistycznych:
  - Poradnia chirurgii ogólnej,
  - Poradnia chirurgii urazowo – ortopedycznej,
  - Poradnia ginekologiczno – położnicza,
  - Poradnia kardiologiczna,
  - Poradnia neurologiczna,
  - Poradnia okulistyczna,
  - Poradnia otolaryngologiczna,
- d. Poradni Stomatologicznych,
- e. Usług diagnostycznych:
  - EKG,
  - Punkt pobrań laboratoryjnych,
  - RTG,
  - USG.

Poradnia lekarza POZ oraz poradnie specjalistyczne czynne są od poniedziałku do piątku w godzinach od 8 do 20. Nocna i świąteczna opieka zdrowotna świadczona jest na terenie Centrum przez NZOZ Centrum Medyczne "KASZUBY" sp. z o. o. od poniedziałku do piątku w godzinach od 20 do 8, natomiast w sobotę, niedzielę i święta – całodobowo.

Na terenie KCM w Sierakowicach swoją siedzibę mają również:

- Zakład Rehabilitacji Leczniczej NZOZ Beavita 1,
- Poradnia kardiologiczna NZOZ COR-GYN.

Ponadto w zakresie ochrony zdrowia w gminie funkcjonują 4 apteki, co daje wskaźnik dostępności tych usług na poziomie zbliżonym do średniej dla powiatu kartuskiego. W zakresie dostępu do opieki szpitalnej, najbliższymi położonymi

szpitalami dla mieszkańców gminy są obiekty szpitalne w Kartuzach oraz Kościerzynie.

W zakresie pomocy społecznej² obowiązki samorządu gminy w tym zakresie pełni Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, zlokalizowany przy ul. Lęborskiej 34 w Sierakowicach. Pomoc społeczna stanowi ważny system wsparcia osób i grup społecznych znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są oni w stanie przezwyciężyć i rozwiązać samodzielnie. Polityka pomocy społecznej w Sierakowicach ukierunkowana jest na podejmowanie różnorodnych działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ma na celu udzielenie im zarówno świadczeń jak i usług, które powodują zmianę sytuacji społecznej i materialnej tych osób/grup. Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są w Ośrodku przez: Dział Pomocy Środowiskowej, Dział Usług Opiekuńczych, Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i do Spraw Asysty Rodzinnej, Sekcję Świadczeń oraz Punkt Interwencji Kryzysowej. Pracownicy zatrudnieni w Ośrodku Pomocy Społecznej spełniają wymagania ustawowe w zakresie posiadania kwalifikacji i wykonują swoje obowiązki stosownie do zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców gminy - zarówno indywidualnych, jak i zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej - w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.

Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia usług przez Ośrodek odpowiada okolicznościom uzasadniającym udzielenie pomocy oraz realnym możliwościom finansowym Ośrodka. Świadczenia udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego, bądź innej osoby lub z urzędu. Podstawą przyznania świadczenia z pomocy społecznej jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania osoby, która o tę pomoc się ubiega. Podejmowane w ostatnich latach działania wskazują, że system opieki i ratownictwa socjalnego na terenie gminy Sierakowice sukcesywnie przekształca się w system aktywizacji i integracji społecznej.

Pracownicy ośrodka i instytucji z nim współpracujących w coraz większym stopniu zwracają uwagę na usługi aktywizacyjne, zwiększające samo zaradność i odpowiedzialność klientów. Duże znaczenie w podejściu do rozwiązywania problemów osób i rodzin pozostających w systemie pomocy społecznej ma indywidualizacja wsparcia odpowiadająca na zróżnicowane potrzeby każdego człowieka.

W latach 2010 - 2012 Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowicach obejmował wsparciem finansowym odpowiednio: 729, 675, 691 rodzin w których przebywało: w roku 2010 - 2932 osoby, w roku 2011 - 2636 osób, w roku 2012 - 2671 osób. Osoby te stanowiły w 2010 roku 16,2% ogółu mieszkańców gminy Sierakowice a w roku 2011 i 2012 - 14,4% .

Dla rodzin objętych pomocą społeczną Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowicach przyznawał świadczenia w ramach zadań zleconych i zadań własnych. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tab. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą w latach 2010-2012.

---

² Informacje na podstawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sierakowice na lata 2014-2020 – projekt.

Wyszczególnienie	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania		
	2010	2011	2012
Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	1394	1307	1291
Liczba rodzin objętych pomocą finansową	729	675	691
Liczba osób w rodzinach objętych pomocą finansową	2932	2636	2671
Liczba osób objętych programem „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	1628	1542	1669

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sierakowice na lata 2014-2020 – projekt.

Spośród udzielonych świadczeń przez GOPS w Sierakowicach dominują dwie kategorie: posiłki – którymi wspomózono w 2012 roku 1 760 osób oraz zasiłki celowe i w naturze, którymi wspomózono 1 698 osób z terenu gminy. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tab. Udzielone świadczenia.

Formy pomocy	Liczba osób w rodzinach którym udzielono świadczenia z pomocy społecznej		
	2010	2011	2012
Zasiłki stałe	143	155	136
Zasiłki okresowe	167	96	167
Schronienie	6	6	9
Posiłek	2196	1821	1760
Usługi opiekuńcze	16	23	29
Zasiłki celowe i w naturze ogółem	1486	1574	1698
Zasiłki specjalne celowe	547	580	744

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sierakowice na lata 2014-2020 – projekt.

Z analizy danych dotyczących przyczyn występowania trudnej sytuacji życiowej uprawniającej mieszkańców gminy do korzystania z pomocy społecznej wynika, że głównym powodem korzystania z pomocy społecznej są: ubóstwo, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba w rodzinie. W dalszej kolejności plasuje się bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Nie bez znaczenia jest problem alkoholizmu i przemocy w rodzinie.

Niepokojąco z roku na rok wzrasta problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemy wynikające z niepełnosprawności, alkoholizmu i przemocy w rodzinie. Mniej więcej na jednakowym poziomie utrzymuje się liczba rodzin z występującym problemem ubóstwa z nieznacznym wskaźnikiem wzrostu w 2012 roku w stosunku do roku 2011. Niewielką tendencję spadkową wykazuje liczba rodzin objętych pomocą z uwagi na potrzebę ochrony macierzyństwa oraz liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na bezrobocie.

Tab. Liczba korzystających z pomocy społecznej na terenie gminy Sierakowice ze względu na powód trudnej sytuacji życiowej.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2010		2011		2012	
	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba

	rodzin	osób w rodzinach	rodzin	osób w rodzinach	rodzin	osób w rodzinach
Ubóstwo	462	1984	419	1798	443	1835
Potrzeba ochrony macierzyństwa	156	1096	148	1013	147	933
Bezrobocie	185	746	174	739	172	698
Niepełnosprawność	283	981	287	972	302	1006
Długotrwała lub ciężka choroba	377	1285	335	1122	343	1091
Bezradność w sprawach opiek. Wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	87	423	160	940	161	956
Przemoc w rodzinie	15	59	13	58	17	80
Alkoholizm	40	131	39	139	44	146

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sierakowice na lata 2014-2020 – projekt.

Edukacja

W kontekście dostępu do infrastruktury edukacyjnej gmina Sierakowice posiada dobrze rozwiniętą sieć szkół podstawowych i gimnazjalnych przy widocznym – zwłaszcza w kontekście wysokiego przyrostu naturalnego - niedoborze miejsc w przedszkolach. Obecnie na terenie gminy funkcjonuje 12 tego typu jednostek publicznych podlegających pod gminę Sierakowice. Należą do nich:

- Szkoła Podstawowa w Sierakowicach
- Zespół Szkół w Tuchlinie
- Gimnazjum w Sierakowicach
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Sierakowicach
- Zespół Szkół w Kamienicy Królewskiej
- Zespół Szkół w Gowidlinie
- Szkoła Podstawowa w Jelonku
- Szkoła Podstawowa w Lisich Jamach
- Szkoła Podstawowa w Łyśniewie
- Szkoła Podstawowa w Mojuszu
- Szkoła Podstawowa w Puzdrowie
- Szkoła Podstawowa w Załakowie
- Samorządowe Przedszkole w Sierakowicach

Poza wymienionymi obiektami do jednostek edukacyjnych znajdujących się na terenie gminy należą:

- Ośrodek Rehabilitacyjno Wychowawczy w Szklanej,
- Zespół Szkolno Przedszkolny MAŁA SZKOŁA w Szopie,
- Ośrodek Rehabilitacyjno - Edukacyjno- Wychowawczy Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Sierakowicach.

Stan infrastruktury edukacyjnej na terenie gminy przedstawia poniższa tabela. W 2012 roku w gminie funkcjonowało 6 gimnazjów publicznych do których uczęszczało w sumie 865 uczniów. W zakresie szkolnictwa na poziomie podstawowym w gminie funkcjonowało 11 szkół podstawowych do których uczęszczało 1 704 dzieci. W przypadku nauczania przedszkolnego na terenie gminy Sierakowice dzieci mogą w tym zakresie korzystać zarówno z nauki w oddziałach przedszkolnych istniejących przy szkołach podstawowych których na terenie gminy funkcjonuje 11 oraz z niezależnych dwóch przedszkoli dysponujących 170

miejskami przedszkolnymi. Obecnie na terenie gminy do przedszkoli uczęszcza w sumie 168 uczniów.

Tab 6. Stan edukacji przedszkolnej, podstawowej i gimnazjalnej na terenie gminy Sierakowice w 2012 roku.

Gimnazja dla dzieci i młodzieży				
ogółem	pomieszczenia szkolne	oddziały w szkołach	nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni	uczniowie
6	57	39	68,57	865
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży				
ogółem	pomieszczenia szkolne	oddziały w szkołach	nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w etatach	uczniowie
11	142	100	126,34	1 704
Przedszkola bez specjalnych				
ogółem	miejsca	oddziały	nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w etatach	Dzieci ogółem
2	170	6	-	168

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Kultura

Główną instytucją publiczną zaspokajającą potrzeby kulturalne gminy jest Gminny Ośrodek Kultury w Sierakowicach. Podstawowym zadaniem Gminnego Ośrodka Kultury jest zaspokajanie potrzeb i aspiracji kulturalnych społeczeństwa poprzez :

- tworzenie i upowszechnianie różnych dziedzin kultury oraz sztuki profesjonalnej i amatorskiej
- inicjowanie określonych zadań z zakresu kultury
- prowadzenie rejestru placówek upowszechniania kultury w gminie
- udzielanie pomocy programowej i organizacyjnej społecznemu ruchowi kulturalno-oświatowemu,
- organizowanie czynnego uczestnictwa mieszkańców wsi w różnorodnych formach działalności kulturalno-wychowawczej i rozrywkowej prowadzonej w ramach własnych
- wspomaganie organizacji , stowarzyszeń i instytucji upowszechniających oświatę i kulturę.

Gminny Ośrodek Kultury w Sierakowicach jest koordynatorem działalności kulturalnej na terenie Gminy Sierakowice od 1 kwietnia 1983 roku, kiedy to ówczesną decyzją Gminnej Rady Narodowej w Sierakowicach został powołany do życia - jednakże w początkowej fazie swojego istnienia nie posiadał on bazy lokalowej. W tym czasie nie było bowiem budynku, w którym można było prowadzić taką działalność. Dopiero pod koniec 1983 roku GOK uzyskał pomieszczenia po byłej Lecznicy Zwierząt i po gruntownym remoncie zaadoptowano je do potrzeb sierakowickiej kultury. Otwarcie placówki nastąpiło w dniu 22 września 1984 roku. W zaadoptowanym budynku zaczęły działać sekcje stałe: muzyczna, fotograficzna, komputerowa, zespół akordeonistów, Kaszubski Zespół Teatralny „Bina” oraz sekcja

sportowo-rekreacyjna w sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej im. Floriana Ceynowy w Sierakowicach i Dziecięcy Kaszubski Zespół Pieśni i Tańca „Tuchlińskie Skrzaty” w Szkole Podstawowej w Tuchlinie. Działania Ośrodka skupiały się na tradycjach kaszubskich, ich kultywowaniu i ocaleniu od zapomnienia.

Bardzo ważną rolę w propagowaniu kultury na terenie gminy odgrywa także Biblioteka Publiczna Gminy Sierakowice zlokalizowana przy ul. Dworcowej 1 w Sierakowicach. W tym zakresie do zadań Biblioteki należy przede wszystkim:

- Udostępnianie zbiorów bibliotecznych.
- Nowości wydawnicze.
- Czytelnia internetowa.
- Prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej.
- Współpraca z miejscowymi instytucjami kultury i oświaty.
- Informacja w prasie i na stronie internetowej.

W zakresie propagowania przede wszystkim kultury kaszubskiej bardzo ważną rolę na terenie gminy odgrywają zespoły folklorystyczne. Obecnie na terenie gminy funkcjonuje 6 tego typu organizacji do których należą:

- Kaszubski Zespół Pieśni i Tańca „Sierakowice”
- Płyta zespołu „Sierakowice” do nabycia w GOK.
- Dziecięcy Kaszubski Zespół Pieśni i Tańca „Tuchlińskie Skrzaty”
- Chór „Bel Canto”
- Zespół Taneczny „Koraliki”
- Zespół Taneczno-Wokalny „Radość”

Uzupełnieniem działalności kulturalnej na terenie gminy zwłaszcza w zakresie działalności GOK jest organizacja corocznie ok. 70 wydarzeń i imprez o charakterze kulturalnym, rozrywkowym i sportowym.

W zakresie zaspokojenia potrzeb duchowych mieszkańców na terenie gminy Sierakowice ma siedzibę dekanat Sierakowice a cały obszar gminy należy pod względem przynależności do Archidiecezji Pelplińskiej. W tym zakresie do dekanatu Sierakowice należy 10 parafii zlokalizowanych na obszarze całej Gminy:

- Parafia Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny - Miejscowość: Gowidlino,
- Parafia Matki Bożej Nieustającej Pomocy - Miejscowość: Kamienica Królewska,
- Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa - Miejscowość: Linia,
- Parafia Świętego Wojciecha i Świętego Brata Alberta Chmielowskiego - Miejscowość: Miechucino,
- Parafia Świętego Jana Chrzciciela - Miejscowość: Mirachowo,
- Parafia Świętego Jana Chrzciciela - Miejscowość: Sierakowice,
- Parafia Świętego Marcina - Miejscowość: Sierakowice,
- Parafia Świętej Marii Magdaleny - Miejscowość: Strzecz,
- Parafia Matki Boskiej Częstochowskiej - Miejscowość: Tuchlino,
- Parafia Świętego Michała Archanioła - Miejscowość: Łebunia.

Pod względem bezpieczeństwa publicznego główną instytucją dbającą o tę sferę życia społecznego jest Komisariat Policji w Sierakowicach zlokalizowany w

Sierakowicach przy ulicy Lęborskiej. Komisariat stanowi w tym zakresie jednostkę należącą do Komendy Powiatowej Policji w Kartuzach.

W zakresie bezpieczeństwa pożarowego sytuacja w gminie oparta jest o funkcjonowanie 5 jednostek ochotniczej straży pożarnej zlokalizowanych w miejscowościach: Mojuś, Tuchlino, Gowidlino, Sierakowice, Kamienica Królewska.

W zakresie dostępu do infrastruktury turystycznej w bazie danych obiektów zbiorowego zakwaterowania GUS na terenie gminy Sierakowice zlokalizowanych jest 7 obiektów zbiorowego zakwaterowania, oferujące w sumie 173 miejsca noclegowe. W obiektach tych udzielono w 2012 roku w sumie 3 458 noclegów dla ogółem 1 206 turystów. W tym zakresie turystyka na terenie gminy oparta jest jednak przede wszystkim o najmniejsze obiekty zbiorowego zakwaterowania charakterystyczne dla obszarów wiejskich: gospodarstwa agroturystyczne oraz prywatne pokoje gościnne. Według danych Polskiej Organizacji Turystycznej na terenie gminy funkcjonuje w sumie 37 tego typu obiektów z czego 25 kwater agroturystycznych oraz 12 pokoi gościnnych. Z obiektów tych zdecydowana większość stanowi obiekty całoroczne (31 obiektów). Obiekty te dysponują w sumie 427 miejscami noclegowymi z czego 367 (86 %) stanowią miejsca całoroczne.

2.2.4. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW

Miarą aktywności społecznej mieszkańców danego obszaru jest przede wszystkim liczba aktywnie działających organizacji pozarządowych na tym terenie. Jednocześnie bardzo ważnym współczynnikiem w tym zakresie jest poziom uczestnictwa mieszkańców gminy w życiu politycznym mierzony poziomem udziału społeczeństwa w wyborach powszechnych.

Według informacji Starostwa Powiatowego w Kartuzach w 2012 roku w gminie Sierakowice jest zarejestrowanych oficjalnie w sumie 27 organizacji pozarządowych (zarejestrowanych w KRS oraz ewidencji Starostwa Powiatowego w Kartuzach). Wśród istniejących w tym zakresie NGO ponad połowę (15 organizacji) stanowią stowarzyszenia i fundacje zarejestrowane w KRS, 7 organizacji stanowią kluby sportowe oraz UKS-y a pozostałe 5 działających organizacji to ochotnicze straże pożarne. Większość funkcjonujących instytucji działa w sferze ogólnie pojętej pomocy społecznej oraz rozwoju społecznego regionu.

W zakresie ilościowym należy wskazać, że na terenie gminy Sierakowice istnieje 8 % wszystkich organizacji działających na terenie powiatu. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców gminy która stanowi 15 % populacji powiatu należy wskazać, na relatywnie słaby rozwój tej formy aktywności społecznej wśród społeczności gminy.

Tab 8. Baza organizacji pozarządowych mających siedzibę na terenie gminy Sierakowice.

Lp.	Nazwa organizacji	Kontakt	Obszar działania organizacji
NGO zarejestrowane w KRS			

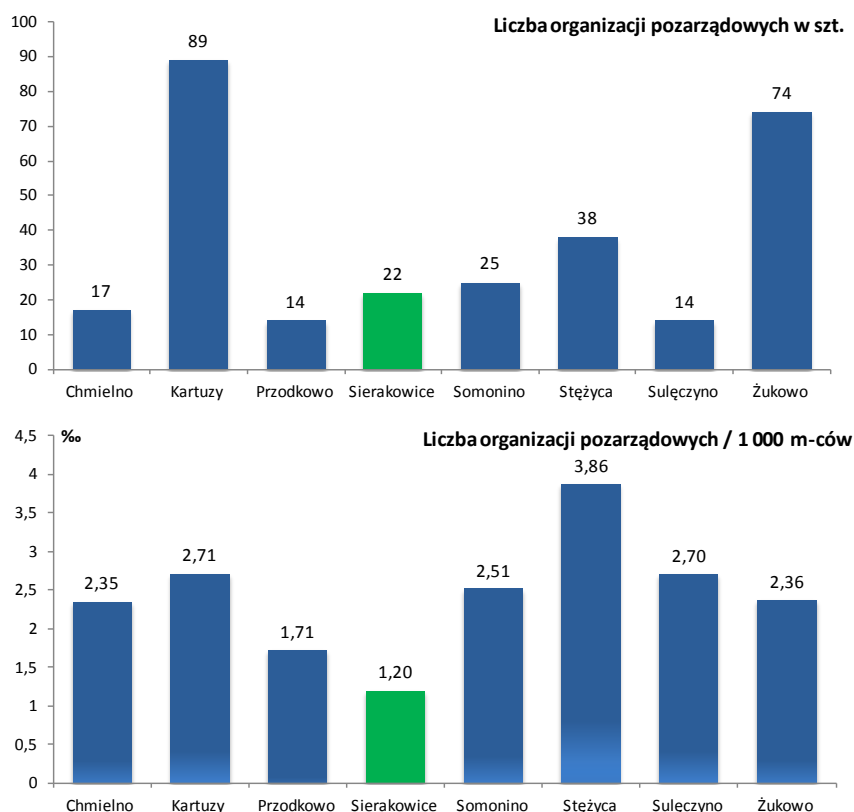

1.	Stowarzyszenie Chóralne „Discantus	83-341 Gowidlino 40 www.discantus.pl e-mail: discantus.gowidlino.@gmail.com	kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
2.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Sołectwa Bącka Huta	Szopa 83-334 Miechucino e-mail: lagosz@wp.pl	rozwój lokalny
3.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Sołectwa Kamienica Królewska	ul. Królewska 22 83-342 Kamienica Królewska e-mail: stowarzyszenie.kamienica@op.pl www.s-kk.pl	rozwój lokalny
4.	Stowarzyszenie „Młodzi dla Kaszub”	Tuchlino 44 83-340 Sierakowice	rozwój lokalny
5.	Kółko Rolnicze Długi Kierz	83-335 Lisie Jamy 52 e-mail: kgw.lisiejamy@wp.pl	rozwój lokalny
6.	Kółko Rolnicze – Koło Gospodyń Wiejskich w Paczewie	83-340 Paczewo	rozwój lokalny
7.	Kółko Rolnicze – Koło Gospodyń Wiejskich „Marzebionci” w Długim Krzu	83-335 Długi Kierz 31	rozwój lokalny
8.	Towarzystwo Przyjaciół Gminy Sierakowice	nie ustalono nowego adresu	rozwój lokalny
9.	Stowarzyszenie Ruchu Agroturystycznego „U Źródeł Słupi	Karłowo 60 83-340 Sierakowice e-mail: vnbmarek@gmail.com www.agrokaszuby.info	turystyka i promocja regionu, wypoczynek, rozwój gospodarczy
10.	Klub Sportowy „Bat”	ul. Mirachowska 31 83-340 Sierakowice e-mail: info@ks-bat.pl www.ks-bat.pl	kultura fizyczna, sport i rekreacja
11.	Gminny Klub Sportowy „Sierakowice”	ul. Kartuska 27 83-340 Sierakowice e-mail: gks-sierakowice@tlen.pl	kultura fizyczna, sport i rekreacja
12.	Stowarzyszenie Kaszubskich Motocyklistów „Czarty”	Sosnowa Góra 139 A 83-340 Sierakowice	sport i rekreacja
13.	Fundacja Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Uśmiech Dziecka”	Szklana 44 83-334 Miechucino tel./fax 58 684-77-66 e-mail: fundacja@usmiechdziecka.com.pl www.usmiechdziecka.com.pl	działalność na rzecz dzieci niepełnosprawnych
14.	Towarzystwo Przyjaciół Ucznia „Horyzont” przy Gimnazjum im. Józefa Piłsudskiego w Sierakowicach	ul. Spacerowa 14 83-340 Sierakowice tel. 59 684-68-75 w. 23 lub 33 e-mail: tpu.horyzont@gmail.com	nauka, edukacja, oświata i wychowanie
15.	Pomorskie Centrum Terapeutyczno - Prawne	ul. Kościerska 16 83-340 Sierakowice	pomoc społeczna, ochrona zdrowia
Uczniowskie kluby sportowe i kluby sportowe zarejestrowane w ewidencji Starostwa Powiatowego w Kartuzach			
16.	Uczniowski Klub Sportowy „Wiking”	ul. Szkolna 19 83-342 Kamienica Królewska	Sport i rekreacja
17.	Uczniowski Klub Sportowy „Tuch”	Tuchlino 16 83-340 Sierakowice	Sport i rekreacja
18.	Uczniowski Klub Sportowy „Stolem”	ul. Spacerowa 14 83-340 Sierakowice	Sport i rekreacja
19.	Uczniowski Klub Sportowy „Florek”	ul. Kubusia Puchatka 7 83-340 Sierakowice	Sport i rekreacja

20.	Uczniowski Klub Sportowy „Barka”	ul. Dworcowa 3 83-340 Sierakowice	Sport i rekreacja
21.	F.C. Gowidlino	Lemany 28 83-341 Gowidlino	Sport i rekreacja
22.	Uczniowski Klub Sportowy „Lis”	ul. Wiejska 7 83-340 Sierakowice	Sport i rekreacja
Ochotnicze Straże Pożarne			
23.	OSP Kamienica Królewska	ul. Królewska 10 83-342 Kamienica Królewska Prezes Zbigniew Kostuch	Ochotnicza Straż Pożarna
24.	OSP Tuchlino	Tuchlino 16 A 83-340 Sierakowice Prezes Kazimierz Krefta	Ochotnicza Straż Pożarna
25.	OSP Mojusz	83-334 Mojusz 23 Prezes Lucjan Jóskowski	Ochotnicza Straż Pożarna
26.	OSP Gowidlino	ul. Kartuska 52 83-341 Gowidlino Prezes Andrzej Wenta	Ochotnicza Straż Pożarna
27.	OSP Sierakowice	ul. ks. B. Sychty 2 83-340 Sierakowice Prezes Daniel Polejowski	Ochotnicza Straż Pożarna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Kartuzach.

Potwierdzają to dane porównawcze gminy Sierakowice na tle pozostałych gmin powiatu bazujące na statystyce GUS za 2012 rok. W przypadku bezwzględnej liczby organizacji pozarządowych i społecznych zarejestrowanych w poszczególnych gminach, gmina Sierakowice zajmuje 5 miejsce w powiecie po gminach: Kartuzy, Żukowo, Stężyca i Somonino. Znacznie gorzej przedstawia się sytuacja w przypadku porównania wskaźników zarejestrowanych organizacji pozarządowych w stosunku do liczby mieszkańców gminy. W tym zakresie gmina Sierakowice zajmuje zdecydowanie ostatnie miejsce w powiecie z liczbą zarejestrowanych organizacji na poziomie 1,20/1 000 mieszkańców, co jest wskaźnikiem dwukrotnie niższym od średniej dla całego powiatu kartuskiego a jednocześnie znacznie niższym niż ma to miejsce w sąsiednich gminach: Sulęcyno i Stężyca. Sytuacja ta wskazuje na relatywnie niską aktywność lokalnej społeczności gminy Sierakowice, która w stosunku do liczby mieszkańców przedstawia się znacznie mniej korzystnie niż w pozostałych gminach powiatu.

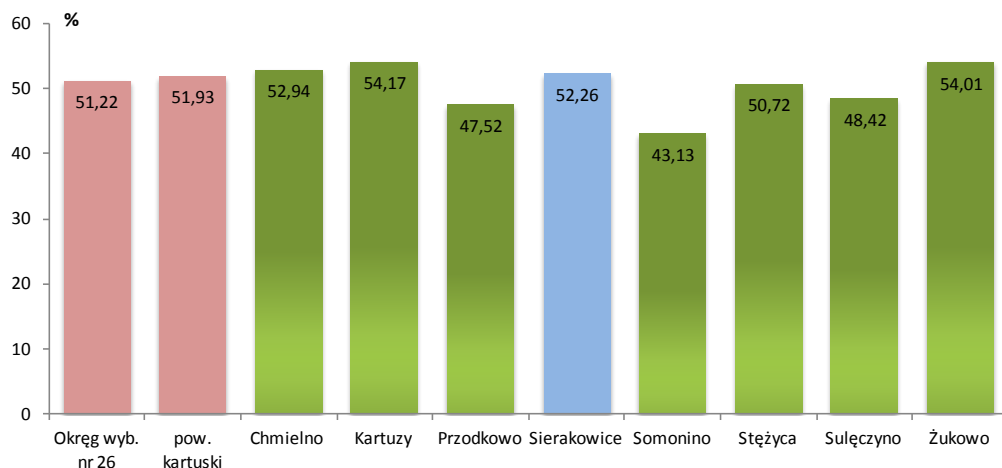

Rys 12. Organizacje pozarządowe w gminie Sierakowice na tle pozostałych gmin powiatu w sztukach oraz w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2012 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Znacznie korzystniej niż ma to miejsce w przypadku liczby zarejestrowanych organizacji pozarządowych przedstawia się aktywność społeczna mieszkańców mierzona ich zaangażowaniem w życie polityczne zobrażowana przez udział mieszkańców gminy w wyborach powszechnych. Na podstawie danych statystycznych pochodzących z ostatnich wyborów do Sejmu i Senatu w 2011 roku należy wskazać, że frekwencja wyborcza w gminie Sierakowice była wyższa od średniej dla całego powiatu kartuskiego i należała obok dwóch gmin wiejsko – miejskich powiatu (Kartuzy i Żukowo) do najwyższych na tym obszarze. Tym samym frekwencja na terenie gminy była razem z gminą Chmielno najwyższa ze wszystkich gmin wiejskich powiatu a jednocześnie była znacznie wyższa od średniej dla okręgu wyborczego jaki obejmował powiat kartuski (okręg nr 26) czy średniej dla całego kraju (48,92 %).

Opisana sytuacja świadczy o znacznym zainteresowaniu mieszkańców gminy udziałem w życiu politycznym przy jednoczesnym niskim udziale samych mieszkańców w organizacji tego życia w miejscu ich zamieszkania.

Rys 13. Frekwencja wyborcza w gminie Sierakowice na tle pozostałych gmin powiatu kartuskiego oraz średniej dla okręgu wyborczego nr 26, w wyborach do Sejmu i Senatu RP w 2011 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej.

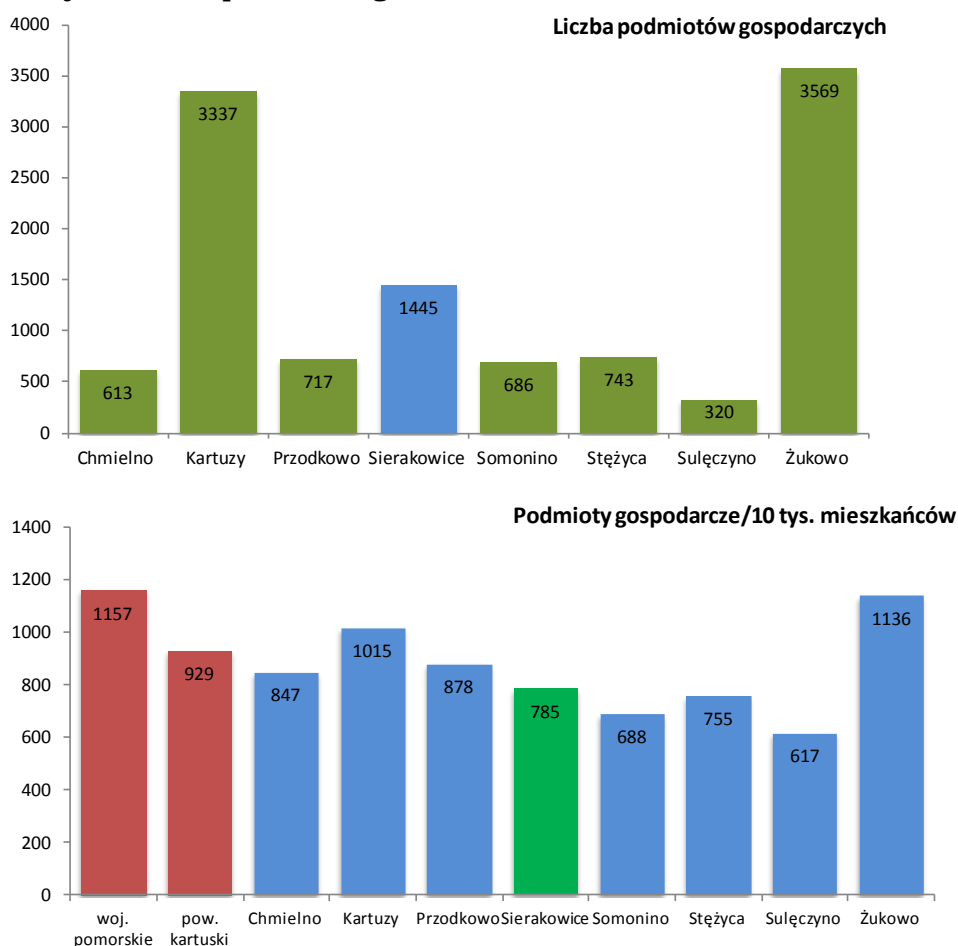
Obszary problemowe

- Dysproporcja liczby kobiet i mężczyzn na terenie gminy – wyższa liczba mężczyzn nad kobietami,
- Niska mobilność mieszkańców,
- Wyższy od średniej dla regionu wskaźnik obciążenia demograficznego,
- Niski na tle województwa poziom wykształcenia mieszkańców,
- Niewystarczająca liczba przedszkoli na terenie gminy,
- Mała liczba organizacji pozarządowych działających na terenie gminy.

2.3. SFERA GOSPODARCZA

2.3.1. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, POZIOM BEZROBOCIA

Według danych GUS na koniec 2012 roku w gminie Sierakowice było zarejestrowanych w sumie 1 445 podmiotów gospodarczych. Liczba ta powodowała, że Gmina Sierakowice znajdowała się na 3 miejscu w powiecie kartuskim pod względem bezwzględnej liczby zarejestrowanych firm a jednocześnie na 1 miejscu w tym zakresie wśród gmin wiejskich powiatu. Liczba ta dawała wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości na poziomie 785 podmiotów / 10 000 mieszkańców gminy. Porównanie wielkości tego wskaźnika ze średnią dla pozostałych gmin powiatu oraz całego regionu wskazuje, że mimo znacznej liczby bezwzględnej tych podmiotów – wspomniany wskaźnik plasuje gminę Sierakowice wśród trzech gmin w powiecie kartuskim o najniższym poziomie rozwoju przedsiębiorczości. W tym zakresie wskaźnik ten jest znacznie niższy zarówno od średniej dla całego powiatu wynoszącej 929 podmiotów / 10 000 mieszkańców jak i przede wszystkim średniej dla całego województwa pomorskiego – 1 157.

Rys 14. Liczba podmiotów gospodarczych oraz wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy Sierakowice na tle regionu w 2012 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Mimo relatywnie niższej liczby przedsiębiorstw istniejących na terenie gminy w porównaniu ze średnią dla całego regionu, przedsiębiorstwa istniejące na tym

obszarze cechują się wysokim poziomem rozwoju i dobrą sytuacją finansową przez co obszar gminy uznawany jest na teren o wysokim na tle regionu poziomie rozwoju gospodarczego.

Pod względem struktury własnościowej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy w sektorze prywatnym widoczna jest zdecydowana dominacja firm prowadzonych przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Przedsiębiorstwa te stanowią w sumie 87,96 % wszystkich firm zarejestrowanych na terenie gminy. Przy tak dużej przewadze tych form działalności pozostałe podmioty charakteryzują się bardzo niskim – symbolicznym udziałem w strukturze przedsiębiorstw.

Pod tym względem struktura ta jest zbliżona do średniej dla powiatu, cechując się jednakże znacznie większą dominacją osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i niższym udziałem pozostałych firm. Widoczny jest w tym zakresie przede wszystkim niski udział spółek handlowych, na które składają się w przeważającej mierze przedsiębiorstwa większe, w tym spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego - które ogółem na terenie gminy stanowią tylko 4,67 % wszystkich zarejestrowanych firm.

Tab 9. Struktura własnościowa podmiotów gospodarczych sektora prywatnego zarejestrowanych na terenie gminy Sierakowice na tle powiatu kartuskiego w 2012 roku.

Jednostka samorządowa	Jedn.	Sektor publiczny	Sektor prywatny			
			osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	spółki handlowe	NGO	Spółki cywilne
Powiat kartuski	Liczba	301	9226	744	321	567
	%	2,70	82,68	6,67	2,88	5,08
Gmina Sierakowice	Liczba	39	1242	66	24	41
	%	2,76	87,96	4,67	1,70	2,90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W przypadku struktury zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w gminie według rodzaju prowadzonej przez nich działalności (sekcji PKD) dane wskazują, na zdecydowaną dominację trzech sekcji które w sumie stanowią ponad 60 % wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy. W opisywanej strukturze zdecydowanie dominują sekcje G i F: G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego; F. Budownictwo, które razem stanowią ponad połowę wszystkich zarejestrowanych firm w gminie (52,90 %). Trzecią sekcją która dominuje w tej strukturze jest sekcja D Przetwórstwo przemysłowe, której podmioty stanowią w sumie 13,29 % wszystkich firm działających w gminie. Struktura ta jest charakterystyczna dla obszarów wiejskich regionu i jest jednocześnie zbliżona do średniej notowanej w skali całego powiatu, w strukturze podmiotów którego także dominują trzy wspomniane sekcje.

Tab 15. Struktura podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Sierakowice na tle powiatu kartuskiego wg. sekcji PKD w 2012 roku.

Sekcja PKD	Powiat kartuski	gmina Sierakowice

	Szt.	%	Szt.	%
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	478	4,18	97	6,71
Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie	20	0,17	3	0,21
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	1464	12,81	192	13,29
Sekcja D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	8	0,07	0	0,00
Sekcja E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	54	0,47	8	0,55
Sekcja F – Budownictwo	2540	22,22	398	27,54
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2561	22,41	352	24,36
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	636	5,56	48	3,32
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	352	3,08	40	2,77
Sekcja J – Informacja i komunikacja	181	1,58	14	0,97
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	238	2,08	14	0,97
Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	199	1,74	15	1,04
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	660	5,77	45	3,11
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	242	2,12	17	1,18
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	80	0,70	7	0,48
Sekcja P – Edukacja	445	3,89	66	4,57
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	463	4,05	33	2,28
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	190	1,66	22	1,52
Sekcja S – Pozostała działalność usługowa i Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	619	5,42	74	5,12
Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0,00	0	0,00
Razem	11430	100	1445	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W tym kontekście struktura podmiotów gospodarczych na terenie gminy zarówno pod względem ich własności jak i rodzaju prowadzonej przez nie działalności jest zbliżona do średniej dla regionu i wskazuje, na dominację małych firm o charakterze handlowo – usługowym.

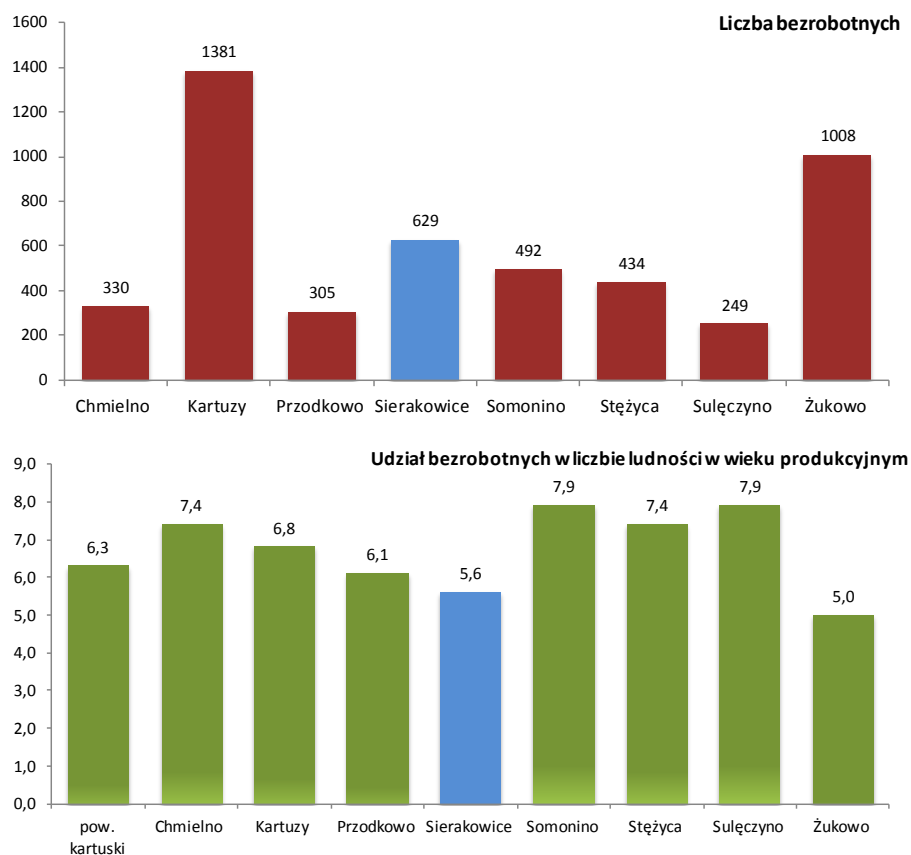
Ostatnim elementem charakteryzującym przedsiębiorczość na terenie gminy jest struktura istniejących firm pod względem skali ich wielkości. W tym zakresie zdecydowanie dominującymi przedsiębiorstwami w gminie są mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 10 pracowników, które stanowią w sumie 95,85 % wszystkich istniejących firm. Charakterystycznym zjawiskiem jest natomiast fakt, że na terenie gminy istnieje tylko jedno przedsiębiorstwo duże (pow. 250 pracowników) oraz brak jest firm największych, zatrudniających pow. 1 000 osób. Struktura ta jest jednak charakterystyczna dla obszarów wiejskich regionu i niewiele się różni od średniej dla powiatu kartuskiego.

Tab 15. Struktura podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Sierakowice na tle powiatu kartuskiego wg. wielkości, w 2012 roku.

Jednostka terytorialna	Jedn.	Wielkość przedsiębiorstw - liczba pracowników				
		0-9	10-49	50-249	250-999	pow. 1000
powiat kartuski	Szt.	10864	477	82	6	1
	%	95,05	4,17	0,72	0,05	0,01
gm. Sierakowice	Szt.	1385	53	6	1	0
	%	95,85	3,67	0,42	0,07	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jednym z następstw świadczących o relatywnie dobrej sytuacji gospodarczej gminy jest niższy od średniej dla powiatu wskaźnik poziomu bezrobocia wśród jej mieszkańców. Dane GUS wskazują, że na koniec 2012 roku w gminie było zarejestrowanych w sumie 629 bezrobotnych co stanowiło 5,60 % mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wśród tej liczby dominowały kobiety, które stanowiły ponad 55 % wszystkich bezrobotnych. Porównanie danych w poszczególnych gminach powiatu w tym zakresie w liczbach bezwzględnych wskazuje, że liczba bezrobotnych jest proporcjonalna do liczby mieszkańców gmin a gmina Sierakowice znajduje się pod tym względem na 3 miejscu w powiecie kartuskim – po gminach Kartuzy i Żukowo. Zestawienie względne wskaźników bezrobocia odnoszących liczbę bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym, w gminie Sierakowice na tle pozostałych gmin powiatu wskazuje, że obszar ten należy do terenów o poziomie bezrobocia poniżej średniej dla powiatu (6,3 %), zajmując pod tym względem 2 miejsce na tym obszarze po gminie Żukowo. Jednocześnie należy wskazać, że poziom bezrobocia tak w samej gminie jak i w całym powiecie kartuskim jest znacznie niższy od średniej dla całego województwa gdzie osoby bezrobotne stanowią 7,8 % mieszkańców w wieku produkcyjnym. Potwierdzają to dane dotyczące stopy bezrobocia który to wskaźnik w powiecie kartuskim na koniec I kwartału 2013 roku wg. danych WUP w Gdańsku wynosił 10,9 % i był - poza Trójmiastem oraz powiatem gdański - najniższy w całym województwie, gdzie średnia stopa bezrobocia w tym okresie wyniosła 13,4 %.

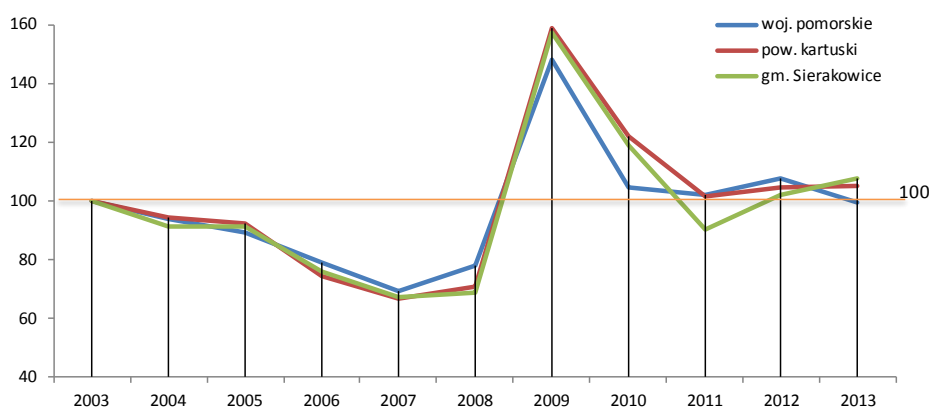

Rys 17. Odsetek bezrobotnych w gminie Sierakowice na tle regionu w procencie osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym w 2012 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W kontekście zmian liczby bezrobotnych na terenie gminy w czasie należy wskazać, że w ostatnich 10 latach liczba ta waha się i jest uzależniona od sytuacji makroekonomicznej w skali Polski i całego regionu. Z zaprezentowanych poniżej danych wynika, że w wyniku światowego kryzysu finansowego w latach 2008-2009 dynamika wzrostu bezrobocia była bardzo wysoka – po roku 2010 w skutek poprawy sytuacji tempo wzrostu bezrobocia jednak systematycznie spada. Porównanie tych zmian uwidacznia, że zachodzą one na terenie gminy w kierunku i tempie zbliżonym do średniej dla województwa i powiatu. Szczegółowe dane na temat przedstawia poniższy rysunek.

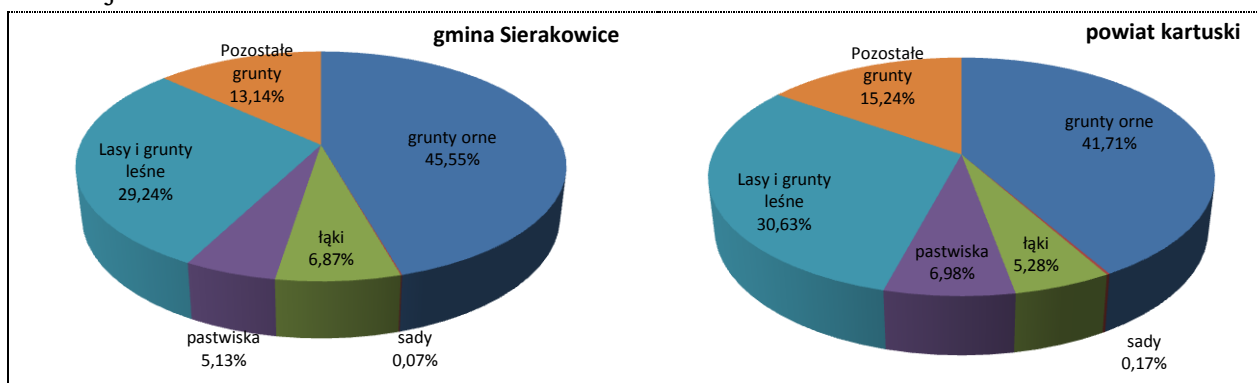

Rys 18. Dynamika zmian liczby bezrobotnych na terenie gminy Sierakowice na tle powiatu kartuskiego i województwa pomorskiego w latach 2003-2012 (rok poprzedni = 100).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.3.2. ROZWÓJ ROLNICTWA

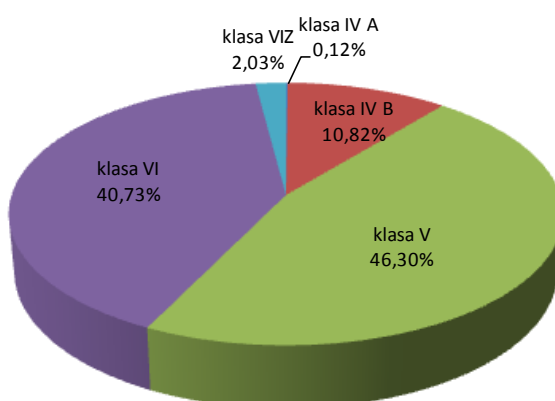
Mimo zachodzących zmian w strukturze gospodarki regionu na terenie gminy Sierakowice bardzo duże znacznie w przychodach mieszkańców odgrywa rolnictwo. Sprzyja temu zarówno tradycja rozwoju rolnictwa w tym regionie jak i struktura użytkowania gruntów. Głównym ograniczeniem a jednocześnie powodem odchodzenia mieszkańców od rolnictwa są w tym zakresie jednak bardzo słabe warunki glebowe znacznie ograniczające kierunki rozwoju towarowej produkcji rolnej.

Rys 19. Struktura użytkowania gruntów w gminie Sierakowice na tle powiatu kartuskiego.

W zakresie struktury użytkowania gruntów na terenie gminy w chwili obecnej zdecydowanie dominują grunty orne stanowiące w sumie 45,55 % powierzchni gminy. Znaczny udział w tym zakresie mają także łąki (6,87 %) oraz pastwiska (5,13 %). Tradycyjne na terenie gminy notowany jest niewielki udział sadów na poziomie 0,07 %. Sytuacja ta skutkuje, że obecnie 57,62 % powierzchni gminy zajmują użytki rolne co jest wielkością znacznie większą od notowanej w skali całego powiatu (54,13 %). Różnice w tym zakresie widoczne są przede wszystkim po stronie wyższego na terenie gminy udziału gruntów rolnych w całkowitej jej powierzchni oraz niższego udziału lasów i pozostałych gruntów niż ma to miejsce na terenie powiatu.

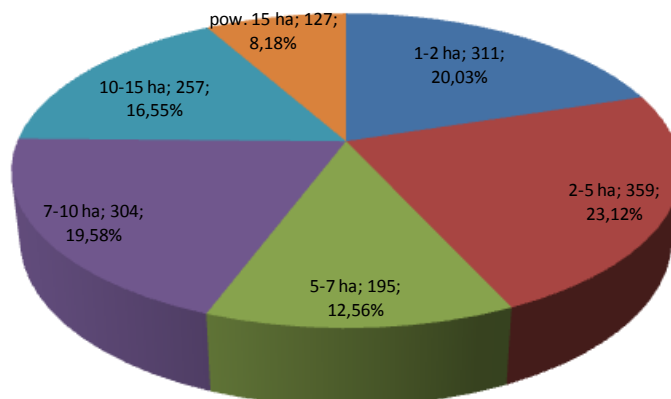
Wspomnianą słabą jakością przestrzeni produkcyjnej gminy do rozwoju produkcji rolnej przedstawia poniższy rysunek obrazujący strukturę klas bonitacyjnych gleb na terenie gminy. W tym zakresie brak jest w gminie zupełnie gleb klasy I-III. Jednocześnie widoczny jest także niewielki udział gleb klasy IV (10,94 %). W strukturze użytkowania dominują natomiast gleby klasy V (46,30 %) oraz VI (40,73 %). Sytuacja ta wskazuje na bardzo słabe warunki naturalne dla rozwoju rolnictwa na tym terenie.

Rys 20. Struktura jakości gleb na terenie gminy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sierakowicach.

Według informacji Urzędu Gminy w Sierakowicach w 2013 roku w gminie funkcjonowały w sumie 1 553 gospodarstwa rolne. Wśród istniejących gospodarstw na terenie gminy ich rozkład wielkościowy w poszczególnych, analizowanych grupach wielkościowych jest w znacznej mierze równomierny. Charakterystyczną cechą dla gminy w tym zakresie jest fakt, iż mimo słabych warunków naturalnych obok gospodarstw najmniejszych o wielkości do 5 ha funkcjonuje także znaczna liczba gospodarstw średnich o wielkości powyżej 5 ha które stanowią ponad 56 % wszystkich istniejących. Jednocześnie wśród nich funkcjonuje 127 gospodarstw największych o powierzchni pow. 15 ha. Dane te wskazują, że mimo słabych warunków glebowych rolnictwo na terenie gminy jest dość dobrze rozwinięte.

Rys 21. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych na terenie gminy Sierakowice w 2009 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sierakowicach.

W zakresie kierunków rozwoju rolnictwa trudno wskazać na dominującą tendencję w tym zakresie. Wśród istniejących gospodarstw rozwija się zarówno produkcja roślinna jak i zwierzęca nastawiona przede wszystkim na uprawę mało wymagających (pod względem warunków glebowych) upraw roślinnych oraz hodowli tradycyjnych zwierząt hodowlanych.

Obszary problemowe

- Niski poziom rozwoju przedsiębiorczości na tle powiatu i województwa,
- Duży udział kobiet wśród bezrobotnych na terenie gminy,
- Niska jakość gleb na terenie gminy pod kątem produkcji rolnej,

2.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

2.4.1. GOSPODARKA WODNO – KANALIZACYJNA

W zakresie systemu wodno – ściekowego na terenie aglomeracji kanalizacyjnej Sierakowice, obejmującej swoim zasięgiem gminy Sierakowice i Sulęczyno, trwają od połowy 2009 roku inwestycje współfinansowane ze środków UE – w tym największy projekt finansowany ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. W wyniku realizacji całości tych projektów zakłada się, iż do końca 2015 roku poziom skanalizowania oraz zwodociągowania obu gmin leżących w granicach aglomeracji przekroczy 95 %, co pozwoli na kompleksowe rozwiązanie problemu gospodarki wodno – ściekowej na tym terenie. Realizowana inwestycja polega na kompleksowym uporządkowaniu systemu wodno – kanalizacyjnego na terenie obu gmin poprzez rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, rozbudowę dwóch oczyszczalni ścieków: w Sierakowicach i Sulęczynie oraz modernizację systemu wodociągowego. Mając na uwagę fakt trwającej rozbudowy systemu, przedstawione poniżej dane mają charakter tymczasowy i pokazują sytuację na koniec 2013 roku.

Długość czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej na terenie gminy Sierakowice wynosiła w 2013 roku 197,82 km. Sieć wodociągowa prowadziła do 2 911 budynków/gospodarstw i korzystało z niej ponad 90% mieszkańców gminy. Ilość dostarczonej wody do gospodarstw domowych wyniosła ponad 430 tys. m³. Na terenie gminy Sierakowice jedynie kilka osad i przysiółków oraz pojedyncze siedliska korzystają ze studni indywidualnych.

Woda pitna pobierana jest z 13 gminnych ujęć wód podziemnych, gdzie funkcjonuje 27 studni głębinowych. Każde z ujęć posiada stację uzdatniania wody gdzie pracują odżelaziacze i odmanganiacze. Każde z ujęć posiada znaczne nadwyżki zatwierdzonych zasobów w stosunku do aktualnego poboru. Wydajność całkowita ujęć wody przekracza 500 tys. m³, co w pełni zaspokaja potrzeby gminy.

Jakość wody pitnej na terenie gminy nadzorowana jest przez Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Kartuzach, a prowadzone badania potwierdzają spełnienie określonych warunków dla pozwolenia wodno- prawnego dla wszystkich ujęć.

Sieć wodociągowa wykonana jest z rur Ø160mm PCV, 110mm PCV, 100mm PCV, 50mm PCV, 63mm PE oraz z przewidzianych do wymiany rur Ø 80mm Ac.

Obecnie trwają systematyczne zabiegi zmierzające się systematycznego przyłączania do sieci wodociągowej nowych terenów inwestycyjnych i nowych zabudowań na terenie gminy. Jednocześnie widoczne są potrzeby stopniowej modernizacji istniejącej – miejscami wiekowej – infrastruktury wodociągowej, w tym zarówno sieci wodociągowych jak i stacji uzdatniania wody.

System kanalizacyjny na terenie gminy Sierakowice obejmuje 130,57 km czynnej sieci kanalizacyjnej, z której korzysta 83,66 % mieszkańców gminy. Ilość odprowadzonych ścieków w 2013 roku wyniosła 556 tys. m³/rok. Większa część istniejącej kanalizacji powstała w ramach realizowanych inwestycji ze środków UE w latach 2010 – 2013 – pozostała część sieci ma ok. 15 lat i zbudowana jest z rur kamionkowych oraz - wybudowana w 1995 - z rur PCV. Na terenie gminy istnieje

także 13,5 km sieci deszczowej, która nie obejmuje jednakże wszystkich ulic oraz wszystkich największych miejscowości w gminie.

Obecnie skanalizowanych na terenie gminy jest kompleksowo 13 miejscowości: Sierakowice, Migi, Pałubice, Kamienica Królewska, Załakowo, Łyśniewo Sierakowickie, Gowidlino, Lemany, Puzdrowo, Paczewo, Bukowo, Tuchlino. Miejscowości: Rębienica, Bącka Huta, Szopa, Mojusz, Mojuszewska Huta obecnie nie są skanalizowane - zakończenie inwestycji w budowę sieci kanalizacji sanitarnej na ich terenie nastąpi do końca 2015 roku. Pozostała część gminy obsługiwana jest poprzez wozy asenizacyjne, za pośrednictwem których wywożonych jest ok. 14 tys. m³ ścieków rocznie.

Oczyszczalnia ścieków w Sierakowicach posiada po modernizacji i rozbudowie przeprowadzonej w latach 2010 – 2013 przepustowość wynoszącą 4 032 m³/dobę, która obecnie wykorzystywana jest w ok. 38 %. Tym samym oczyszczalnia jest w pełni przygotowana do podłączenia pozostałych miejscowości na terenie gminy oraz obsługi przyszłych, przyłączanych mieszkańców gminy w kolejnych latach. Jednocześnie badania WIOŚ w Gdańsku wskazują, że ścieki oczyszczone przez oczyszczalnię spełniają wszystkie wymagania wynikające z przepisów prawa związane z ich parametrami i dopuszczalnym stężeniem głównych zanieczyszczeń. Gminna oczyszczalnia ścieków w Sierakowicach należy do oczyszczalni typu mechaniczno - biologicznej. Proces oczyszczania ścieków jest oparty na metodzie osadu czynnego o przedłużonym czasie napowietrzania, ze wzmoczoną defosfatacją biologiczną denitryfikacją wstępną wg zmodyfikowanego schematu Bardenpho z intensyfikacją biologicznej defosfatacji oraz z wydzieloną stabilizacją tlenową osadu nadmiernego. Ścieki dopływające kanalizacją oraz ścieki z punktu zlewnego po wstępnym oczyszczaniu na kratkach, odpiaszczeniu i oddzieleniu tłuszczów podawane są do reaktora biologicznego. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Czarna Woda, ciek, który poprzez jeziora Kamienieckie i Święte zasila rzekę Bukowinę, która jest dopływem rzek Łupawy prowadzącej wody do Bałtyku.

Powstające na terenie gminy Sierakowice osady ściekowe są badane i monitorowane zgodnie z wymaganiami przepisów prawa. tj. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz.U. 2010 nr 137 poz. 924). Wyniki badań chemicznych na zawartość metali ciężkich oraz badań mikrobiologicznych i parazytologicznych próbek komunalnych osadów ściekowych z Oczyszczalni Ścieków w Sierakowicach wskazuje, że spełniają one wymagania stawiane przy stosowaniu komunalnych osadów ściekowych w rolnictwie, jakie zostały określone ww. rozporządzeniu Ministra Środowiska. Tym samym przeprowadzona analiza osadów ściekowych wskazuje na brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń parametrów fizykochemicznych oraz bakteriologicznych osadu w relacji do zapisów w/w Rozporządzenia. W 2013 roku na oczyszczalni ścieków wytworzono 90 ton suchej masy osadów. Powstający w wyniku oczyszczania ścieków osad stabilizowany jest tlenowo a następnie poddawany procesowi mechanicznego odwodnienia. Dla spełnienia norm bezpieczeństwa sanitarnego pod względem mikrobiologicznym oraz parazytologicznym osad poddawany jest higienizacji tlenkiem wapnia, który pozwala uzyskać produkt nie zagrażający zdrowiu ludzi oraz środowiska. Powstałe osady, po odwodnieniu i higienizacji wapnem, kierowane są do rolniczego wykorzystania na gruntach osób

prywatnych. Niewykorzystana część magazynowana jest na poletkach osadowych, gdzie przechowywane są czasowo. Obecnie w gminie Sierakowice 100% osadów wykorzystano do rekultywacji terenów w tym gruntów na cele rolne. W związku z intensywną rozbudową systemu kanalizacyjnego w gminie w ostatnich latach i rosnącą ilością osadów wymagane jest jednak podjęcie działań zmierzających do kompleksowego rozwiązania problemu gospodarki osadami pościekowymi.

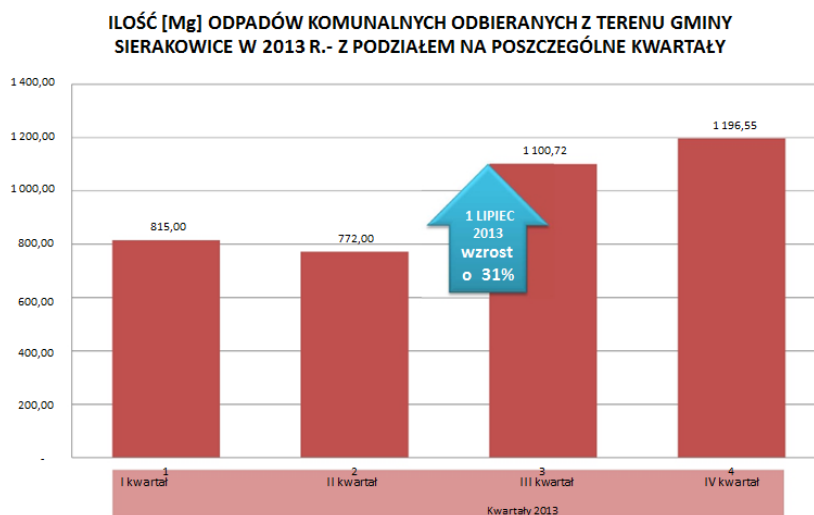
Operatorem oraz właścicielem istniejącego systemu wodno – kanalizacyjnego na terenie gminy Sierakowice jest spółka komunalna – Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Sierakowicach.

2.4.2. GOSPODARKA ODPADAMI

W dniu 23 stycznia 2013 r. weszła w życie Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21), która zastąpiła obowiązującą dotychczas Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, ze zm.) i zmieniła zasady związane z prowadzeniem gospodarki odpadami. Podstawową zmianą w stosunku do poprzednio obowiązujących przepisów stało się w praktyce to, iż obowiązek odbioru odpadów z nieruchomości zamieszkałych przeniesiono na gminę (dotychczas każdy właściciel posesji miał obowiązek sam zawrzeć umowę na odbiór odpadów z właściwą firmą). Tym samym od 1 lipca 2013 r. odpady komunalne od właścicieli nieruchomości odbiera firma wyłoniona w drodze przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów, który przeprowadzi gmina Sierakowice.

Obecnie na terenie gminy Sierakowice znajduje się 4 663 nieruchomości, w tym 3 979 to nieruchomości zamieszkałe, nieruchomości letniskowych jest 344, a pozostałych nieruchomości niezamieszkałych (np. sklepy, warsztaty, szkoły itp.) jest 340. Przy uchwalaniu stawek za śmieci postanowiono zróżnicować stawki w gospodarstwach 1-osobowych, 2-osobowych, 3 -osobowych, 4-osobowych, 5-osobowych, 6-osobowych i większych - w ten sposób połączono osobową metodę naliczania opłaty z metodą od gospodarstwa domowego.

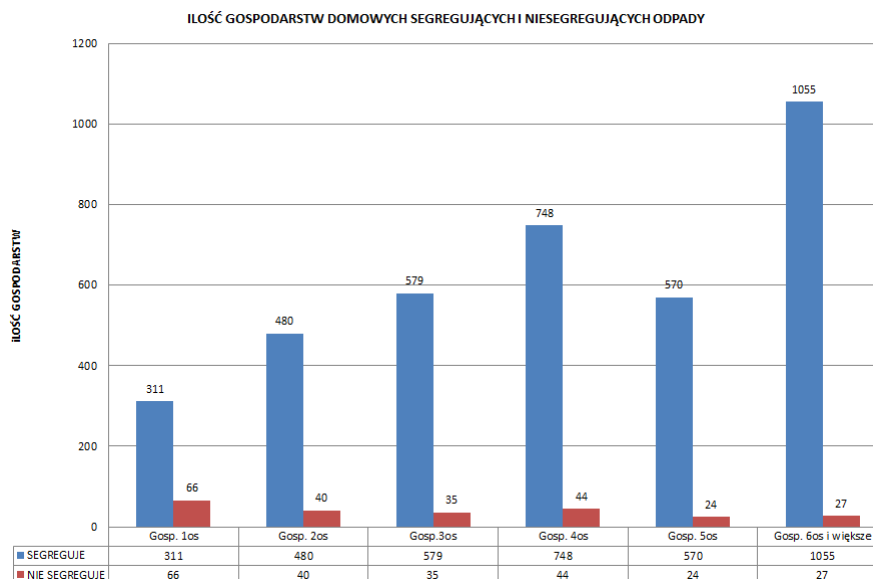
Obecnie na terenie gminy Sierakowice zdecydowana większość, bo ok. 96 % gospodarstw domowych, od 1 lipca 2013 roku wskazała w deklaracjach segregację odpadów. W tym okresie również zaobserwowano w gminie tzw. „efekt ustawy śmieciowej”, czy wzrost ilości odbieranych odpadów. Wynika to ze zwiększonej częstotliwością odbierania odpadów i braku limitów w zakresie ilości oddawanych śmieci - wzrost ilości odebranych odpadów wyniósł w tym zakresie 31%, w stosunku do pierwszej połowy 2013 roku. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Rys. Ilość odpadów komunalnych odbieranych z terenu gminy Sierakowice w 2013 roku z podziałem na poszczególne kwartały.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sierakowicach.

W ostatnim półroczu 2013 na terenie gminy więcej wytworzono zarówno odpadów segregowanych, które odbierano z poszczególnych posesji i tych dostarczonych przez mieszkańców do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK-u) w Sierakowicach, ale także odpadów zmieszanych, które były odbierane w cyklu dwutygodniowym.

Rys. Ilość gospodarstw domowych segregujących i niesegregujących odpady na terenie gminy Sierakowice.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sierakowicach.

W 2013 roku w gminie Sierakowice powstało 3 794 ton odpadów komunalnych z tego odpady zmieszane to 2 716 ton, a odpady zebrane selektywnie bezpośrednio z posesji od mieszkańców i w PSZOK-u (opakowania z papieru, tworzyw sztucznych, szkła, odpady wielkogabarytowe i niebezpieczne) stanowią 1 078 ton. Średnio jeden mieszkaniec gminy Sierakowice w 2013 r. wytworzył 210 kg

odpadów komunalnych. Szczegółowe dane dotyczące struktury odpadów z obszaru gminy Sierakowice przedstawia poniższa tabela.

Tab. Informacja o masie poszczególnych rodzajów odebranych z obszaru gminy odpadów komunalnych oraz sposobie ich zagospodarowania.

Nazwa i adres instalacji, do której zostały przekazane odpady komunalne	Kod odebranych odpadów komunalnych ⁴⁾	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych ⁴⁾	Masa odebranych odpadów komunalnych ⁵⁾ [Mg]	Sposób zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych ⁶⁾
Międzygminne Składowisko Odpadów w Chlewnicy Chlewnica 76-230 Potęgowo	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	14,2	R12
	15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	362,8	R12
	15 01 07	Opakowania ze szkła	96,5	R12
	17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	70,4	R12
	17 01 02	Gruz ceglany	64,6	R12
	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	117,8	R12
	20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,6	R12
	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35	3,1	R12
	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane odpady komunalne)	0,6	D5
	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane odpady komunalne)	1915,80	R12
	20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	81,9	D5
	20 03 07	Odpady wielogabarytowe	40	R12
Przedsiębiorstwo Składowania i Przerobu Odpadów Sp. Z o.o. Czarnówek ZZO "Czyssta	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane odpady komunalne)	832,5	R12
Instalacja do produkcji paliw alternatywnych 26-600 Radom ul. Energetyków 16 ZGOP-Sita	19 12 12	Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	1,3	R12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sierakowicach.

Od października 2013 roku ruszył Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na ulicy Brzozowej w Sierakowicach. W 2013 roku poprzez PSZOK udało się zebrać niespełna 200 ton odpadów od mieszkańców. Są to głównie odpady budowlane, popiół, papier tworzywa sztuczne i szkło, ale także odpady wielkogabarytowe i odpady niebezpieczne typu chemikalia czy baterie. To, że mieszkańcy sumiennie segregują odpady powoduje, że gmina jest w stanie osiągnąć wymagane prawem poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz ograniczenia masy odpadów biodegradowalnych i nie jesteśmy zagrożeni dodatkowymi karami.

Stawki za odbiór odpadów obowiązujące na terenie gminy od 1 stycznia 2014 roku przedstawia poniższa tabela. Jak wynika z przedstawionego zastawienia poziom stawek zależy od wielkości gospodarstwa domowego (nieruchomości zamieszkałe) i wielkości pojemników na śmieci (nieruchomości niezamieszkałe) oraz kwestii segregowania bądź niesegregowania odpadów.

Tab. Stawki cen obowiązujących na terenie gminy Sierakowice w 2014 roku za odbiór odpadów komunalnych.

L.P.	Stawka za odpady (nieruchomości zamieszkałe)	zł/miesiąc
stawka podstawowa		
1	Gospodarstwo 1 osobowe	21
2	Gospodarstwo 2 osobowe	37,5
3	Gospodarstwo 3 osobowe	52,5
4	Gospodarstwo 4 osobowe	58,8
5	Gospodarstwo 5 osobowe	64,5
6	Gospodarstwo 6 i większe osobowe	70,5
stawka przy segregacji		
1	Gospodarstwo 1 osobowe	14
2	Gospodarstwo 2 osobowe	25
3	Gospodarstwo 3 osobowe	35
4	Gospodarstwo 4 osobowe	39
5	Gospodarstwo 5 osobowe	43
6	Gospodarstwo 6 i większe osobowe	47
L.P.	Stawka za odpady (nieruchomości niezamieszkałe)	zł/miesiąc
stawka podstawowa		
Wielkość pojemnika		Stawka za pojemnik
1	120 l	30,00 zł
2	240 l	54,00 zł
3	1100 l	210,00 zł
4	7000 l	
stawka przy segregacji		
Wielkość pojemnika		Stawka za pojemnik
1	120 l	20
2	240 l	36

3	1100 1	140
4	7000 1	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sierakowicach.

2.4.3. ZAOPATRZENIE W GAZ

Na terenie gminy Sierakowice nie funkcjonuje obecnie system sieci gazowniczej dostarczający gaz dla odbiorców indywidualnych. Tym samym mieszkańcy gminy wykorzystują obecnie wyłącznie gaz bezprzewodowy. Według wyników ostatniego spisu powszechnego w gminie Sierakowice z gazu z butli korzysta 89 % mieszkańców.

W celu doprowadzenia gazu przewodowego do Sierakowic, należałoby wybudować około 13 km gazociągu wysokiego ciśnienia od m. Garcz (gm. Chmielno) wraz ze stacją redukcyjno-pomiarową I stopnia w Sierakowicach. Obecnie – na początku 2014 roku - Polska Spółka Gazowa przystąpiła do badania lokalnego rynku, którego celem będzie określenie zapotrzebowania na ilość gospodarstw domowych, obiektów przemysłowych, użyteczności publicznej i innych zainteresowanych podłączeniem do gazociągu na terenie gminy Sierakowice.

2.4.4. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Według wyników spisu powszechnego w gminie Sierakowice z centralnego ogrzewania z sieci i ze źródła ciepła zasilającego przynajmniej jeden budynek wielorodzinny – korzysta łącznie 5,6 % mieszkańców. Z centralnego ogrzewania indywidualnego korzysta 72 % mieszkańców. 81 % mieszkań jest wyposażonych w ciepłą wodę użytkową.

Źródłami ciepła są lokalne kotłownie o niewielkiej wydajności, urządzenia grzewcze etażowe i paleniska (piece i płyty kuchenne), opalane głównie węglem i drewnem, a także odpadami.

2.4.5. TRANSPORT

Analizując położenie gminy w stosunku do głównych szlaków komunikacyjnych, można ocenić, że charakteryzuje się ono stosunkowo dobrą dostępnością komunikacyjną, leżąc na skrzyżowaniu regionalnych tras komunikacyjnych 211 i 214. W tym zakresie widoczna jest relatywnie dobra sytuacja w gminie pod względem liczby dróg i dostępności poszczególnych obszarów gminy – znacznie gorzej przedstawia się natomiast sytuacja w zakresie jakości istniejących połączeń drogowych które wymagają przede wszystkim zabiegów w poprawę stanu nawierzchni dróg. Należy jednocześnie zwrócić uwagę na brak obwodnicy gminnej miejscowości Sierakowice, która leżąc na skrzyżowaniu głównych szlaków komunikacyjnych jest szczególnie obciążana przez ruch samochodowy, w tym tranzytowy.

Rys 22. Mapa głównego układu drogowego gminy Sierakowice.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.maps.google.pl

W gminie Sierakowice funkcjonuje obecnie łącznie 243,5 km dróg, w tym 32 km dróg wojewódzkich, 34,4 km dróg powiatowych i 177 km dróg gminnych. Około 28 km dróg powiatowych i gminnych jest nieutwardzonych. Wskaźnik gęstości dróg wynosi 1,33 km na km² powierzchni gminy i jest jednym z najniższych w powiecie kartuskim.

Podstawowy układ drogowy w gminie tworzą następujące ciągi komunikacyjne:

- wojewódzka nr 214 (Łeba – Sierakowice – Kościerzyna – Warlubie),
- wojewódzka nr 211 (Żukowo – Sierakowice – droga krajowa nr 6),
- powiatowa nr 10233 (Kamienica Królewska – Linia),
- powiatowa nr 10236 (Załawowo – Mirachowo),
- powiatowa nr 10237 (Sierakowice – Paczewo),
- powiatowa nr 10238 (Puzdrowo – Łyśniewo Sierakowickie),
- powiatowa nr 10239 (Gowidlino – Sulęczyno),
- powiatowa nr 10241 (Tuchlino – Sulęczyno),
- powiatowa nr 10242 (Sierakowice – Borucino),
- powiatowa nr 10243 (Szkłana – Wygoda Łączyńska),
- powiatowa nr 10259 (Mojuszewska Huta – Mojusz – Szopa – Mirachowo).

Na obszarze gminy Sierakowice, klasę techniczną drogi głównej (G) nadano drodze wojewódzkiej nr 214 oraz odcinkowi drogi wojewódzkiej 211 Kartuszy – Sierakowice, natomiast pozostałe drogi układu podstawowego zakwalifikowano jako drogi zbiorcze (Z). Wszystkie drogi są jednojezdniowe.

Obecne parametry techniczne tych dróg wskazują, że na większości odcinków uzyskanie wyżej wymienionych klas technicznych wymagałoby znacznych zabiegów modernizacyjnych.

Na szczególną uwagę zwraca się na:

- zły stan poboczy dróg,
- brak w wielu miejscowościach przynajmniej jednostronnych chodników,
- brak zatok autobusowych,
- liczne przejazdy kolejowe na drodze nr 211.

Krytycznymi punktami w sieci drogowej na terenie gminy Sierakowice są skrzyżowania dróg wojewódzkich nr 214 i nr 211 w Sierakowicach i w Puzdrowie. W sezonie letnim, zwłaszcza w dni weekendu, skrzyżowanie w Sierakowicach jest w krótkich okresach obciążone ruchem zbliżonym do przepustowości tego skrzyżowania. Obecnie (2014 rok) trwają prace nad przebudową skrzyżowania dróg nr 211 i 214 w Sierakowicach, co znacznie usprawni ruch drogowy w centrum gminnej miejscowości.

Autobusowa komunikacja publiczna oparta jest na terenie gminy przede wszystkim o funkcjonowanie połączeń obsługiwanych przez prywatne przedsiębiorstwo Przewozy Autobusowe GRYF Sp. z o.o. W 2014 roku przewoźnik ten obsługiwał gminę za pośrednictwem 3 linii autobusowych:

- nr 4 - Kartuzy - Sierakowice - Paczewo / Kamienica Królewska / Gowidlino,
- nr 12 - Kartuzy - Kamienica Szlachecka - Sierakowice,
- nr 14 - Kartuzy - Sierakowice - Mściszewice / Sulęcyno.

W powiecie kartuskim funkcjonują linie kolejowe, choć duża liczba połączeń została zlikwidowana. Obecnie istnieje jeszcze kilka połączeń kolejowych prowadzących przez powiat łączących Trójmiasto z Kościerzyną. Długość aktywnej linii kolejowej wynosi obecnie ok. 50 km.

Przez obszar gminy Sierakowice przebiega linia kolejowa nr 229 Pruszcz Gdański – Kartuzy – Sierakowice – Lębork – Łeba. Od czerwca 2000 roku zawieszono przewozy pasażerskie na tej linii i obecnie linia ta pozostaje nieobsługiwana. Obecnie najbliższymi czynnymi stacjami kolejowymi w relacji do gminy Sierakowice są Somonino i Kościerzyna.

Obszary problemowe

- Miejscami niska jakość istniejącej sieci wodno – kanalizacyjnej,
- Brak rozwiązywanej kwestii gospodarki osadowej na oczyszczalni ścieków w Sierakowicach,
- Niedostateczna jakość dróg gminnych,
- Zbyt mało połączeń komunikacji autobusowej,
- Brak obwodnicy Sierakowic.

3. ANALIZA SWOT

Przedstawioną poniżej analizę SWOT oparto o zamieszczoną w rozdziale powyżej diagnozę obecnego stanu obszaru Gminy Sierakowice i charakterystyki elementów decydujących o jego spójności i odmienności od regionów sąsiednich. Na tej podstawie powstał obraz stanu obecnego terenu objętego Strategią obrazujący jego zalety w postaci silnych stron które powinny stać się podstawą rozwoju gminy w przyszłości oraz stron słabych związanych z występowaniem głównych niedogodności w obecnym rozwoju gminy. Na podstawie dokonanej analizy stanu obecnego oraz uwarunkowań zewnętrznych związanych z pozycją gminy w regionie oraz przemianami społeczno – gospodarczymi jakie dokonują się w skali makro, zidentyfikowano także wynikające z uwarunkowań niezależnych od gminy - podstawowe szanse i zagrożenia dla jej rozwoju.

Przeprowadzoną analizę wzbogacono także o wyniki badań społecznych przeprowadzonych w trakcie spotkań ze społecznością lokalną. Na odbytych 3 spotkaniach z mieszkańcami przeprowadzono badania ankietowe które wskazywały na ich ocenę obecnego stanu rozwoju gminy oraz pożądaną przez mieszkańców kierunki rozwoju gminy w przyszłości. Tym samym analizę oparto o wyniki 34 ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców reprezentujących wszystkie sektory gospodarki: sektor społeczny, gospodarczy oraz publiczny. Otrzymane wyniki pozwoliły na znaczne wzbogacenie wyników analiz statystycznych o opinie mieszkańców nt. możliwości rozwoju gminy Sierakowice.

Całościowy obraz analizy stanu obecnego rozwoju Gminy opracowano w trakcie wspomnianych 3 spotkań warsztatowych ze społecznością lokalną, w ramach których wypracowano założenia analizy SWOT oraz wynikające z niej cele i typy projektów najważniejszych do realizacji z punktu widzenia rozwoju Gminy w zakładanym horyzoncie czasowym.

Z uwagi na znaczny zakres przeprowadzonej analizy, obejmujący wszystkie sfery funkcjonowania obszaru gminy i jej mieszkańców, w celu zapewnienia przejrzystości wyników zaprezentowanej poniżej analizy SWOT, wydzielono w ramach niej 3 obszary związane z trzema głównymi dziedzinami życia społeczno – gospodarczego:

- **Sferę społeczną** obejmującą zagadnienia związane z: demografią, rozwojem infrastruktury społecznej, szkolnictwa i nauki, stanem kultury, bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz działalnością organizacji pozarządowych i sferą aktywności mieszkańców,
- **Sferę gospodarczą** obejmującą przede wszystkim kwestie związane z rozwojem przedsiębiorczości, rolnictwa oraz turystyki i rekreacji,
- **Sferę środowiska i infrastruktury technicznej** obejmującą swoim zakresem przede wszystkim kwestie: ochrony środowiska naturalnego, charakterystykę stanu posiadanych zasobów naturalnych, posiadanych prawnych form ochrony przyrody oraz zagadnienia związane z infrastrukturą techniczną w tym mającą wpływ na stan środowiska naturalnego.

Wyniki przeprowadzonej analizy SWOT przedstawiają poniższe tabele w których pogrubioną czcionką zaznaczono kluczowe elementy analizy mające wpływ na formułowanie celu głównych i szczegółowych Strategii:

Aspekty Gospodarcze	Aspekty Społeczne	Aspekty środowiska i infrastruktury technicznej
Silne strony		
▪ dobry stan infrastruktury technicznej sprzyjający rozwojowi gospodarczemu, ▪ dobrze rozwinięty sektor mikro i małych przedsiębiorstw oraz lokalne rzemiosło (lokalne rodzinne firmy), ▪ sprzyjające warunki naturalne dla rozwoju turystyki, ▪ dobre położenie geograficzne w stosunku do słabiej rozwiniętych gmin ościennych – bliskość Trójmiasta, ▪ zaplecze młodej siły roboczej i zdyscyplinowana kadra pracownicza, ▪ sprzyjające działania władz lokalnych dla rozwoju przedsiębiorczości, ▪ szeroki dostęp do usług dla ludności, ▪ niskie bezrobocie, ▪ brak uciążliwego przemysłu, ▪ istnienie lokalnego targowiska w Sierakowicach,	▪ korzystna sytuacja demograficzna – młode społeczeństwo, rodziny wielopokoleniowe, ▪ przywiązanie do wartości w tym religijnych, tradycji regionu i ziemi, ▪ zaradność mieszkańców, rozwinięte umiejętności adaptacji do zmian społecznych i gospodarczych, ▪ zdywersyfikowany rynek pracy, ▪ walory przyrodnicze i kulturowe, ▪ bogata oferta kulturalna; rozwinięta i propagowana kultura kaszubska, ▪ wysoka jakość działań instytucji i organizacji działających na terenie gminy, ▪ autorytet lokalnych liderów, ▪ aktywność społeczna kobiet. ▪ dobra jakość infrastruktury ochrony zdrowia, ▪ dobrze rozwinięta baza sportowa, rekreacyjna i oświatowa, ▪ dobrze rozwinięta sieć szkół, ▪ bogata oferta zajęć pozalekcyjnych w szkołach, ▪ indywidualizacja nauczania – dopasowanie poziomu nauczania do zdolności intelektualnych uczniów, ▪ pozyskiwanie środków na rozwój edukacji z funduszy UE, ▪ dobrze działające kluby sportowe, ▪ rozwój edukacji regionalnej w zakresie lokalnych zwyczajów, tradycji itp.,	▪ bardzo dobrze rozwinięta sieć wodociągowa i kanalizacyjna, ▪ dobrze rozwinięty system gospodarki odpadami, w tym punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, ▪ korzystne walory krajobrazowe (rzeźba terenu, duża ilość lasów i jezior), ▪ istniejąca infrastruktura kolejowa, ▪ silnie rozwinięta współpraca samorządów terytorialnych w zakresie infrastruktury drogowej, ▪ dobrze rozwinięta infrastruktura społeczna, ▪ dobra jakość wody w wodociągu gminnym, ▪ brak uciążliwego przemysłu ciężkiego. ▪ odpowiedni poziom recyklingu, ▪ duża ilość nowoczesnych ferm drobiu i produkcji mleka, ▪ dobrze funkcjonująca regionalna instalacja zagospodarowania odpadów komunalnych (Chlewnica),

Aspekty Gospodarcze	Aspekty Społeczne	Aspekty środowiska i infrastruktury technicznej
Słabe strony		
▪ słabo rozwinięte grupy producenckie, ▪ słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna np. ścieżki rowerowe, szlaki kajakowe, zagospodarowanie jezior, ▪ niska jakość gleb dla rozwoju rolnictwa, ▪ mała liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Gminy – w zakresie określenia kierunków rozwoju obszarów gminy, ▪ zanieczyszczenie środowiska – smog itp., ▪ problem bezrobocia ukrytego. ▪ słabo rozwinięty sektor średnich i	▪ słabo rozwinięta baza przedszkolna - mało miejsc w przedszkolach publicznych; brak żłobka, ▪ brak instytucjonalnych form dziennych i całodobowych wsparcia i pomocy dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych (np. domu spokojnej starości/opieki społecznej), brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, ▪ brak miejsca opieki paliatywnej, ▪ niska aktywność mieszkańców w życiu społecznym i publicznym, ▪ niski poziom bezpieczeństwa publicznego i profilaktyki w tym zakresie, ▪ zbyt mała oferta usług kulturalnych	▪ słabo rozwinięta sieć kanalizacji deszczowej; mało wydajna kanalizacja deszczowa w największych, silnie zurbanizowanych miejscowościach, ▪ słabo rozwinięta infrastruktura około turystyczna w tym zagospodarowania linii brzegowej jezior i rzek, ▪ przekroczenie norm w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza, szczególnie w sezonie grzewczym, ▪ mało efektywne indywidualne źródła ciepła, ▪ brak alternatywnych źródeł energii – niskie parametry lokalnych źródeł energii, ▪ brak czynnie działającej linii

dużych przedsiębiorstw, ▪ niedostosowana oferta edukacyjna do potrzeb rynku pracy, ▪ słabo rozwinięta baza noclegowa, ▪ niedostateczna promocja Gminy w zakresie turystyki w relacji do możliwości rozwoju tej dziedziny gospodarki, ▪ niedostateczna oferta usług pozarynkowych dla mieszkańców, podnosząca atrakcyjność Gminy jako miejsca pracy i zamieszkania (kultura, rozrywka), ▪ niska innowacyjność przedsiębiorców na terenie Gminy, ▪ brak rozwiniętej bazy gastronomicznej, ▪ szara strefa w gospodarce, ▪ brak perspektyw dla rozwoju partnerstwa publiczno – prywatnego z uwagi na podstawy prawne.	wyższego rzędu, ▪ zbyt mała oferta kulturalna skierowana na zewnątrz Gminy (poza kulturą kaszubską), ▪ mała ilość organizacji pozarządowych, ▪ niedostatecznie rozwinięta infrastruktura sportowa, w tym: siłownie na powietrzu, boiska, ▪ brak ścieżek rowerowych, ▪ brak sal gimnastycznej przy każdej szkole, ▪ brak miejsc pracy dla osób o specjalistycznym wykształceniu – przepływ informacji między samorządem a podmiotami gospodarczymi, ▪ brak miejsca opieki dla osób starszych, ▪ niski poziom rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, ▪ brak budżetu obywatelskiego, ▪ brak oferty edukacyjnej powiązanej ściśle z rynkiem pracy, ▪ ukierunkowanie klubów sportowych przede wszystkim na dyscypliny drużynowe, ▪ niedostateczna oferta klubów sportowych dla pań, ▪ brak podmiotów ekonomii społecznej – spółdzielni socjalnych, ▪ narastające problemy wynikające z uzależnień i przemocy w rodzinie, ▪ coraz mniejsza wydolność opiekuńcza rodzin nad osobami zależnymi, ▪ niewystarczająca ilość mieszkań socjalnych, ▪ niedostateczna współpraca instytucji publicznych i organizacji działających na terenie Gminy, ▪ niedostateczna infrastruktura kulturalno – rozrywkowa, np. brak sali koncertowo – widowiskowej.	kolejowej, ▪ brak gazociągu i sieci ciepłowniczej, ▪ niskie parametry dostawy energii elektrycznej; brak alternatywnego kierunku przepływu energii; słaba infrastruktura w zakresie przesyłu energii elektrycznej, ▪ brak obwodnicy Sierakowic, ▪ słabo rozwinięta komunikacja publiczna brak bezpośrednich połączeń komunikacji publicznej z centrami gospodarczymi, ▪ słabo rozwinięta sieć ścieżek pieszo – rowerowych, ▪ zły stan infrastruktury melioracyjnej, ▪ słaby stan infrastruktury drogowej – głównie drogi wojewódzkie i powiatowe, ▪ słabo rozwinięty system oczyszczania ścieków w systemie rozproszonej zabudowy, ▪ brak rozwiązań w zakresie gospodarki osadami ściekowymi, ▪ duża ilość dróg nieutwardzonych, ▪ niebezpieczne krzyżowanie się szlaków pieszych i jezdnych na terenie Gminy, ▪ brak terenów zielonych, ▪ brak miejsc parkingowych, ▪ słaba infrastruktura teletechniczna, ▪ zły stan techniczny części sieci wodociągowej, ▪ zły stan techniczny części stacji uzdatniania wody, ▪ zły stan infrastruktury teleinformacyjnej, ▪ niska świadomość ekologiczna mieszkańców.

Aspekty Gospodarcze	Aspekty Społeczne	Aspekty środowiska i infrastruktury technicznej
Szanse rozwoju		
▪ umożliwienie silniejszego rozwoju grup producenckich, ▪ partnerstwo publiczno – prywatne, ▪ wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju turystyki, ▪ wykorzystanie dobrej struktury demograficznej dla rozwoju przedsiębiorczości, ▪ wykorzystanie skoordynowanej promocji Gminy dla rozwoju gospodarczego, ▪ dostosowanie kierunków	▪ rozwój społeczeństwa obywatelskiego - wzrost inicjatyw społecznych i aktywności organizacji pozarządowych, ▪ rozwój infrastruktury społecznej, sportowej, rekreacyjnej, oświatowej, kultury, ▪ rozszerzeniu oferty organizacji pozarządowych – oferta dla kobiet, sporty indywidualne, ▪ stworzenie programów profilaktycznych ochrony zdrowia, ▪ poszerzenie oferty edukacyjnej na	▪ powstanie biogazowni z możliwością wykorzystania ciepła odpadowego, ▪ powstanie gazociągu, ▪ wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, ▪ powstanie ścieżek rowerowych i kajakowych, ▪ pozyskanie środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury drogowej, około turystycznej, ▪ pozyskanie środków

kształcenia na potrzeby lokalnego rynku pracy w gminie, rozwój agroturystyki. - rozwój zakładów rzemieślniczych, - bliskość Trójmiasta – jako chłonnego rynku dla produktów / usług, - wykorzystanie dogodnego położenia komunikacyjnego i administracyjnego dla rozwoju gospodarki, - rozwój grup producenckich,	każdym etapie edukacji, - stworzenie większej liczby miejsc w przedszkolach publicznych, - kontynuacja prac nad forum oświatowym, - rozwój doradztwa zawodowego, - wysoki przyrost naturalny, - ochrona dziedzictwa kulturowego, - lepsza współpraca sektora publicznego, społecznego i gospodarczego. - pedagogizacja rodziców, - utworzenie spółdzielni socjalnych, - stworzenie warunków powrotu dla osób o specjalistycznym wykształceniu, - powołanie gminnej rady organizacji pozarządowych, - poznanie innych kultur i regionów i przeniesienie dobrych praktyk na nasz teren, - podniesienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, - rozwój form wsparcia i pomocy adekwatnych do potrzeb mieszkańców,	zewnętrznych na odnawialne źródła energii, - otwarcie nowego kanału komunikacyjnego na odcinkach Sierakowice – Łosienice – Stężyca – Kościerzyna oraz Sierakowice – Załakowo - Siemirowice – Cewice i Tuchlino – Tuchlinek – Jelonko – Szklana – Mojuszewska Huta – Mojusz, - reaktywacja linii kolejowej, - rozbudowa i poprawa stanu istniejącej infrastruktury deszczowej i melioracyjnej, - rewitalizacja linii kolejowej, - dostęp do tanich, ekologicznych źródeł energii (gaz, energia odnawialna) – bezpieczeństwo energetyczne, - powstanie obwodnicy Sierakowic, - uszczelnienie systemu wodno - kanalizacyjnego poprzez modernizację sieci wodociągowej, - edukacja ekologiczna wśród dzieci i dorosłych w zakresie OZE, - poprawa bezpieczeństwa publicznego poprzez inwestycje w infrastrukturę drogową i pieszo – rowerową.

Aspekty Gospodarcze	Aspekty Społeczne	Aspekty środowiska i infrastruktury technicznej
Zagrożenia rozwoju		
- ograniczenie rozwoju spowodowane licznymi obszarami chronionymi; zmniejszający się dostępny obszar do rozwoju inwestycji na terenie Gminy (obszary chronione), - wejście na rynek lokalny dużych sieci handlowych – sklepów wielkogabarytowych, - niski poziom promocji Gminy – mała ilość turystów, - utrudnienia administracyjne w zakresie rozwoju budownictwa, - uwarunkowania prawne na szczeblu regionalnym i krajowych – dotyczące głównie zagospodarowania przestrzennego, - skostniały, niereformowalny Wydział Budownictwa Starostwa Powiatowego w Kartuzach hamujący rozwój gospodarczy, - konieczność przebranzowania się rolników – słabe gleby itp. - niski dostęp i niska jakość obsługi przez administrację powiatową i wojewódzką, - rosnąca konkurencyjność ze strony	- niechęć współpracy organizacji pozarządowych z sektorem publicznym i niechęć do pozyskiwania funduszy zewnętrznych (innych niż gminne), - brak promocji zdrowego i aktywnego trybu życia, - zbyt małe wsparcie samorządu Gminy dla sektora organizacji pozarządowych, - niedostosowana oferta szkolnictwa zawodowego do zmieniającego się lokalnego rynku pracy, - zbyt duże „zamknięcie” mieszkańców Gminy – mała mobilność mieszkańców, - niska motywacja społeczeństwa do zmiany, - brak zainteresowania potrzebami niematerialnymi np. kulturą, spędzaniem wolnego czasu, - marginalizacja osób starszych i niepełnosprawnych, - pogarszający się stan bezpieczeństwa publicznego, - z tzw. „wyścig szczurów” ludzi młodych kosztem życia prywatnego,	- problemy komunikacyjne wewnątrz Gminy Sierakowice, - brak alternatywy dla transportu samochodowego w tym aktywnie działającej linii kolejowej – węzeł integracyjny w Sierakowicach, - rosnąca emisja zanieczyszczeń powietrza, - zagrożenie zdrowia mieszkańców spowodowane niską emisją z palenisk domowych, - postępujące rozproszenie zabudowy, chaotyczna zabudowa przestrzeni i krajobrazu; brak skoordynowanej polityki oraz narzędzi służących uporządkowaniu przestrzeni publicznej, - biurokracja utrudniająca inwestycje, - niska świadomość ekologiczna mieszkańców, - brak obwodnicy Sierakowic i połączeń drogowych w regionie (z obszarami sąsiednimi), - brak połączeń komunikacyjnych z dużymi miastami, - zmniejszająca się mobilność mieszkańców w związku z brakiem

▪ gmin sąsiednich, ▪ uszczuplenie dochodów Gminy, ▪ zamknięta społeczność Gminy (niska mobilność mieszkańców), ▪ próby marginalizacji obszarów wiejskich ze strony administracji publicznej szczebla regionalnego i krajowego. ▪ istnienie szarej strefy.	▪ ujemny wskaźnik salda migracji, ▪ niska świadomość społeczna odnośnie wpływu wykształcenia na dalsze warunki życia, ▪ rozwój oferty kulturalnej w zakresie innym niż kultura kaszubska, ▪ słaby system profilaktyki i kultury osobistej, ▪ roszczeniowa postawa społeczeństwa, ▪ niska aktywność do samopomocy,	▪ bezpośrednich połączeń z aglomeracją Trójmiejską (komunikacja publiczna), ▪ postępująca eutrofizacja wód powierzchniowych, ▪ degradacja walorów krajobrazowych w wyniku rozproszonej zabudowy, ▪ powstające ферmy zwierząt obcych środowiskowo, ▪ brak korzyści społeczno – ekonomicznych związanych z inwestowaniem w OZE, ▪ niestabilność cenowa nośników energii, ▪ brak długofalowych kryteriów i zasad związanych z inwestowaniem w OZE.

Przedstawiona powyżej analiza SWOT wskazuje, że do najważniejszych **silnych stron** obszaru gminy Sierakowice decydujących o jej potencjale należy zaliczyć przede wszystkim wysokie walory naturalne i kulturowe związane z jednej strony z urozmaiconą rzeźbą terenu, dużą jeziornością i lesistością obszaru gminy a z drugiej z wysokimi walorami kulturowymi wynikającymi z położeniu na terenie rdzennych Kaszub Jeziornych. W tym ostatnim kontekście należy podkreślić, że gmina Sierakowice należy pod tym względem do najbardziej tradycyjnych obszarów na terenie Kaszub – świadczy o tym chociażby fakt, że wśród mieszkańców gminy występuje najwyższy odsetek ludności kaszubskiej w całym województwie pomorskim. Wyjątkowe połączenie tych dwóch elementów – walorów naturalnych i kulturowych – decyduje o tym, że obszar gminy wraz z całym powiatem kartuskim zaliczany jest do terenu tzw. Szwajcarii Kaszubskiej a opisane walory stanowią bardzo duży potencjał rozwojowy gminy i mogą stać się fundamentem rozwoju zarówno sfery gospodarczej (turystyka) jak i społecznej (promocja kultury kaszubskiej, rozwój organizacji pozarządowych itp.).

Kolejnym ważnym elementem wzmacniającym wewnętrzny potencjał gminy są istniejące na terenie gminy podmioty gospodarcze. Analiza SWOT wykazuje w tym zakresie z jednej strony relatywnie niższy na tle całego regionu wskaźnik poziomu przedsiębiorczości – jednocześnie jednak należy wskazać, na wysoki poziom rozwoju i prężność działania istniejących firm, co powoduje, że obszar ten jawi się jako teren o dobrze rozminiętej sferze gospodarki. Sprzyja temu atrakcyjne położenie gminy na zbiegu głównych szlaków komunikacyjnych oraz bliskie położenie w stosunku do największych obszarów miejskich województwa (a tym samym potencjalnych rynków zbytu / odbiorców usług) – Kościerzyny, Lęborka czy Trójmiasta, czego efektem jest zainteresowanie inwestycjami na terenie gminy ze strony inwestorów zewnętrznych.

Wymienionym elementom sprzyja także relatywnie wysoki poziom rozwoju sfery społecznej na terenie gminy. Dotyczy to zarówno kwestii demograficznych, gdzie wskaźniki rozwoju demograficznego gminy kształtują się znacznie korzystniej niż średnia w regionie (wysoki przyrost naturalny, wysoki poziom urodzeń, młoda struktura wieku mieszkańców) jak i kwestii infrastruktury społecznej i technicznej. W zakresie infrastrukturalnym należy wskazać na ogólną dobrą sytuację ilościową w tym zakresie. Dotyczy to takich elementów jak: infrastruktura edukacyjna, usługi ochrony zdrowia, infrastruktura wodno – kanalizacyjna czy rozwinięty system

gospodarki odpadami. Wszystkie wymienione elementy powodują, że gmina posiada stabilne fundamenty na której może opierać się jej rozwój w przyszłości.

W kontekście zidentyfikowanych **słabych stron** rozwoju gminy przeprowadzona analiza wskazuje, że należy do nich zaliczyć przede wszystkim m.in. niski obecnie wykorzystanie posiadanych walorów naturalnych i kulturowych na potrzeby rozwoju gospodarczego w tym przede wszystkim turystyki i agroturystyki. Zjawisko to jest widoczne przede wszystkim po stronie niedorozwoju infrastruktury turystycznej i około turystycznej oraz niedostatecznej promocji i informacji o posiadanych walorach dla turystów z kraju i zagranicy. Jednym z następstw takiego stanu rzeczy jest relatywnie niski na tle całego regionu poziom rozwoju przedsiębiorczości mierzony liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy w stosunku do jej mieszkańców, który jest mniejszy zarówno od średniej dla powiatu jak i dla województwa. Zjawiska te są dodatkowo determinowane przez słabe i bardzo słabe warunki glebowe i klimatyczne na terenie gminy dla rozwoju rolnictwa w tym przede wszystkim rolnictwa intensywnego, towarowego. Tym samym należy wskazać, na niejednoznaczną ocenę stopnia poziomu rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy – z jednej strony widoczna jest niższa od średniej dla całego regionu liczba działających przedsiębiorstw, słabe warunki dla rozwoju rolnictwa – z drugiej zaś działające na terenie gminy podmioty gospodarcze należą do firm dobrze rozwiniętych i prężnie działających na lokalnym i regionalnym rynku, a teren samej gminy cechuje się relatywnie wysoką atrakcyjnością inwestycyjną co przekłada się na relatywnie niski na tle regionu poziom bezrobocia.

Kolejnym aspektem z którego wynikają niedogodności w rozwoju gminy jest niewystarczająca ilość oraz jakość części istniejącej infrastruktury społecznej i technicznej. Sytuacja ta dotyczy przede wszystkim niedorozwoju edukacji przedszkolnej (mało miejsc w przedszkolach) oraz braku żłobka na terenie gminy. W zakresie kwestii społecznych na uwagę zasługuje także niska aktywność mieszkańców w udziale w życiu społecznym i publicznym, niedostateczne wsparcie dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych oraz kwestia niedostatecznego poziomu bezpieczeństwa publicznego.

Wymienionym elementom towarzyszą słabe strony rozwoju infrastruktury technicznej, które dotyczą przede wszystkim kwestii zaopatrzenia w ciepło (poprawa efektywności istniejącej źródeł, dywersyfikacja źródeł ciepła), braku gazociągu i sieci ciepłowniczej czy dostaw energii elektrycznej. Widoczny jest również niedostateczny rozwój układu komunikacyjnego dotyczący zarówno takich kwestii jak: brak obwodnicy Sierakowic, brak czynnie działającej sieci kolejowej czy słaby stan infrastruktury drogowej w odniesieniu do dróg powiatowych i wojewódzkich. Towarzyszy temu niewystarczająco rozwinięta komunikacja publiczna zwłaszcza z centrami rozwoju gospodarczego w regionie. Niedorozwój infrastruktury technicznej widoczny jest także w przypadku sieci kanalizacji deszczowej i dotyczy przede wszystkim największych miejscowości na terenie gminy.

W kontekście zidentyfikowanych słabych stron należy wskazać także, na potrzebę rozwoju sieci ścieżek pieszo – rowerowych, poprawę stanu infrastruktury melioracyjnej czy poprawie jakości istniejącego systemu zaopatrzenia w wodę.

W zakresie zidentyfikowanych **szans** dla rozwoju gminy wynikających z czynników zewnętrznych warunkujących ten rozwój należy wskazać, przede wszystkim na wynikające z nich 3 grupy możliwości w tym zakresie:

- szersze wykorzystanie posiadanych silnych stron rozwoju gminy: struktury demograficznej, posiadanych walorów naturalnych i kulturowych oraz promocji walorów gminy na zewnątrz,
- rozwój usług nierynkowych skierowanych do mieszkańców w celu poprawy standardu życia ludności oraz przyciągnięcie osób z zewnątrz (wzrost atrakcyjności gminy jako miejsca pracy i zamieszkania): rozwój społeczeństwa obywatelskiego, rozwój sfery kultury, edukacji oraz ogólnie pojętej infrastruktury społecznej,
- rozwój infrastruktury technicznej w postaci: systemu komunikacyjnego na terenie gminy (reaktywacja linii kolejowej i stworzenie nowych kanałów komunikacji drogowej) oraz poprawa jakości obecnych i rozwój alternatywnych źródeł energii.

Ścisły związek z położeniem gminy ma kolejna szansa na rozwój jej obszaru wynikająca z możliwości rozwoju funkcji turystycznej, około turystycznej i rekreacyjnej. Posiadane połączenie wybitnych walorów naturalnych i kulturowych w kontekście wzrostu znaczenia turystyki w regionalnej i globalnej gospodarce oraz rosnącego zainteresowania turystyką wiejską i kulturową wśród przede wszystkim turystów zagranicznych powoduje, że umiejętne wykorzystanie posiadanych walorów i wzrost znaczenia turystyki w lokalnej gospodarce stanowi obecnie jedną z głównych szans na rozwój gminy. Sprzyja temu opisane położenie przede wszystkim w niedalekiej odległości od Trójmiasta co powoduje, że obszar gminy staje się naturalnym, potencjalnym celem wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców tej aglomeracji.

W kontekście opisanego otoczenia zewnętrznego gminy jawią się także pewne **zagrożenia** mogące zahamować rozwój gminy w najbliższej przyszłości. Do zagrożeń tych na podstawie analizy sytuacji w stanie obecnym należy zaliczyć przede wszystkim wskazywane kwestie administracyjno – prawne związane z rozwojem budownictwa czy zagospodarowaniem przestrzennym, które ograniczają lub wręcz hamują intensywny rozwój gminy. Bardzo ważnym czynnikiem w tym zakresie jest także kwestia niskiej aktywności mieszkańców i relatywnie niska ocena działalności istniejących organizacji pozarządowych przy także niewielkiej jej liczbie – relatywnie niższej niż średnia w regionie. Ze zjawiskami tymi wiąże się także kwestia małej mobilności mieszkańców gminy i wynikający z niej problem „zamknięcia” mieszkańców na zewnątrz. Ważną kwestią będącą zagrożeniem dla rozwoju gminy są także kwestie infrastruktury technicznej związane z niedorozwojem systemu komunikacyjnego (drogi wyższego rzędu, brak połączeń kolejowych) oraz zanieczyszczeniem środowiska naturalnego.

Wśród zagrożeń należy wskazać także zagrożenia marginalizacji społecznej i gospodarczej obszarów wiejskich województwa pomorskiego i pominięcie rozwoju obszarów położonych z dala od głównych obszarów miejskich w dokumentach strategicznych w skali województwa i kraju. Z zagrożeniem tym połączone jest zidentyfikowane zjawisko wzrostu konkurencyjności ze strony sąsiednich regionów co wpływa jednocześnie na obniżenie atrakcyjności terenu np. gminy Sierakowice.

Na podstawie opisanych wniosków z przeprowadzonej **analizy SWOT** należy kierować się zasadą aby w przyszłym działaniu w odniesieniu do wyników analizy:

- wykorzystywać i wzmacniać mocne strony,
- eliminować lub poprawiać słabe strony,
- wykorzystywać szanse,
- eliminować zagrożenia.

Na tej podstawie sprecyzowano główne wnioski i zalecenia co do kierunków rozwoju obszaru gminy Sierakowice na przyszłość:

a). **wykorzystywać i wzmacniać mocne strony w zakresie:**

- wysokich walorów naturalnych w postaci ukształtowania terenu, jezior, rzek i lasów (Szwajcaria Kaszubska) oraz licznych obszarów chronionych (KPK),
- wybitnych walorów kulturowych – kultury kaszubskiej,
- wysokiego potencjału istniejących podmiotów gospodarczych,
- dobrego poziomu rozwoju sfery społecznej: edukacyjnej, kulturalnej,
- korzystnej struktury demograficznej mieszkańców,

b). **eliminować lub poprawiać słabe strony w postaci:**

- niskiego rozwoju usług turystycznych i okołoturystycznych w tym infrastruktury turystycznej,
- niedostatecznej organizacji oraz infrastruktury pomocy społecznej i bezpieczeństwa publicznego,
- słabych warunków naturalnych dla rozwoju rolnictwa,
- niedostatecznej jakości infrastruktury społecznej w zakresie: przedszkoli, żłóbków, pomocy społecznej,
- niedostatecznego rozwoju infrastruktury technicznej w tym przede wszystkim: dróg wyższego rzędu, infrastruktury kolejowej, zaopatrzenia w gaz, energię ciepłą czy komunikacji publicznej,
- niskiej aktywności mieszkańców w zakresie działających organizacji pozarządowych,

c). **wykorzystywać szanse w postaci:**

- szerszego wykorzystanie posiadanych silnych stron gminy: struktury demograficznej, posiadanych walorów naturalnych i kulturowych oraz promocji walorów gminy na zewnątrz,
- rozwoju usług nierynkowych skierowanych do mieszkańców w celu poprawy standardu życia ludności oraz przyciągnięcie osób z zewnątrz,
- rozwoju infrastruktury technicznej: systemu komunikacyjnego na terenie Gminy (reaktywacja linii kolejowej i stworzenie nowych kanałów komunikacji drogowej) oraz poprawy jakości obecnych i rozwój alternatywnych źródeł energii.
- korzystnego położenia komunikacyjnego gminy,
- korzystnego położenia administracyjnego w pobliżu dużych rynków zbytu produktów i usług w tym przede wszystkim: Trójmiasta, Łęborka i Kościerzyny,

d). **eliminować zagrożenia w postaci:**

- zanieczyszczenia środowiska naturalnego,
- marginalizacji obszaru gminy w planach i kierunkach rozwoju regionu,
- barier administracyjno – prawnych ograniczających rozwój Gminy,

- wzrostu konkurencyjności ze strony obszarów sąsiednich,
- marginalizacji terenów wiejskich kraju i wzrostu dysproporcji na linii miasta – obszary wiejskie,
- niskiej aktywności mieszkańców Gminy w ich udziale w życiu publicznym i społecznym,
- niedorozwoju infrastruktury komunikacyjnej związanej z połączeniem Gminy w centrami rozwoju gospodarczego w tym: dróg wyższego rzędu (wojewódzkich, powiatowych) czy braku działającej linii kolejowej.

Na podstawie opisanych wniosków z przeprowadzonej, szczegółowej analizy SWOT, bazując na założeniach Metody Aktywnego Planowania Strategii „MAPS”, w trakcie prowadzonych konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy, wypracowano pożądane kierunki rozwoju zgodnie z procesem planowania strategicznego przedstawionym na poniższym schemacie.

Rys. Proces planowania Strategii.

Źródło: Opracowanie własne.

4. OKREŚLENIE WIZJI I MISJI ROZWOJU GMINY

Na podstawie dokonanej analizy stanu obecnego, wyników przeprowadzonej analizy SWOT oraz planowanych przez gminę kierunków rozwoju, w ramach Strategii wyznaczono Misję rozwoju gminy będącą syntetycznym ukazaniem kierunku i sposobu działania w czasie realizacji niniejszej Strategii. W odniesieniu do metodologii jaką posłużono się do przy sporządzaniu analizy SWOT Strategii, wyznaczoną Misję rozwoju także odniesiono do 3 obszarów tematycznych: sfery społecznej, stref gospodarczej oraz sfery infrastruktury technicznej – wyznaczając w ramach każdej z nich zasadnicze kierunki rozwoju gminy:

Sfera społeczna

Gmina Sierakowice atrakcyjnym miejscem życia mieszkańców, zapewniającym wysoki poziom bezpieczeństwa oraz możliwość wszechstronnego rozwoju społeczności lokalnej oraz atrakcyjnym miejscem pobytu turystów

Sfera gospodarcza

Gmina Sierakowice atrakcyjnym i przyjaznym miejscem do rozwoju przedsiębiorczości, wspierającym tworzenie nowych miejsc pracy i rozwój gospodarki w oparciu o posiadane zasoby, stwarzającym optymalne warunki dla inwestorów zewnętrznych

Sfera środowiska i infrastruktury technicznej

Gmina Sierakowice obszarem dbającym o środowisko naturalne, gwarantującym dostęp mieszkańców do infrastruktury technicznej opartej o rozwiązania proekologiczne, cechującym się funkcjonalnym systemem komunikacyjnym

W ramach wyznaczonych kierunków rozwoju obszaru Gminy wyznaczono także Wizję rozwoju jej obszaru określającą pożądany stan docelowy do którego będzie dążyć gmina w czasie swojego funkcjonowania. Tym samym jako Wizję rozwoju obszaru gminy Sierakowice określono:

Gmina Sierakowice obszarem o wysokim poziomie życia mieszkańców, atrakcyjnym dla turystów i inwestorów, o dobrze rozwiniętej przedsiębiorczości i czystym środowisku naturalnym

Wyznaczona w ten sposób Wizja rozwoju obszaru gminy nawiązuje bezpośrednio do zidentyfikowanego przez mieszkańców kierunku rozwoju i pożądanego stanu tego obszaru w przyszłości.

5. CELE GŁÓWNE STRATEGII

W ramach procesu planowania założeń przedmiotowej Strategii wyznaczono do realizacji 9 celów głównych – po 3 w każdej z wydzielonych sfer funkcjonalnych gminy, opartych o założenia przeprowadzonej analizy SWOT oraz opisanej specyfiki obszaru gminy. Przy wyznaczaniu celów głównych niniejszej Strategii posłużono się pogłębioną analizą SWOT ukazującą uspołeczniony proces diagnozy obecnej sytuacji analizowanego obszaru. W tym celu analizę SWOT przeprowadzono w 2 etapach. W pierwszym z nich, którego wyniki przedstawiono w rozdziale 3, wyznaczono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia dla rozwoju obszaru Gminy. Drugi etap polegał natomiast na zdefiniowaniu na tej podstawie głównych celów do realizacji w ramach Strategii na najbliższe lata. Dokonano hierarchizacji wyznaczonych cech pod kątem ich znaczenia oraz wpływu na osiągnięcie wymaganego stanu docelowego – misji i wizji rozwoju regionu. Tym samym wyznaczono te cechy (elementy analizy SWOT), które mają największe znaczenie dla rozwoju całego obszaru objętego Strategią. Na tej podstawie wskazano najważniejsze czynniki dla rozwoju gminy, co stało się punktem wyjścia do zdefiniowania celów głównych i szczegółowych jej rozwoju.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe uwarunkowania wyznaczono następujące cele główne do realizacji:

Sfera społeczna

- I. Cel główny: Rozwój infrastruktury i poszerzenie oferty usług społecznych
- II. Cel główny: Rozwój potencjału społecznego mieszkańców gminy
- III. Cel główny: Zapewnienie bezpieczeństwa i spójności społecznej mieszkańców gminy

Sfera gospodarcza

- I. Cel główny: Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy
- II. Cel główny: Zrównoważony rozwój turystyki oraz usług około turystycznych
- III. Cel główny: Rozwój infrastruktury wspierającej rozwój gospodarczy

Sfera środowiska i infrastruktury technicznej

- I. Cel główny: Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy
- II. Cel główny: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i teletechnicznej
- III. Cel główny: Ochrona środowiska naturalnego przed zanieczyszczeniami

Poniżej przedstawiono szczegółową charakterystykę poszczególnych celów głównych będącą głównymi wyznacznikami rozwoju gminy w przyszłości:

Sfera społeczna

I. Cel główny: Rozwój infrastruktury i poszerzenie oferty usług społecznych

Jak wykazały wyniki analizy SWOT oraz badań społecznych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy, jednym z głównych problemów do rozwiązania na terenie gminy Sierakowice jest zarówno niedostatek ilościowy i jakościowy infrastruktury społecznej oraz rozszerzenie i poprawa jakości oferty usług społecznych. Sytuacja ta odnosi się przede wszystkim do takich dziedzin jak: edukacja, pomoc społeczna, profilaktyka prozdrowotna czy sfera zaplecza kultury, sportu i rekreacji. W przypadku usług edukacyjnych widoczna jest przede wszystkim potrzeba poprawy opieki nad dziećmi najmłodszymi, widoczna w postaci niedostatecznie obecnie rozwiniętej bazy przedszkolnej objawiającej się małą liczbą miejsc w przedszkolach publicznych oraz brakiem żłobka na terenie gminy. Sytuacja ta ma szczególne znaczenie w kontekście relatywnie młodej struktury wieku mieszkańców gminy i utrzymującego się od lat bardzo wysokiego na tle regionu poziomu wskaźnika urodzeń. W przypadku usług edukacyjnych widoczna jest ponadto kwestia potrzeby poprawy jakości tych usług w zakresie np. ścisłego powiązania oferty edukacyjnej z rynkiem pracy, poszerzenia oferty edukacyjnej na każdym etapie edukacji czy rozwoju doradztwa zawodowego.

Wyniki analizy SWOT wskazują także na potrzebę poprawy sytuacji w zakresie dostępu do usług pomocy społecznej oraz usług medycznych. W tym zakresie: niedostateczne wsparcie instytucjonalnych formy dziennych i całodobowych wsparcia i pomocy dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych; brak miejsca opieki paliatywnej; brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym czy brak miejsca opieki dla osób starszych, stanowią o potrzebie poprawy sytuacji w tej dziedzinie. Jednocześnie – mimo przeprowadzonej w ostatnich latach rozbudowie budynku Ośrodka Zdrowia w Sierakowicach – widoczne są potrzeby związane z rozszerzeniem zakresu świadczonych w nich usług oraz stworzenie programów profilaktycznych ochrony zdrowia dla mieszkańców gminy.

Nie mniej ważną kwestią od wyżej wymienionych jest zidentyfikowany niedostatek infrastruktury na potrzeby kultury, sportu i rekreacji widoczny przede wszystkim w mniejszych miejscowościach, znacznie oddalonych od Sierakowic. W tym zakresie właśnie mieszkańcy tych obszarów mają często ograniczony dostęp do tego typu infrastruktury co dotyczy przede wszystkim najmłodszej części społeczeństwa: dzieci i młodzieży. W tym zakresie widoczna jest przede wszystkim potrzeba zapewnienia dostępu do najbardziej potrzebnej, ogólnodostępnej infrastruktury dla mieszkańców w postaci np.: siłowni na powietrzu, boisk, itp. Jednocześnie widocznym na etapie tworzenia analizy SWOT problemem w sferze społecznej – występującym na granicy usług edukacyjnych i sportowo – rekreacyjnych był brak sal gimnastycznej przy każdej szkole na terenie gminy.

Wychodząc naprzeciw zidentyfikowanym potrzebom wyznaczono cel główny mający za zadanie poprawę sytuacji w zakresie ogólnie pojętej infrastruktury społecznej we wszystkich opisanych powyżej aspektach.

II. Cel główny: Rozwój potencjału społecznego mieszkańców gminy

Jednym z podstawowych elementów decydujących o kierunkach i tempie rozwoju danego obszaru jest potencjał i poziom rozwoju jego społeczności. Analiza sytuacji w

stanie obecnym na terenie gminy wykazała wiele potrzeb w tym zakresie. Widoczny jest w tym względzie bowiem przede wszystkim relatywnie niski poziom wykształcenia mieszkańców gminy, który charakterystyczny dla obszarów wiejskich jest jednak niższy od średniej dla całego województwa pomorskiego czy kraju a jednocześnie wykazuje słabą korelację z potrzebami rynku pracy. Towarzyszy temu wynikający m.in. z niedogodności związanych z dostępem do edukacji niski poziom kluczowych kwalifikacji mieszkańców gminy związany np. ze znajomością języków obcych, rozwojem społeczeństwa informacyjnego czy kształceniem w kierunkach i profilach najbardziej poszukiwanych na rynku pracy. Wszystko to powoduje znaczne potrzeby w zakresie wzrostu poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców gminy zwłaszcza w kontekście dużego przyrostu naturalnego i młodej struktury wiekowej ludności, której następstwem będzie rosnący popyt na szeroko pojęte usługi edukacyjne.

Bardzo ważnym elementem życia społecznego, przede wszystkim wśród małych, lokalnych społeczności, mających ograniczony dostęp do większych ośrodków jest rozwój społeczeństwa obywatelskiego mierzony przede wszystkim liczbą i aktywnością organizacji pozarządowych. Na terenie gminy Sierakowice jak wykazują dane statystyczne liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych w relacji do liczby mieszkańców jest niższa od średniej zarówno dla powiatu jak i dla województwa. Niedobór ten dotyczy przede wszystkim mniejszych miejscowości oddalonych od Sierakowic gdzie aktywność lokalnych organizacji w postaci np. kół gospodyń wiejskich jest niewielka.

Zidentyfikowane główne mocne strony obszaru gminy do wykorzystania dla jej rozwoju wskazują jednocześnie wyraźnie na kulturę w tym kulturę kaszubską jako podstawowy czynnik decydujący o spójności społecznej gminy, która w skali województwa cechuje się najwyższym odsetkiem ludności kaszubskiej w całej populacji gminy. W tym zakresie potencjał ten wymaga przede wszystkim zachowania i kultywowania lokalnej tradycji przeciwdziałającej asymilacji i zanikaniu tej kultury a z drugiej strony działań związanych z jej promocją – zarówno wewnętrzną wśród mieszkańców gminy jak i zewnętrzną – w kraju i za granicą jako elementu atrakcji turystycznej regionu.

W tym kontekście wyznaczono cel główny odnoszący się do wszystkich wymienionych kwestii i wskazujący na potrzebę podniesienia poziomu kwalifikacji i wykształcenia mieszkańców, rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz promocję i kultywowanie tradycyjnych kultury kaszubskiej.

III. Cel główny: Zapewnienie bezpieczeństwa i spójności społecznej mieszkańców gminy.

Jedną z podstawowych słabych stron rozwoju gminy w sferze społecznej jest widoczna potrzeba poprawy bezpieczeństwa mieszkańców oraz walka z patologiami społecznymi. Takie niekorzystne zjawiska społecznej jak: bezrobocie, w tym bezrobocie ukryte w rolnictwie, brak możliwości aktywnego spędzenia czasu wolnego, ubóstwo i niezaspokojone potrzeby materialne - widoczne przede wszystkim wśród właśnie ludności wiejskiej stają się przyczynkiem do powstawania patologii społecznych widocznych pod postacią: alkoholizmu, wzrostu przestępczości itp. Zjawiska te są jednocześnie szczególnie widoczne wśród młodzieży która jest szczególnie podatna na wpływ wymienionych, niekorzystnych

czynników. W tym zakresie wymagane jest podjęcie działań zmierzających do ograniczenia zjawisk patologicznych i wyeliminowania istniejących. Z bezpieczeństwem publicznym ściśle powiązania jest świadomość społeczna związana z tymi zagrożeniami.

Jednocześnie bardzo ważnym przejawem spójności społecznej gminy i jej udziałem w życiu regionu i kraju jest współpraca w zakresie poszczególnych aspektów życia społecznego. Współpraca ta przejawia się przede wszystkim w aspekcie wewnętrznym dotyczącym współpracy wewnątrz gminnej pomiędzy poszczególnymi uczestnikami życia społecznego w samej gminie: władz gminy, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, instytucji publicznych, związków wyznaniowych itp. która warunkuje sprawiedliwy i zrównoważony rozwój gminy. Analiza SWOT wykazała bowiem, że jako jedną z szans na rozwój społeczny gminy mieszkańcy upatrują właśnie w lepszej współpracy sektora publicznego, społecznego i gospodarczego. W szerszym zakresie współpraca ta dotyczy także udziału gminy jako całości lub jej poszczególnych mieszkańców/instytucji w życiu społecznym w skali regionu (powiat, województwo) czy kraju. W tym kontekście ważna jest współpraca gminy z partnerami w kraju i za granicą mająca na celu zarówno wymianę wspólnych doświadczeń i realizację wspólnych projektów a z drugiej dająca szansę na uwzględnienie potrzeb gminy w skali makro. Sytuacja ta ma szczególne znaczenie w potrzebie współpracy z samorządami sąsiednich gmin oraz Powiatem Kartuskim dla wspólnego rozwoju regionu.

Sfera gospodarcza

I. Cel główny: Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy

Rozwój przedsiębiorczości pozostaje obecnie czynnikiem wyróżniającym obszar gminy Sierakowice w całym regionie, co wiąże się z kilkoma wzajemnie warunkującymi się aspektami. Z jednej strony widoczny jest niższy od średniej dla powiatu czy województwa wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości wskazujący, że liczba istniejących podmiotów gospodarczych na terenie gminy jest niższa (w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy) w stosunku do całego regionu. Towarzyszy temu niższy od średniej dla powiatu poziom bezrobocia w gminie przy jednoczesnym występowaniu zjawiska bezrobocia ukrytego wśród ludności rolniczej oraz (wskazywane przez mieszkańców w analizie SWOT) występowanie „szarej strefy” w gospodarce gminy. Jednocześnie charakterystyczne dla obszaru gminy są bardzo słabe warunki naturalne dla rozwoju gospodarki rolnej warunkowane słabą jakością gleb, niekorzystnymi warunkami klimatycznymi czy orografią terenu, co powoduje znaczne utrudnienia dla rozwoju rolnictwa – przede wszystkim towarowego, nastawionego na produkcję na rynek. W przypadku gospodarki rolnej widoczny jest również aspekt słabo rozwiniętych grup producenckich zrzeszających producentów rolnych oraz słabo rozwinięte przetwórstwo rolno – spożywcze, odnoszące się zwłaszcza do małych, rodzinnych przetwórni lokalnych płodów rolnych. Sytuacja ta nie sprzyja występującej obecnie silnej potrzebie przebranżawiania się osób pracujących w rolnictwie w kierunku innych, poza- lub około rolniczych sfer działalności.

Uwarunkowaniom tym towarzyszy jednocześnie wysoki rozwój istniejących przedsiębiorstw które stanowią koło zamachowe gospodarki gminy i które powodują, że mimo mniejszej na tle regionu liczebności przedsiębiorstw – gmina

Sierakowice jest powszechnie uważana za gminę o wysokim w skali gmin wiejskich poziomie rozwoju gospodarki, w tym rozwoju przedsiębiorczości. Jednakże także w tym zakresie widoczny jest niedostateczny obecnie rozwój sektora średnich i dużych przedsiębiorstw na terenie gminy, które generują największą wartość dodaną (w porównaniu z mikroprzedsiębiorstwami) związaną z np. tworzeniem większej liczby nowych miejsc pracy czy wzrostem dochodów wpływających do budżetu Gminy z tytułu płaconych podatków. Towarzyszy temu korzystna struktura wielkościowa gospodarstw rolnych, które mimo trudnych warunków zaliczają się do gospodarstw średniej wielkości i nastawiają się na produkcję towarową.

Istniejące uwarunkowania wskazują na potrzebę z jednej strony poprawy warunków dla powstawania i rozwoju nowych przedsiębiorstw oraz poprawy instytucjonalnej i doradczej dla ludności trudniącej się rolnictwem a z drugiej wykorzystania dużego potencjału istniejących przedsiębiorstw. Widoczna była także w tym aspekcie kwestia rozwoju współpracy podmiotów gospodarczych z sektorem publicznym (samorządem gmin) i wynikająca z tego tytułu szansa na rozwój gminy związana z realizacją projektów opartych na modelu partnerstwa publiczno – prywatnego.

Oddzielnym aspektem jest podejmowanie działań (samodzielnych lub na szczeblu powiatu czy województwa) związanych z ograniczaniem bezrobocia przede wszystkim wśród ludności małych miejscowości oraz najmłodszych mieszkańców – młodzieży i absolwentów dopiero wchodzących na rynek pracy – które to grupy są narażone jednocześnie najbardziej na niekorzystne konsekwencje tych zjawisk.

II. Cel główny: Zrównoważony rozwój turystyki oraz usług około turystycznych

Jednym z głównych kierunków w jakich może rozwijać się gospodarka gminy Sierakowice jest rozwój usług turystycznych i około turystycznych. Wynika to przede wszystkim z posiadanych wybitnych walorów zarówno środowiska naturalnego (walory Pojezierza Kaszubskiego) jak i kulturowych wynikających z unikalnej kultury kaszubskiej. Możliwość wykorzystania tych walorów w zakresie rozwoju turystyki i rekreacji - które obecnie są wykorzystywane w niewystarczającym zakresie – stanowi bardzo duży potencjał do zagospodarowania w przyszłości. Sytuacja ta dotyczy przede wszystkim rozwoju miejsc rekreacji i wypoczynku bazujących na istniejących zasobach – rzekach, jeziorach, lasach, ukształtowaniu terenu itp. W tym zakresie klasycznym przejawem tych możliwości jest tworzenie publicznych miejsc rekreacji i wypoczynku oraz generujących najwięcej wartości dodanej – miejsc oferujących miejsca noclegowe oraz gastronomię. Rozwój ten wymaga jednocześnie inwestycji w powstanie i rozwój infrastruktury turystycznej której obecny niedostatek na terenie gminy stanowi jeden z głównych elementów decydujących o niedorozwoju funkcji turystycznej i okółoturystycznej. W tym zakresie widoczna jest potrzeba tworzenia tego typu infrastruktury w postaci ogólniedostępnej, zagospodarowanej przestrzeni publicznej wykorzystywanej na potrzeby turystyki, rekreacji i wypoczynku. Do miejsc tych należy zaliczyć przede wszystkim infrastrukturę sieciową w postaci np. ścieżek rowerowych i szlaków kajakowych ale także takie elementy jak: plaże, przystanie, pomosty, place zabaw, biwaki, pola namiotowe itp. Powstała w ten sposób infrastruktura będzie stanowiła bazę dla powstania i rozwoju produktów i usług turystycznych w całej gminie. Efektem realizacji tego celu będzie wzrost znaczenia turystyki w lokalnej gospodarce i wzrost przychodów dla mieszkańców z tej gałęzi

gospodarki. Wszystkie działania realizowane w ramach przedmiotowego celu będą prowadzone zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego. Jednocześnie uzupełnieniem projektów o charakterze inwestycyjnym powinny być operacje o wymiarze promocyjno – informacyjnym, związane z promocją posiadanych walorów i przyciągnięciem jak największej liczby turystów na terenie gminy – analiza SWOT wskazywała bowiem na podkreślaną przez mieszkańców niedostateczną promocję gminy w zakresie turystyki w relacji do możliwości rozwoju tej dziedziny gospodarki.

III. Cel główny: Rozwój infrastruktury wspierającej rozwój gospodarczy.

Bardzo ważnym czynnikiem wspierającym rozwój gospodarki gminy jest rozwój infrastruktury technicznej niezbędnej do jej prowadzenia oraz kwestie administracyjno – prawne ułatwiające realizację inwestycji na terenie gminy. W tym zakresie w przeprowadzonej analizie stanu obecnego – w kontekście wpływu na działalność podmiotów gospodarczych i atrakcyjność inwestycyjną gminy - widoczny jest niedobór oraz niedostateczna jakość elementów infrastruktury technicznej w tym np. sprawnego systemu komunikacyjnego związanego z transportem drogowo – kolejowym czy zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego i odpowiedniej jakości, efektywnej infrastruktury w tym zakresie - które to elementy decydują w dużej mierze o atrakcyjności obszaru gminy dla inwestorów zewnętrznych oraz możliwości rozwoju miejscowych przedsiębiorstw. Dostępność komunikacyjna oraz koszt i czas transportu z jednej strony oraz zapewnienie odpowiednich standardów w zakresie dostępu do źródeł energii, stanowią bowiem jeden z głównych czynników decydujących o lokalizacji/tempie rozwoju przedsiębiorstw.

Jednocześnie widoczne są obecnie potrzeby w zakresie przygotowania gminy pod względem formalno – prawnym do przyciągnięcia nowych inwestycji oraz rozwoju obecnie działających przedsiębiorstw w zakresie dokumentów/planów związanych z określeniem kierunków rozwoju obszarów gminy, w postaci np. małej liczby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy.

Ostatnią a jednocześnie bardzo ważną barierą dla rozwoju gminy – zwłaszcza w odniesieniu do realizacji nowych inwestycji – jest, poruszany w kilku wymiarach na etapie analizy SWOT problem utrudnień administracyjnych w zakresie rozwoju budownictwa zarówno dla inwestycji samorządowych jak i prywatnych czy niekorzystne uwarunkowania prawne na szczeblu regionalnym i krajowych – dotyczące głównie zagospodarowania przestrzennego. Sytuacja ta dotyczy np. niskiego dostępu i niskiej jakości obsługi przez administrację powiatową i wojewódzką związaną z budownictwem czy planowaniem przestrzennym co znacznie utrudnia i wydłuża realizację inwestycji.

Sfera środowiska i infrastruktury technicznej

I. Cel główny: Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy

Głównym problemem rozwoju gminy związanym ze stanem infrastruktury technicznej jest niewystarczająca jakość połączeń komunikacyjnych. Sytuacja ta dotyczy przede wszystkim komunikacji zewnętrznej dotyczącej połączeń komunikacyjnych gminy z obszarami sąsiednimi w tym głównymi centrami rozwoju gospodarczego – Trójmiastem, Kartuzami czy Łęborkiem. Sytuacja ta dotyczy ogólnie słabego stanu infrastruktury drogowej – głównie dróg wojewódzkich i powiatowych -

bardzo ważną kwestią jest w tym zakresie m.in. podjęcie działań związanych z ruchem tranzytowym przebiegającym przez teren gminy i mającym przeważający udział w ruchu na drogach wojewódzkich nr 211 i 214 jakie przebiegają przez obszar gminy. W kontekście rozwoju komunikacji gminy z terenami sąsiednimi bardzo ważnym, poruszonym na etapie analizy SWOT elementem był brak czynnie działającej linii kolejowej, wynikający z niego brak alternatywy dla transportu samochodowego a jednocześnie w konsekwencji możliwa do zrealizowania szansa rozwoju gminy związana z uruchomieniem połączeń kolejowych. Jednocześnie w kontekście tak ruchu tranzytowego jak i poprawy komunikacji wewnętrznej dla mieszkańców gminy – bardzo ważnym elementem w tym zakresie jest brak obwodnicy Sierakowic i wynikające z tego utrudnienia w ruchu pojazdów i pieszych w centrum miejscowości.

Problemy komunikacyjne gminy odnoszą się także do systemu komunikacji wewnętrznej w zakresie przemieszczania się pomiędzy poszczególnymi miejscowościami, w tym przede wszystkim w zakresie połączeń na linii Sierakowice (centrum administracyjne i gospodarcze gminy) – pozostałe miejscowości gminne. Istniejące niedogodności dotyczą przede wszystkim takich zjawisk jak: duża ilość dróg nieutwardzonych, niebezpieczne krzyżowanie się szlaków pieszych i jezdnych na terenie gminy, brak miejsc parkingowych czy powiązana z kwestią drogową słabo rozwinięta sieć ścieżek pieszo – rowerowych. Niedogodności te powodują częste utrudnienia w komunikacji wewnątrz gminnej zwłaszcza w okresie jesienno – zimowych, podczas złych warunków atmosferycznych. W tym zakresie niezbędna jest poprawa jakości połączeń drogowych umożliwiającą sprawne połączenia komunikacyjne pomiędzy przede wszystkim Sierakowicami i pozostałymi miejscowościami na terenie gminy oraz w zakresie poprawy połączeń poszczególnych części gminy z drogami wyższego rzędu, w tym drogami wojewódzkimi stanowiącymi główne osie komunikacyjne regionu.

Opisane uwarunkowania w komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej są dodatkowo potęgowane przez zmniejszającą się mobilność mieszkańców w związku z brakiem bezpośrednich połączeń z aglomeracją Trójmiejską wynikającym z niewystarczających połączeń komunikacją publiczną (ilość bezpośrednich połączeń komunikacji publicznej z centrami gospodarczymi).

W kontekście znacznego natężenia ruchu na głównych trasach komunikacyjnych przebiegających przez gminę oraz niedoboru infrastruktury zapewniającej podstawowy poziom bezpieczeństwa, bardzo ważnym aspektem związanym z poprawą układu komunikacyjnego gminy jest także poprawa bezpieczeństwa publicznego związanego z funkcjonowaniem układu drogowego. W tym zakresie wymagane jest prowadzenia zarówno działań infrastrukturalnych: bezpieczne skrzyżowania, przejścia dla pieszych, sygnalizacja świetlna, progi zwalniające, ograniczenia prędkości, oznakowanie miejsc szczególnie niebezpiecznych, które poparte działaniami o charakterze organizacyjnym i informacyjnym (akcje informacyjne wśród dzieci i młodzieży szkolnej) w znacznym stopniu wpłyną na poprawę stanu bezpieczeństwa na terenie gminy.

II. Cel główny: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i teletechnicznej

Tradycyjnie ważnym na terenach wiejskich problemem związanym z rozwojem infrastruktury jest kwestia infrastruktury dotyczącej bezpośrednio kwestii ochrony

środowiska tj. systemu wodno – kanalizacyjnego, kanalizacji deszczowej, systemu gospodarki odpadami czy infrastruktury melioracyjnej. Trwające inwestycje w rozwój systemu wodno – kanalizacyjnego w tym względzie pozwolą do roku 2015 na znaczną poprawę sytuacji w zakresie dostępu mieszkańców do wody i odprowadzenia ścieków i spowodują, że 99 % mieszkańców całej aglomeracji kanalizacyjnej Sierakowice uzyska dostęp do sieci kanalizacyjnej. Niezbędna jest jednak stała kontynuacja działań w tym kierunku związana z modernizacją istniejących elementów systemu, przede wszystkim w odniesieniu do niewystarczającego obecnie stanu technicznego sieci wodociągowych oraz SUW. Jednocześnie dla pozostałych mieszkańców gminy zamieszkujących tereny o rozproszonej zabudowie, wymagane jest zapewnienie innych, alternatywnych sposobów zaopatrzenia w wodę/odprowadzenia ścieków – budowa indywidualnych ujęć wody, budowa indywidualnych/zagrodowych oczyszczalni ścieków lub dowóz ścieków do oczyszczalni za pomocą wozów asenizacyjnych. Docelowym efektem tych działań ma być zapewnienie wysokiej jakości wody pitnej wszystkim mieszkańcom gminy oraz unieszkodliwianie wszystkich ścieków zarówno socjalno – bytowych jak i przemysłowych wytwarzanych na terenie gminy. Z systemem kanalizacji sanitarnej ściśle powiązany jest także system kanalizacji deszczowej, który obecnie jest słabo rozwinięty i wymaga pilnej rozbudowy w największych, silnie zurbanizowanych miejscowościach.

Ważną kwestią związaną z infrastrukturą techniczną jest także odbiór i zagospodarowanie odpadów stałych. Brak wysypiska śmieci na terenie gminy i korzystanie ze składowiska znajdującego się w gminie sąsiedniej powoduje, że obecnie główne potrzeby dotyczą kwestii odpowiedniej organizacji systemu odbierania i transportu odpadów komunalnych. Kwestia odpadów komunalnych obejmuje również kwestie osadów ściekowych i braku rozwiązań w zakresie gospodarki osadami ściekowymi powstałymi na terenie gminnej oczyszczalni ścieków – intensywna rozbudowa sieci kanalizacyjnej w ostatnich latach i wynikająca z niej rosnąca z roku na rok ilość osadów pościekowych wymaga podjęcia pilnych działań w kierunku rozwiązania tego problemu.

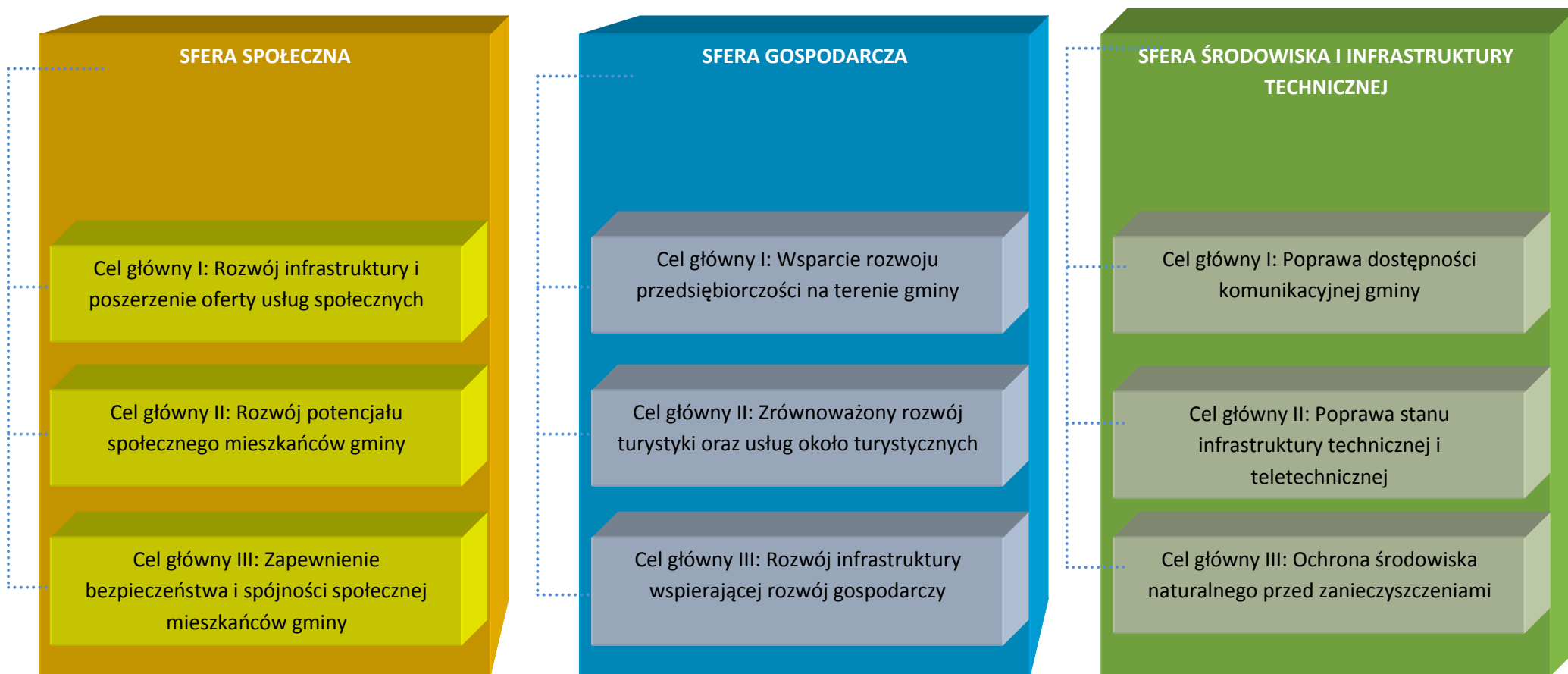
Z rozwojem infrastruktury technicznej i teletechnicznej związana jest także potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego i dywersyfikacja źródeł energii na terenie gminy. Wskazują na to wyniki analizy SWOT i opinie mieszkańców mówiące o mało efektywnych indywidualnych źródłach ciepła, braku alternatywnych źródeł energii i niskich parametrów lokalnych źródeł energii. Jednocześnie coraz bardziej widoczny w tym zakresie jest problem braku gazociągu i sieci ciepłowniczej czy niskie parametry dostawy energii elektrycznej połączone z brakiem alternatywnego kierunku przepływu energii. Wszystkie te elementy powodują, że kwestia bezpieczeństwa energetycznego staje się jednym z głównych aspektów rozwoju gminy wymagających poprawy w najbliższych latach.

Szybki rozwój cywilizacyjny oraz rozwój globalizacji przekłada się także na potrzebę dynamicznego rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej i rozwój ogólnie pojętego społeczeństwa informacyjnego. W tym zakresie wymagana jest pełna telefonizacja gminy, stałe zapewnienie dostępu do działających sieci telefonii komórkowej oraz przede wszystkim dynamiczny rozwój infrastruktury zapewniającej dostęp mieszkańców gminy do sieci internet.

III. Cel główny: Ochrona środowiska naturalnego przed zanieczyszczeniami

W kontekście posiadanych wybitnych walorów środowiska naturalnego w tym licznych obszarów chronionych bardzo ważnym aspektem zrównoważonego rozwoju gminy jest zachowanie i ochrona posiadanych walorów środowiskowych. W tym zakresie widoczna jest potrzeba identyfikacji i przeciwdziałania zagrożeniom środowiska naturalnego które są widoczne m.in. w wynikach badań stanu poszczególnych komponentów tego środowiska na terenie gminy, gdzie taki element jak: wody powierzchniowe (rzeki, jeziora) czy powietrze atmosferyczne cechują się często znacznymi zanieczyszczeniami wpływającymi na jakość życia lokalnych społeczności czy atrakcyjność turystyczną gminy. Wychodząc naprzeciw tym potrzebą wymagane jest podjęcie działań zmierzających do ograniczenia lub wyeliminowania czynników powodujących nadmierne zanieczyszczenie środowiska. Jednocześnie wymagane są działania organizacyjno – prawne związane z ochroną i zachowaniem posiadanych walorów naturalnych w tym: wód rzek i jezior, lasów i powietrza oraz powierzchni terenu przed degradacją i zamieszczeniami. W tym zakresie pożądane jest planowanie rozwoju gminy w zakresie np. rozwoju turystyki, rolnictwa, przedsiębiorczości z zachowania zasad zrównoważonego rozwoju zapewniających ochronę bogactwa przyrody żywej i nieożywionej.

Z uwagi na wymienione uwarunkowania wpływające na zanieczyszczenie środowisk na terenie gminy oraz biorąc pod uwagę rosnące koszty energii oraz nadchodzące trudności związane z pozyskaniem energii ze źródeł tradycyjnych, bardzo ważnym elementem rozwoju gminy będzie spieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii na tym obszarze. Gmina posiada bowiem potencjał zarówno do wykorzystania energii geotermalnej, wiatrowej czy słonecznej a w niektórych jej rejonach także energii wodnej. Istniejące możliwości i potencjał gminy w tym zakresie wsparte działaniami władz gminy oraz współdziałaniem jej mieszkańców mają szansę stać się przyczynkiem do znacznego wzrostu udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii na tym obszarze.

Rys 23. Struktura celów głównych Strategii Rozwoju Gminy Sierakowice.

6. CELE SZCZEGÓŁOWE I PRZEDSIĘWZIĘCIA LSR

W ramach przedmiotowej Strategii i sformułowanych powyżej celów głównych wyznaczono 26 celów szczegółowych oraz szereg przedsięwzięć pozwalających na realizację założeń celów głównych i szczegółowych.

I. SFERA SPOŁECZNA

I.1. Cel główny: Rozwój infrastruktury i poszerzenie oferty usług społecznych

I.1.1. Cel szczegółowy: Poszerzenie i poprawa jakości oferty edukacyjnej na terenie gminy

Realizacja celu ma za zadanie poprawę jakości oferty edukacyjnej na terenie gminy na wszystkich szczeblach nauczania – zarówno na poziomie najmłodszym – żłobków i przedszkoli jak i starszym: szkoły podstawowej i gimnazjum, przygotowując jednocześnie dzieci i młodzież do nauki na poziomie szkoły średniej i wyższej. Bardzo ważnym aspektem tego celu jest lepsze dopasowanie systemu edukacyjnego w gminie do potrzeb rynku pracy i poszerzenie oferty edukacyjnej o naukę kwalifikacji i umiejętności kluczowych z punktu widzenia wymagań rynku pracy. Cel ten wychodzi naprzeciw zidentyfikowanym problemom dotyczącym edukacji najmłodszych - w postaci przede wszystkim słabo rozwiniętej bazy przedszkolnej przejawiającej się zbyt małą liczbą miejsc w przedszkolach publicznych oraz brakiem żłobka. Założenia tego celu wychodzą także naprzeciw obecnie zdiagnozowanego niedostosowania oferta szkolnictwa zawodowego do zmieniającego się lokalnego rynku pracy oraz potrzeby poszerzenia oferty edukacyjnej na każdym etapie edukacji. Osobnym problemem poruszonym w tym zakresie na etapie analizy SWOT jest kwestia nauczania kultury fizycznej i dostępu dzieci do niezbędnej infrastruktury w tym zakresie związanej z brakiem sal gimnastycznych przy każdej szkole na terenie gminy.

Cel zakłada realizację kompleksowych działań zarówno o charakterze inwestycyjnym (budowy/przebudowy budynków, zakup wyposażenia) jak i projektów „miękkich” (np. szkolenia, warsztaty, zajęcia pozalekcyjne) które pozwolą na poprawę jakości oferty edukacyjnej na terenie gminy. Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Budowa przyszkolnych sal gimnastycznych,
- Budowa boiska przy SP w Jelonku i Mojuszu,
- Tworzenie sieci współpracy między placówkami oświatowymi,
- Tworzenie nowych miejsc przedszkolnych,
- Budowa żłobka i przedszkola w Sierakowicach,
- Dopasowanie oferty edukacyjnej (profile kształcenia) do potrzeb rynku pracy,

Realizacja założonych przedsięwzięć które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Poszerzenie i poprawa jakości oferty edukacyjnej na terenie gminy” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice (publiczne placówki oświatowe)
Niepubliczne placówki oświatowe (przedszkola,	Niepubliczne placówki oświatowe (przedszkola, żłobki)

żłobki) prowadzone przez organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze, osoby prywatne	prowadzone przez organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze, osoby prywatne
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Podmioty prywatne prowadzące działalność edukacyjną, szkoleniową, doradczą	Mieszkańcy gminy Sierakowice w tym dzieci i młodzież
Organizacje pozarządowe prowadzące działalność edukacyjną, szkoleniową, doradczą	Nauczyciele szkół na terenie gminy Sierakowice
Ośrodki doskonalenia nauczycieli	
Kuratorium oświaty	

I.1.2. Cel szczegółowy: Rozbudowa infrastruktury i poszerzenie oferty usług medycznych oraz pomocy społecznej w gminie.

Przedmiotowy cel wychodzi naprzeciw zidentyfikowanemu na etapie analizy SWOT problemowi dotyczącemu niewystarczającej oferty związanej z dostępem do usług pomocy społecznej oraz kwestii profilaktyki prozdrowotnej i stałego poszerzenia usług ośrodka zdrowia w Sierakowicach. W tym zakresie realizacja celu nawiązuje do takich kwestii jak np.: starzenie się społeczeństwa i wynikająca z tego tytułu potrzeba poszerzenia oferty opieki oraz organizacji czasu wolnego dla najstarszej grupy społeczeństwa. Jednocześnie na etapie analizy SWOT zidentyfikowano sytuację niewystarczającego wsparcia dla osób niepełnosprawnych, chorych czy ubogich w postaci np. niedostatku instytucjonalnych formy dziennych i całodobowych wsparcia i pomocy dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, braku placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, braku miejsca opieki paliatywnej, braku miejsca opieki dla osób starszych czy braku podmiotów ekonomicznej w postaci spółdzielni socjalnych. Wszystkie te elementy decydują o potrzebie rozbudowy systemu opieki społecznej na terenie gminy.

Jednocześnie widoczny jest brak promocji zdrowego i aktywnego trybu życia czy potrzeba stworzenia programów profilaktycznych ochrony zdrowia wskazującej na ciągłej potrzebie poszerzenia oferty usług związanych z ochroną zdrowia na terenie gminy.

Wyznaczony w ten sposób cel wychodząc na wprost tych potrzeb, przewiduje realizację działań przede wszystkim o charakterze infrastrukturalnym ale także działań typowo organizacyjnych mających za zadanie poprawić dostęp mieszkańców do usług medycznych oraz opieki społecznej.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Prowadzenie działań i programów w zakresie profilaktyki prozdrowotnej np. w szkołach,
- Budowa domu opieki dla osób starszych
- Stworzenie warunków opieki paliatywnej,
- Stworzenie świetlicy socjoterapeutycznej, dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Inicjowanie/sprzysianie tworzeniu spółdzielni socjalnych,
- Utworzenie poradni odwykowej i zdrowia psychicznego,

- Środowiskowa rehabilitacja osób niepełnosprawnych,
- Rozwój specjalistycznych usług dla osób i rodzin w kryzysie (poradnictwo psychologiczne, prawne, rodzinne),
- Realizacja programów przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy,

Realizacja założonych przedsięwzięć które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Rozbudowa infrastruktury i poszerzenie oferty usług medycznych oraz pomocy społecznej w gminie” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Gminny Ośrodek Zdrowia w Sierakowicach	Gminny Ośrodek Zdrowia w Sierakowicach
Niepubliczne placówki opieki zdrowotnej	Niepubliczne placówki opieki zdrowotnej
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowicach	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowicach
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Podmioty prywatne prowadzące działalność związaną z ochroną zdrowia i pomocą społeczną (apteki itp.)	Podmioty prywatne prowadzące działalność związaną z ochroną zdrowia i pomocą społeczną (apteki itp.)
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Mieszkańcy gminy Sierakowice w tym dzieci i młodzież
Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o.	

I.1.3. Cel szczegółowy: Poprawa stanu zaplecza w sferze kultury, sportu i rekreacji oraz ofert na nim opartych.

Realizacja celu ma za zadanie stworzenie kompleksowego i ogólnodostępnego zaplecza infrastrukturalnego i organizacyjnego dla rozwoju sfery sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej gminy – jako jednego z ważnych czynników mających wpływ na rozwój społeczeństwa lokalnego. Cel nawiązuje w tym zakresie do zidentyfikowanych słabych stron i potrzeb gminy związanych z rozwojem przede wszystkim małej infrastruktury służącej na cele stworzenia atrakcyjnych form spędzenia czasu wolnego oraz realizacji hobby i zainteresowań przede wszystkim dla najmłodszych mieszkańców gminy (niedostatecznie rozwinięta infrastruktura sportowa, w tym: siłownie na powietrzu, boiska, brak ścieżek rowerowych). Jednocześnie bardzo ważnym aspektem realizacji tego celu jest poprawa kondycji fizycznej, sprawności i ogólnego stanu zdrowia mieszkańców w tym przede wszystkim dzieci i młodzieży. Realizacja tych założeń odnosi się bezpośrednio przede wszystkim do sytuacji panującej na peryferiach gminy, w małych miejscowościach, znacznie oddalonych od miejscowości Sierakowice w których mieszkańcy mają szczególnie trudny dostęp do tego typu infrastruktury. Z kwestią rozbudowy infrastruktury związana jest ściśle także kwestia podjęcia komplementarnych działań o charakterze organizacyjnym mających za zadanie poprawę sytuacji w tej kwestii – działania te mają za zadanie wyjść naprzeciw zidentyfikowanym potrzebom związanym z np. ukierunkowaniem oferty klubów sportowych przede wszystkim na dyscypliny drużynowe czy poszerzeniem oferty klubów sportowych o zajęcia dla pań.

Ponadto ważnym aspektem przedmiotowego celu jest rozwój zaplecza oraz oferty w zakresie kultury w tym kultury kaszubskiej, która również ma za zadanie przeciwdziałanie wskazanym niedostatkom w tym zakresie związanego np. ze zbyt małą ofertą usług kulturalnych wyższego rzędu, zbyt małą ofertą kulturalną skierowaną na zewnątrz gminy (poza kulturą kaszubską) czy niedostateczną infrastrukturą kulturalno – rozrywkową, np. brak sali koncertowo – widowiskowej. Realizacja celu będzie miała w opisanym zakresie odzwierciedlenie w realizacji zarówno działań typowo inwestycyjnych w rozwój infrastruktury jak i projektów o charakterze nieinwestycyjnym: organizacyjnym, szkoleniowym, warsztatowym itp. Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Budowa sali widowiskowo – koncertowej wraz z zagospodarowaniem amfiteatru w Sierakowicach,
- Budowa kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli,
- Budowa infrastruktury dla potrzeb turystyki kajakowej i żeglarskiej
- Budowa mini parków sportowych, siłowni zewnętrznych,
- Budowa ścieżek rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą na terenie Gminy,
- Rozszerzenie oferty istniejących oraz tworzenie nowych klubów sportowych,
- Budowa infrastruktury sprzyjającej rozwojowi sportów niszowych np. bieżnia lekkoatletyczna przy stadionie gminnym w Sierakowicach
- Stworzenie oferty kulturalnej, turystycznej dla mieszkańców w tym: dzieci i młodzieży
- Organizacja zajęć pozalekcyjnych, zawodów, imprez o charakterze sportowo-rekreacyjno – kulturalnym,

Realizacja założonych przedsięwzięć które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Poprawa stanu zaplecza w sferze kultury, sportu i rekreacji oraz ofert na nim opartych” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Publiczne placówki oświatowe	Publiczne placówki oświatowe
Niepubliczne placówki oświatowe	Niepubliczne placówki oświatowe
Gminny Ośrodek Kultury	Gminny Ośrodek Kultury
Podmioty prywatne prowadzące działalność związaną z propagowaniem sportu, kultury i rekreacji	Organizacje pozarządowe z terenu gminy w tym kluby sportowe
Organizacje pozarządowe z terenu gminy w tym kluby sportowe	Uczniowie szkół na terenie gminy
	Pozostali mieszkańcy gminy w tym przede wszystkim dzieci i młodzież
	Nauczyciele szkół z terenu gminy

Realizacja wyznaczonych 3 celów szczegółowych przyczyni się do spełnienia założeń celu głównego Strategii „Rozwój infrastruktury i poszerzenie oferty usług społecznych”. Efektami realizacji założeń tego celu będą przede wszystkim:

- wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców,
- wzrost kluczowych umiejętności mieszkańców poszukiwanych na rynku pracy,
- poprawa stanu zdrowia i kondycji fizycznej mieszkańców,
- obniżenie ubóstwa i patologii wśród mieszkańców gminy,
- wzrost udziału mieszkańców w życiu kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym.

W zakresie monitoringu realizacji założeń celu głównego „Rozwój infrastruktury i poszerzenie oferty usług społecznych” będzie on oparty o analizę stopnia w jakim planowane do realizacji przedsięwzięcia w ramach tego celu pozwolą na zrealizowanie jego efektów na poziomie zarówno produktów, otrzymanych rezultatów jak i długofalowego wpływu ich realizacji na życie mieszkańców gminy. W tym zakresie wskaźnikami określającymi osiągnięcie założeń celu głównego są:

L.P.	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik
1	Wskaźniki produktu	- liczba utworzonych placówek oświatowych – przedszkola, żłobki, - liczba utworzonych placówek ochrony zdrowia i pomocy społecznej, - liczba zmodernizowanych placówek ochrony zdrowia i pomocy społecznej, - liczba wyposażonych placówek ochrony zdrowia i pomocy społecznej, - liczba utworzonej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, - liczba zmodernizowanej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, - liczba wyposażonej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej,
2	Wskaźniki rezultatu	- poprawa dostępu mieszkańców do usług edukacyjnych, - poprawa jakości usług edukacyjnych na terenie gminy, - poprawa dostępu mieszkańców do usług ochrony zdrowia i pomocy społecznej, - poprawa jakości usług ochrony zdrowia i pomocy społecznej na terenie gminy, - poprawa dostępu mieszkańców do usług sportowych i rekreacyjnych, - poprawa jakości usług sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy,
3	Wskaźniki oddziaływania	- wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców, - poprawa stanu zdrowia mieszkańców, - obniżenie ubóstwa i patologii wśród mieszkańców gminy, - wzrost udziału mieszkańców w życiu sportowym i rekreacyjnym,

I.2. Cel główny: Rozwój potencjału społecznego mieszkańców gminy

I.2.1. Cel szczegółowy: Wzrost poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców gminy

Realizacja założeń celu ma za zadanie podnieść ogólny poziom wykształcenia mieszkańców gminy przede wszystkim w zakresie wzrostu odsetka osób z wykształceniem średnim i wyższym i zbliżyć się w tym zakresie do średnich wartości notowanych dla całego województwa pomorskiego i kraju. Jak wynika obecnie z analizy struktury wykształcenia mieszkańców gminy, poziom wykształcenia jest na tym terenie niższy od średnich wartości w regionie.

Jednocześnie, równolegle realizacja celu ma za zadanie podnieść poziom kluczowych kwalifikacji mieszkańców przede wszystkim w zakresie tych umiejętności i wiedzy które są szczególnie poszukiwane na rynku pracy. W tym kontekście przewidziano w ramach tego celu realizację przede wszystkim zabiegów o charakterze nieinwestycyjnym – organizacyjnym, doradczym, szkoleniowym i promocyjnym.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Organizacja zajęć dla uczniów z indywidualnymi potrzebami,
- Ciągłe podnoszenie jakości procesu kształcenia w szkołach,
- Kontynuacja programów stypendialnych dla zdolnych dzieci i młodzieży,
- Wzbogacenie oferty edukacyjnej o formy zajęć pozalekcyjnych,
- Dopasowanie oferty edukacyjnej (profile kształcenia) do potrzeb rynku pracy,
- Organizacja szkoleń i innych zajęć o charakterze edukacyjnym podnoszących kwalifikacje mieszkańców,
- Rozwój, promocja i poprawa dostępu do instytucji kształcenia ustawicznego na terenie gminy,

Realizacja założonych przedsięwzięć które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Wzrost poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców gminy” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice (publiczne placówki oświatowe)
Niepubliczne placówki oświatowe (przedszkola, żłobki) prowadzone przez organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze, osoby prywatne	Niepubliczne placówki oświatowe (przedszkola, żłobki) prowadzone przez organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze, osoby prywatne
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Podmioty prywatne prowadzące działalność edukacyjną, szkoleniową, doradczą,	Mieszkańcy gminy Sierakowice w tym dzieci i młodzież
Ośrodki doskonalenia nauczycieli	Nauczyciele szkół na terenie gminy Sierakowice
Kuratorium oświaty	

I.2.2. Cel szczegółowy: Aktywizacja mieszkańców i rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Realizacja celu ma za zadanie zwiększenie udziału mieszkańców w życiu społecznym gminy i całego regionu. Założenia celu wychodzą w tym zakresie naprzeciw zidentyfikowanej relatywnie niskiej na tle całego regionu aktywności mieszkańców m.in. w zakresie małej liczby aktywnie działających na terenie gminy organizacji pozarządowych, zbyt niskiego udziału mieszkańców gminy w działalności tych organizacji, niskiej aktywności mieszkańców w życiu społecznym i publicznym czy ogólnie niskim poziomem rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Sytuacja ta dotyczy przede wszystkim małych, lokalnych organizacji zajmujących się inicjacją życia społecznego w poszczególnych miejscowościach czy sołectwach na terenie gminy takich jak: koła gospodyń wiejskich, ochotnicze straże pożarne, wiejskie kluby sportowe itp.

W tym zakresie przewidziano do realizacji szereg działań zmierzających do aktywizacji mieszkańców i rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego odnoszących się przede wszystkim do przedsięwzięć o charakterze organizacyjno – szkoleniowo – doradczym ale także projektów typowo inwestycyjnych.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Aktywizacja społeczna poprzez realizację projektów dostosowanych do potrzeb mieszkańców,
- Powołanie Rady Organizacji Pozarządowych (NGO) na terenie Gminy,
- Szkolenia dla mieszkańców z samoorganizacji i zakładania organizacji pozarządowych oraz ich funkcjonowania,
- Wsparcie działalności lokalnych organizacji pozarządowych w tym: Uczniowskich Klubów Sportowych, Kół Gospodyń Wiejskich, Ochotniczych Straży Pożarnych itp.,
- Zachęty do większej aktywności mieszkańców w sprawach rozwoju gminy.

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Aktywizacja mieszkańców i rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Organizacje pozarządowe z terenu gminy	Organizacje pozarządowe z terenu gminy
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Gminny Ośrodek Kultury	Gminny Ośrodek Kultury
Podmioty prywatne	Podmioty prywatne
	Mieszkańcy gminy Sierakowice w tym kobiety, dzieci i młodzież

I.2.3. Cel szczegółowy: Wzbogacenie oferty kulturalnej.

Realizacja celu ma za zadanie zachowanie i promocję kultury w tym kultury kaszubskiej we wszystkich jej aspektach dotyczących zarówno przejawów kultury materialnej jak i niematerialnej. W tym zakresie cel wychodzi naprzeciw potrzebie ochrony i zachowania niepowtarzalnych walorów kulturalnych występujących na terenie gminy Sierakowice – najbardziej rdzennej gminy kaszubskiej w województwie pomorskim.

Tak wyznaczony cel będzie przede wszystkim realizowany poprzez realizację działań o charakterze nieinwestycyjnym związanym z organizacją, promocją, rozpowszechnianiem wiedzy i propagowaniem kultury kaszubskiej we wszystkich jej aspektach.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Budowa sali widowiskowo – koncertowej wraz z zagospodarowaniem amfiteatru w Sierakowicach,
- Promocja kultury kaszubskiej – zarówno wewnętrzna wśród mieszkańców gminy jak i promocją na zewnątrz – w kraju i za granicą.
- Organizacja imprez kulturalnych w tym imprez promujących i kultywujących kulturę regionalną,
- Edukacja regionalna dzieci i młodzieży szkolnej i przedszkolnej,

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Wzbogacenie oferty kulturalnej” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Organizacje pozarządowe z terenu gminy	Organizacje pozarządowe z terenu gminy
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Gminny Ośrodek Kultury	Gminny Ośrodek Kultury
Podmioty prywatne	Podmioty prywatne
	Mieszkańcy gminy Sierakowice w tym kobiety, dzieci i młodzież

Realizacja wyznaczonych 3 celów szczegółowych przyczyni się do spełnienia założeń celu głównego „Rozwój potencjału społecznego mieszkańców gminy”. Efektami realizacji założeń tego celu będą przede wszystkim:

- wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców gminy,
- wzrost kluczowych kwalifikacji i umiejętności mieszkańców gminy,
- wzrost liczby organizacji pozarządowych na terenie gminy,
- wzrost liczby mieszkańców biorących aktywny udział w działalności organizacji pozarządowych na terenie gminy,
- wypromowanie kultury kaszubskiej w kraju i za granicą,
- zachowanie udziału kultury w życiu społecznym gminy.

W zakresie monitoringu realizacji założeń celu głównego „Rozwój potencjału społecznego mieszkańców gminy” będzie on oparty o analizę stopnia w jakim planowane do realizacji przedsięwzięcia w ramach tego celu pozwolą na zrealizowanie jego efektów na poziomie zarówno produktów, otrzymanych rezultatów jak i długofalowego wpływu ich realizacji na życie mieszkańców gminy. W tym zakresie wskaźnikami określającymi osiągnięcie założeń celu głównego są:

L.P.	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik
1	Wskaźniki produktu	- liczba zrealizowanych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży - liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów itp. podnoszących kwalifikacje mieszkańców, - liczba wspartych organizacji pozarządowych, - liczba projektów zrealizowanych wspólnie przez samorząd gminy i organizację pozarządową, - liczba szkoleń itp. z zakresu społeczeństwa obywatelskiego, - liczba projektów promocyjnych wspierających kulturę kaszubską, - liczba zorganizowanych imprez kulturalnych
2	Wskaźniki rezultatu	- liczba uczestników zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży - liczba uczestników szkoleń, warsztatów itp. podnoszących kwalifikacje mieszkańców, - liczba uczestników projektów zrealizowanych wspólnie przez samorząd gminy i organizację pozarządową, - liczba uczestników szkoleń itp. z zakresu społeczeństwa obywatelskiego, - liczba uczestników projektów promocyjnych wspierających kulturę kaszubską, - liczba uczestników zorganizowanych imprez kulturalnych

3	Wskaźniki oddziaływania	- wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców gminy, - wzrost liczby mieszkańców posiadających kluczowe kwalifikacje, - wzrost liczby organizacji pozarządowych na terenie gminy, - wzrost liczby mieszkańców biorących udział w działalności organizacji pozarządowych na terenie gminy, - wypromowanie kultury kaszubskiej w kraju i za granicą - zachowanie udziału kultury kaszubskiej w życiu społecznym gminy,

I.3. Cel główny: Zapewnienie bezpieczeństwa i spójności społecznej mieszkańców Gminy

I.3.1. Cel szczegółowy: Poprawa bezpieczeństwa publicznego oraz rozwój form wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb mieszkańców.

Przedmiotem realizacji wyznaczonego celu jest poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego oraz wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb mieszkańców. Realizacja celu wychodzi naprzeciw poczuciu ze strony mieszkańców niewystarczającej jakości bezpieczeństwa publicznego. Jednocześnie cel wychodzi naprzeciw zidentyfikowanych słabych stron rozwoju gminy związanych z dostępem do usług w zakresie pomocy dla osób wymagających opieki. Ważnym aspektem tego celu jest także przeciwdziałanie i walka z patologiami.

W tym zakresie w ramach realizacji celu przewidziano do realizacji szereg przedsięwzięć przede wszystkim o charakterze organizacyjnym, informacyjnym i edukacyjnym przyczyniających się do poprawy sytuacji w opisanych kwestiach.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Wykonanie monitoringu miejsc najbardziej narażonych na dewastację Sierakowic,
- Wsparcie dla inicjatywy budowy komisariatu Policji,
- Budowa chodników w miejscach szczególnie zagrażających bezpieczeństwu pieszych,
- Zwiększenie etatów w Policji oraz patroli w terenie,
- Bieżące dostosowanie wyposażenia technicznego, wykształcenia służb ratowniczych i policji do zmieniających się zagrożeń,

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Poprawa bezpieczeństwa publicznego oraz rozwój form wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb mieszkańców” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Organizacje pozarządowe z terenu gminy	Organizacje pozarządowe z terenu gminy
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowicach	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowicach
Komenda Wojewódzka Policji w Gdańsku	Mieszkańcy gminy Sierakowice w tym kobiety, dzieci i młodzież

Komenda Powiatowa Policji w Kartuzach	
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	
Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku	
Zarząd Dróg Powiatowych w Kartuzach	

I.3.2. Poprawa współpracy sektora społecznego, gospodarczego i publicznego,

Przedmiotem realizacji wyznaczonego celu jest rozwój współpracy wewnątrz gminy pomiędzy wszystkimi uczestnikami życia społecznego – tak w ujęciu jednostki samorządowej jak i poszczególnych jej mieszkańców – która odnosi się do wszystkich trzech sfer rozwoju gminy: publicznej, społecznej i gospodarczej. Realizacja tego celu wychodzi na wprost zidentyfikowanym na etapie analizy SWOT i uznanym za bardzo ważne w kwestii możliwości dalszego rozwoju gminy - kwestii związanych z: niechęcią współpracy organizacji pozarządowych z sektorem publicznym, zbyt małym wsparciem samorządu gminy dla sektora organizacji pozarządowych czy niedostateczną współpracą instytucji publicznych i organizacji działających na terenie gminy. Jednocześnie widoczny jest brak perspektyw dla rozwoju partnerstwa publiczno – prywatnego z uwagi przede wszystkim na podstawy prawne. Jednocześnie jako jedną z najważniejszych szans w rozwoju gminy w kwestii społecznej mieszkańcy wskazują lepszą współpracę sektora publicznego, społecznego i gospodarczego. Z tego tytułu w ramach przedmiotowego celu szczegółowego wyznaczono szereg przedsięwzięć przede wszystkim o charakterze nie inwestycyjnym, mających za zadanie poprawę sytuacji w tym zakresie. Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Współpraca pomiędzy poszczególnymi uczestnikami życia społecznego w samej gminie: władz gminy, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, instytucji publicznych, związków wyznaniowych itp. która warunkuje sprawiedliwy i zrównoważony rozwój gminy.
- Udział mieszkańców/instytucji w życiu społecznym w skali regionu (powiat, województwo), kraju czy w zakresie współpracy międzynarodowej.
- Wymiana doświadczeń z zakresu wykorzystania posiadanych zasobów dla zrównoważonego rozwoju, społeczeństwa obywatelskiego, innowacyjnego, opartego na wiedzy, informacyjnego itp. z innymi lokalnymi społecznościami w kraju i za granicą.

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Poprawa współpracy sektora społecznego, gospodarczego i publicznego” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Organizacje pozarządowe z terenu gminy	Organizacje pozarządowe z terenu gminy
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Podmioty prywatne	Podmioty prywatne
	Mieszkańcy gminy Sierakowice w tym kobiety, dzieci i młodzież

Realizacja wyznaczonych 3 celów szczegółowych przyczyni się do spełnienia założeń celu głównego „Zapewnienie bezpieczeństwa i spójności społecznej mieszkańców Gminy”. Efektami realizacji założeń tego celu będą przede wszystkim:

- Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy,
- Wspieranie działań na rzecz obniżenia poziomu ubóstwa i patologii społecznych na terenie gminy,
- Rozwój współpracy pomiędzy podmiotami prywatnymi i publicznymi z terenu gminy,

W zakresie monitoringu realizacji założeń celu głównego „Zapewnienie bezpieczeństwa i spójności społecznej mieszkańców Gminy” będzie on oparty o analizę stopnia w jakim planowane do realizacji przedsięwzięcia w ramach tego celu pozwolą na zrealizowanie jego efektów na poziomie zarówno produktów, otrzymanych rezultatów jak i długofalowego wpływu ich realizacji na życie mieszkańców gminy. W tym zakresie wskaźnikami określającymi osiągnięcie założeń celu głównego są:

L.P.	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik	Jednostka
1	Wskaźniki produktu	- liczba zorganizowanych form wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, - liczba zajęć edukacyjnych i szkoleniowych z zakresu bezpieczeństwa publicznego i pomocy społecznej, - liczba zrealizowanych projektów partnerskich,	Szt., Szt., Szt.
2	Wskaźniki rezultatu	- liczba partnerów z jakimi nawiązała współpracę gmina, - liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jakie wzięły udział w zorganizowanych formach wsparcia, - liczba uczestników zajęć edukacyjnych i szkoleniowych z zakresu bezpieczeństwa publicznego i pomocy społecznej,	Szt., Osoby Osoby
3	Wskaźniki oddziaływania	- obniżenie liczby przestępstw i rozwojów na terenie gminy, - obniżenie ubóstwa i patologii społecznych, - nabycie doświadczeń odnośnie rozwoju społecznego, - nawiązanie współpracy z podmiotami w kraju i za granicą,	% - - -

II. SFERA GOSPODARCZA

II.1. Cel główny: Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy

II.1.1. Cel szczegółowy: Wsparcie rozwoju rolnictwa na terenie gminy w tym tworzenia i działalności grup producentów rolnych oraz przetwórstwa rolno – spożywczego,

Realizacja celu ma za zadanie wsparcie organizacyjne i instytucjonalne działalności rolniczej na terenie gminy. Cel wychodzi w tym zakresie naprzeciw słabych warunków naturalnych do rozwoju rolnictwa na terenie gminy a jednocześnie słabo rozwiniętej organizacji grup producenckich czy małej liczby lokalnych zakładów przetwórczych związanych z przetwórstwem płodów rolnych. Słabe warunki naturalne, niewielkie, niskotowarowe gospodarstwa rolne oraz zmiany strukturalne zachodzące w polskim rolnictwie w ostatnich latach skutkują koniecznością zmian w rolnictwie gminy i np. koniecznością przebranżowienia się rolników. Jednocześnie diagnoza stanu obecnego oraz perspektywy rozwoju w najbliższej przyszłości wskazują, że szanse na rozwój w branży rolniczej istnieją w zakresie tworzenia grup producentów rolnych oraz drobnego przetwórstwa rolno – spożywczego.

W tym zakresie przewidziano do realizacji szereg działań przede wszystkim o charakterze organizacyjnym i edukacyjnym, mających na celu poprawić warunki dla rozwoju rolnictwa i sfery działalności około rolniczej na terenie gminy.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Wspomaganie inicjatyw tworzenia grup producenckich producentów rolnych,
- Pomoc doradcza, dostęp do informacji dla ludności rolniczej,
- Wspieranie w pozyskaniu środków zewnętrznych dla ludność zajmującej się rolnictwem.
- Wspieranie przekwalifikowania zawodowego rolników w obszarach rolnictwa zanikającego, celem dywersyfikacji źródeł dochodu,
- Wsparcie techniczne i organizacyjne w zakresie poprawy warunków dla działalności rolniczej,

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Wsparcie rozwoju rolnictwa na terenie gminy w tym tworzenia i działalności grup producentów rolnych oraz przetwórstwa rolno – spożywczego” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Ośrodek doradztwa rolniczego	Ośrodek doradztwa rolniczego
Podmioty prywatne	Podmioty prywatne
	Ludność rolnicza gminy

II.1.2. Cel szczegółowy: Stworzenie warunków dla powstawania nowych miejsc pracy w tym dla osób odchodzących z rolnictwa,

Wyznaczony cel wychodzi naprzeciw potrzebie zwiększenia liczby nowych miejsc pracy tworzonych na terenie gminy i obniżenie poziomu bezrobocia wśród jej mieszkańców w tym bezrobocia ukrytego notowanego powszechnie wśród ludności rolniczej. Wnioski z przeprowadzonej analizy SWOT wskazują bowiem, że mimo statystycznie niższego od średniej dla regionu poziomu bezrobocia, dużym problemem dla gospodarki gminy są takie zjawiska jak: występowanie szarej strefy w gospodarce, problem bezrobocia ukrytego wśród ludności rolniczej czy słabe warunki do rozwoju rolnictwa i konieczność przebranżowienia się rolników – które to zjawiska mają niekorzystny wpływ na poziom osób pozostających bez pracy. Dochodzi do tego słabo rozwinięty sektor średnich i dużych przedsiębiorstw na terenie gminy – które to firmy są głównymi generatorami nowych miejsc pracy. W tym zakresie cel zakłada realizację przedsięwzięć typowo „miękkich” – szkoleniowych, doradczych i informacyjnych mających za zadanie poprawić warunki dla powstawania nowych miejsc pracy na terenie gminy.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Rozwój doradztwa zawodowego dla mieszkańców gminy,

- Podejmowanie działań na rzecz różnicowania działalności rolniczej, kreowanie sprzyjających warunków do tworzenia alternatywnych źródeł dochodu dla rolników,
- Sprzyjanie inwestorom tworzącym nowe miejsca pracy.
- System ulg i zachęt dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą lub rozszerzających dotychczasową,
- Stworzenie systemu szkoleń dla osób poszukujących pracy oraz rozpoczynających działalność gospodarczą

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Stworzenie warunków dla powstawania nowych miejsc pracy w tym dla osób odchodzących z rolnictwa” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Ośrodek doradztwa rolniczego	Ośrodek doradztwa rolniczego
Organizacje pozarządowe z terenu gminy	Organizacje pozarządowe z terenu gminy
Podmioty prywatne	Podmioty prywatne
Powiatowy Urząd Pracy w Kartuzach	Mieszkańcy gminy w tym przede wszystkim dzieci i młodzież oraz kobiety

II.1.3. Cel szczegółowy: Stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości,

Analiza stanu obecnego sytuacji w zakresie rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy wskazuje, na fakt, że pod względem ilościowym liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy przedstawia się relatywnie mniej korzystanie niż średnie dla całego powiatu kartuskiego i województwa pomorskiego. Dochodzi do tego zidentyfikowana na etapie diagnozy stanu obecnego niska innowacyjność przedsiębiorców na terenie gminy czy wspomniany wcześniej słabo rozwinięty sektor średnich i dużych przedsiębiorstw. Jednocześnie jako ważną szansę na rozwój gminy wskazano rozwój zakładów rzemieślniczych. Bardzo ważne w tym względzie jest także stworzenie zachęt dla inwestorów mogących ulokować swoje inwestycje gospodarcze na terenie gminy. W tym zakresie przewidziano szereg działań o charakterze zarówno inwestycyjnym jak i nie inwestycyjnym mających za zadanie poprawić warunki dla rozwoju przedsiębiorczości.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Współdziałanie samorządów, preferencje ulgi w strefach aktywności gospodarczej,
- Promocja gminy jako terenu atrakcyjnego dla inwestorów,
- Edukacja rolników i przedsiębiorców,
- Uproszczenie procedur administracyjnych dla potencjalnych inwestorów, poprzez kreowanie właściwych postaw urzędniczych sprzyjających inwestorowi,

- Uzbrojenie terenów inwestycyjnych,

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Mieszkańcy gminy w tym przede wszystkim dzieci i młodzież oraz kobiety
Jednostki organizacje samorządu gminy	Podmioty gospodarcze z terenu gminy
Podmioty prywatne zajmujące się doradztwem gospodarczym	Grupy producentów rolnych
Grupy producentów rolnych	
Wydział Budownictwa Starostwa Powiatowego w Kartuzach	

II.1.4. Cel szczegółowy: Promocja lokalnej przedsiębiorczości.

Wyniki konsultacji społecznych przeprowadzone z mieszkańcami gminy wskazały na istnienie niedostatecznej promocji dotyczącej lokalnej przedsiębiorczości. Ocena ta dotyczyła nie tylko kwestii promocji turystyki ale odnosiła się do informowania i promowania lokalnych podmiotów gospodarczych - ich działalności, produktów i usług przez nie oferowanych. Wychodząc naprzeciw wskazanej ocenie, w ramach przedmiotowego celu realizowane będą przedsięwzięcia o charakterze informacyjno – promocyjnym związane z promocją lokalnej przedsiębiorczości.

Jednocześnie przedmiotowy cel ma za zadanie wypromowanie gminy w kraju i za granicą jako obszaru atrakcyjnego pod względem inwestycyjnym czy osadniczym w tym przede wszystkim z uwzględnieniem możliwości lokalizacji na jej terenie inwestycji gospodarczych. Założenia celu wynikają wprost z potrzeby zobrazowania atrakcyjności inwestycyjnej obszaru gminy i jej wypromowania jako atrakcyjnego terenu dla inwestorów. W chwili obecnej widoczna jest bowiem zbyt słaba promocja posiadanych walorów oraz atrakcyjnego położenia komunikacyjnego i administracyjnego gminy jako terenu atrakcyjnego dla inwestycji gospodarczych.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Promocja gminy jako terenu atrakcyjnego dla inwestorów,
- Promocja posiadanych walorów,
- Promocja lokalnych przedsiębiorstw i ich wyrobów,

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Promocja lokalnej przedsiębiorczości” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Podmioty gospodarcze z terenu gminy
Jednostki organizacje samorządu gminy	Instytucje prywatne i publiczne spoza terenu gminy

Podmioty prywatne zajmujące się promocją przedsiębiorczości	
Organizacje pozarządowe	

Realizacja wyznaczonych 4 celów szczegółowych przyczyni się do spełnienia założeń celu głównego „Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy”. Efektami realizacji założeń tego celu będą przede wszystkim:

- Obniżenie poziomu bezrobocia na terenie gminy,
- Poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa i usług około rolniczych,
- Wsparcie dla osób odchodzących z rolnictwa,
- Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie gminy,
- Poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.

W zakresie monitoringu realizacji założeń celu głównego „Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy” będzie on oparty o analizę stopnia w jakim planowane do realizacji przedsięwzięcia w ramach tego celu pozwolą na zrealizowanie jego efektów na poziomie zarówno produktów, otrzymanych rezultatów jak i długofalowego wpływu ich realizacji na życie mieszkańców gminy. W tym zakresie wskaźnikami określającymi osiągnięcie założeń celu głównego są:

L.P.	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik
1	Wskaźniki produktu	- liczba godzin udzielonego wsparcia doradczego i edukacyjnego dla rolników, - liczba utworzonych grup producentów rolnych, - liczba zrealizowanych projektów / działań w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy, - liczba zrealizowanych projektów promocyjnych, - liczba zrealizowanych inicjatyw poprawiających warunki dla rozwoju przedsiębiorczości,
2	Wskaźniki rezultatu	- liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem, - liczba rolników objętych wsparciem edukacyjnym i doradczym - liczba podmiotów gospodarczych objętych wsparciem, - liczba nowych podmiotów gospodarczych, - liczba rolników należących do grup producentów rolnych - liczba stworzonych nowych miejsc pracy
3	Wskaźniki oddziaływania	- wzrost liczby nowych miejsc pracy na terenie gminy - spadek bezrobocia na terenie gminy - poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa - wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie gminy

II.2. Cel główny: Zrównoważony rozwój turystyki oraz usług około turystycznych.

II.2.1. Cel szczegółowy: Wykorzystanie posiadanych walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju gospodarczego.

Przedmiotem realizacji założeń celu jest wykorzystanie posiadanych wybitnych walorów środowiska naturalnego gminy (wody powierzchniowe, lasy, ukształtowanie terenu) oraz walorów kulturowych Kaszub na potrzeby rozwoju gospodarczego całego regionu. Cel w tym zakresie wychodzi na przeciw potrzebie większego i bardziej efektywnego wykorzystania posiadanych walorów w kierunku rozwoju gospodarki gminy i wzrostu dochodów mieszkańców. Realizacja założeń celu będzie oparta o spełnienie zasad rozwoju zrównoważonego. Jak wynika bowiem z przeprowadzonej analizy stanu obecnego – dotychczasowe oparcie rozwoju gminy

na posiadanych zasobach było niewielkie i mało efektywne a przez to nie generowało należytych korzyści i wartości dodanej. Wychodząc naprzeciw tym uwarunkowaniom w ramach celu przewiduje się realizację przedsięwzięć zarówno o charakterze infrastrukturalnym jak i „miękkim” zmierzających do zagospodarowania posiadanych walorów.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Promocja tradycyjnych produktów regionalnych w kraju i za granicą,
- Rozwoju miejsc rekreacji i wypoczynku bazujących na istniejących zasobach – rzekach, jeziorach, lasach, ukształtowaniu terenu itp.
- Promocja walorów turystycznych gminy w tym walorów naturalnych i kulturowych.
- Edukacja turystyczna, zwłaszcza w zakresie agroturystyki.
- Ochrona, oznakowanie, zagospodarowanie i promocja obiektów i obszarów naturalnych na potrzeby turystyki,
- Rozwój produktów turystycznych,
- Współpraca w skali powiatu kartuskiego w zakresie rozwoju turystyki i rekreacji,

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Wykorzystanie posiadanych walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju gospodarczego” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Podmioty prywatne zajmujące się usługami turystycznymi i około turystycznymi	Podmioty prywatne zajmujące się usługami turystycznymi i około turystycznymi
Organizacje pozarządowe z terenu gminy	Organizacje pozarządowe z terenu gminy
	Mieszkańcy gminy w tym przede wszystkim dzieci i młodzież oraz kobiety
	Podmioty gospodarcze z terenu gminy
	Turyści odwiedzający gminę

II.2.2. Cel szczegółowy: Rozwój infrastruktury turystycznej i około turystycznej

Realizacja celu ma za zadanie rozwój infrastruktury związanej z turystyką i usługami turystycznymi na terenie gminy – jako podstawowego elementu decydującego o atrakcyjności turystycznej danego obszaru. Potrzeba realizacji celu wychodzi naprzeciw zidentyfikowanej potrzebie i obecnie słabej stronie rozwoju regionu związanej z brakiem lub słabym zagospodarowaniem posiadanych walorów w podstawową, nieodpłatną infrastrukturę turystyczną, w tym głównie w obiekty służące dla rozwoju turystyki aktywnej: ścieżki pieszo – rowerowe czy szlaki kajakowe. Sytuacja ta dotyczy także dostępności usług około turystycznych w postaci np. bazy noclegowej i gastronomicznej na terenie gminy – których rozwój oraz jakość są obecnie niewystarczające w stosunku do wymagań turystów. Ważnym

aspektem tego celu jest również wsparcie rozwoju agroturystyki jako jednego ze środków mogących łagodzić potrzebę przekwalifikowania osób związanych z rolnictwem na inne dziedziny gospodarki.

W tym zakresie w ramach celu przewidziano realizację przede wszystkim działań o charakterze inwestycyjnym w kierunku poprawy jakości istniejącej oraz przede wszystkim powstawania nowej infrastruktury turystycznej.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Budowa ścieżek rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą na terenie Gminy,
- Budowa przystani i tras kajakowych,
- Budowa kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli ogólnie dostępnych na jeziorach: Junno, Gowidlino, Świniewo,
- Tworzenia infrastruktury turystycznej w postaci ogólniedostępnej, zagospodarowanej przestrzeni publicznej wykorzystywanej na potrzeby turystyki, rekreacji i wypoczynku,
- Zagospodarowanie jezior na obszarze gminy – jednego z głównych walorów naturalnych regionu dla celów rekreacji, turystyki i kultury

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Rozwój infrastruktury turystycznej i około turystycznej” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Podmioty prywatne zajmujące się usługami turystycznymi i około turystycznymi	Podmioty 89prywatne zajmujące się usługami turystycznymi i około turystycznymi
Organizacje pozarządowe z terenu gminy	Organizacje pozarządowe z terenu gminy
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Mieszkańcy gminy w tym przede wszystkim dzieci i młodzież oraz kobiety
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku	Podmioty gospodarcze z terenu gminy
Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku	Turyści odwiedzający gminę

II.2.3. Cel szczegółowy: Promocja walorów turystycznych i kulturalnych gminy.

Poza wspomnianymi powyżej potrzebami rozwoju infrastruktury turystycznej – rekreacyjnej, bardzo ważną kwestią niezbędną dla dynamicznego rozwoju turystyki na terenie gminy jest szeroka promocja posiadanych walorów naturalnych i kulturowych oraz oferty gminy w tym zakresie – odnosząca się zarówno do usług o charakterze ogólnie dostępnym, publicznym jak i działań typowo komercyjnych prowadzonych przez podmioty prywatne. Analiza stanu obecnego rozwoju gminy wskazuje bowiem na niedostateczną promocję gminy w zakresie turystyki w relacji do możliwości rozwoju tej dziedziny gospodarki i potrzebę poprawy sytuacji w tym zakresie. Tylko bowiem skoordynowane działania infrastrukturalne w połączeniu w

szeroką promocją oferty turystycznej mogą przynieść wymierne efekty w postaci wzrostu liczby turystów odwiedzających gminę. Tym samym w ramach celu przewidziano do realizacji kompleksowe przedsięwzięcia o charakterze promocyjnym służące promocji oferty turystycznej gminy i oparte o najpopularniejsze i najbardziej efektywne formy przekazu informacji, w tym przede wszystkim internet.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Wydanie folderu i innych materiałów promocyjnych o gminie,
- Promocja walorów gminy w internecie,
- Stworzenie pakietów kompleksowych ofert turystycznych,
- Współpraca z lokalnymi regionalnymi organizacjami turystycznymi,
- Organizacja imprez promocyjnych.
- Stworzenie produktu turystycznego w oparciu o organizację imprezy plenerowej identyfikowanej z obszarem Gminy Sierakowice

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Promocja walorów turystycznych i kulturalnych gminy” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Osoby prywatne i instytucje spoza gminy – potencjalni turyści
Gminny Ośrodek Kultury	
Podmioty prywatne zajmujące się usługami turystycznymi i około turystycznymi	
Organizacje pozarządowe z terenu gminy	

Realizacja wyznaczonych 3 celów szczegółowych przyczyni się do spełnienia założeń celu głównego „Zrównoważony rozwój turystyki oraz usług około turystycznych”. Efektami realizacji założeń tego celu będą przede wszystkim:

- Wzrost liczby turystów odwiedzających obszar gminy,
- Wzrost dochodów mieszkańców z turystyki,
- Wzrost znaczenia turystyki w lokalnej gospodarce,
- Poprawa atrakcyjności turystycznej obszaru gminy.

W zakresie monitoringu realizacji założeń celu głównego „Zrównoważony rozwój turystyki oraz usług około turystycznych” będzie on oparty o analizę stopnia w jakim planowane do realizacji przedsięwzięcia w ramach tego celu pozwolą na zrealizowanie jego efektów na poziomie zarówno produktów, otrzymanych rezultatów jak i długofalowego wpływu ich realizacji na życie mieszkańców gminy. W tym zakresie wskaźnikami określającymi osiągnięcie założeń celu głównego są:

L.P.	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik

1	Wskaźniki produktu	- liczba zrealizowanych projektów z zakresu promocji i turystyki, - liczba zrealizowanych projektów z zakresu edukacji i szkoleń dla kadry turystycznej - liczba zagospodarowanych obiektów naturalnych i kulturowych na potrzeby turystyki, - liczba projektów z zakresu tworzenia i rozwoju produktów turystycznych, - liczba projektów z zakresu tworzenia obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, - liczba projektów w zakresie tworzenia / rozwoju obiektów bazy noclegowej i gastronomicznej
2	Wskaźniki rezultatu	- liczba powstałych/rozwiniętych gospodarstw agroturystycznych, - liczba stworzonych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, - liczba stworzonych / rozwiniętych obiektów bazy noclegowej i gastronomicznej - liczba powstałych produktów turystycznych - liczba wypromowanych produktów turystycznych - liczba wypromowanych obiektów o znaczeniu turystycznym - liczba powstałych miejsc rekreacji i wypoczynku - liczba powstałych obiektów infrastruktury turystycznej - liczba osób objętych działaniami edukacyjno - szkoleniowymi
3	Wskaźniki oddziaływania	- wzrost liczby turystów odwiedzających obszar gminy - wzrost dochodów mieszkańców z turystyki - wzrost znaczenia turystyki w lokalnej gospodarce

II.3. Cel główny: Rozwój infrastruktury wspierającej rozwój gospodarczy.

II.3.1. Cel szczegółowy: Tworzenie opracowań studialno – planistycznych w celu poprawy dostępności inwestycyjnej obszaru gminy.

Jedną z barier zidentyfikowanych na etapie tworzenia analizy SWOT jest zbyt mała liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy – w zakresie określenia kierunków rozwoju jej obszarów. Sytuacja ta w połączeniu ze wskazywanymi utrudnieniami administracyjnymi w zakresie rozwoju budownictwa stanowi jedną z barier w zakresie rozwoju inwestycji na terenie gminy – nie tylko o charakterze gospodarczym ale także mieszkaniowym i publicznym. Mieszkańcy na etapie analizy SWOT wprost wskazywali na np. postępujące rozproszenie zabudowy, nieuporządkowaną zabudowę przestrzeni i krajobrazu czy brak skoordynowanej polityki oraz narzędzi służących uporządkowaniu przestrzeni publicznej. Wychodząc naprzeciw tej sytuacji w ramach przedmiotowego celu realizowane będą działania związane z tworzeniem opracowań studialno – planistycznych mających na celu poprawę dostępności inwestycyjnej gminy.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Opracowanie planistycznych dokumentów branżowych,
- Opracowanie kolejnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zwłaszcza terenów inwestycyjnych na terenie gminy,
- Wydzielenie terenów inwestycyjnych pod inwestycje gospodarcze,
- Podniesienie świadomości i brak akceptacji społecznej dla nielegalnych działań budowlanych,
- Uwzględnienie w studium uwarunkowań i w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów pod inwestycje i ich uzbrojenie,

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Tworzenie opracowań studialno – planistycznych w celu poprawy dostępności inwestycyjnej obszaru gminy” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
	Podmioty gospodarcze – potencjalni inwestorzy
	Osoby prywatne

II.3.2. Cel szczegółowy: Uzbrojenie terenów pod działalność gospodarczą, mieszkaniową, rolniczą.

Wyznaczony cel ma za zadanie poprawić atrakcyjność inwestycyjną gminy poprzez wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych pod nowe inwestycje. Realizacja celu wychodzi naprzeciw zidentyfikowanej potrzebie wyeliminowania słabych stron obszaru gminy w postaci niedostatecznego obecnie uzbrojenia terenów pod inwestycje (dostępność komunikacyjna, zaopatrzenie w energię, system wodno – kanalizacyjny). W tym zakresie wyznaczono szereg przedsięwzięć zarówno o charakterze inwestycyjnym jak i organizacyjnym i prawnym których efektem będzie poprawa atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Uzbrojenie terenów pod inwestycje gospodarcze w infrastrukturę techniczną i teletechniczną,

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Uzbrojenie terenów pod działalność gospodarczą, mieszkaniową, rolniczą” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
	Podmioty gospodarcze – potencjalni inwestorzy
	Osoby prywatne

Realizacja wyznaczonych 2 celów szczegółowych przyczyni się do spełnienia założeń celu głównego „Rozwój infrastruktury wspierającej rozwój gospodarczy”. Efektami realizacji założeń tego celu będą przede wszystkim:

- poprawa atrakcyjności inwestycyjnej obszaru gminy,
- przygotowanie formalno – prawne i uzbrojenie terenów pod nowe inwestycje na terenie gminy.

W zakresie monitoringu realizacji założeń celu głównego „Rozwój infrastruktury wspierającej rozwój gospodarczy” będzie on oparty o analizę stopnia w jakim planowane do realizacji przedsięwzięcia w ramach tego celu pozwolą na zrealizowanie jego efektów na poziomie zarówno produktów, otrzymanych rezultatów jak i długofalowego wpływu ich realizacji na życie mieszkańców gminy. W tym zakresie wskaźnikami określającymi osiągnięcie założeń celu głównego są:

L.P.	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik
1	Wskaźniki produktu	- liczba opracowanych dokumentów planistycznych,
2	Wskaźniki rezultatu	- liczba wydzielonych i uzbrojonych terenów pod inwestycje gospodarcze,
3	Wskaźniki oddziaływania	- poprawa atrakcyjności inwestycyjnej obszaru gminy,

III. SFERA ŚRODOWISKA I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

III.1. Cel główny: Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy

III.1.1. Cel szczegółowy: Rozbudowa i poprawa jakości infrastruktury drogowej,

Wyznaczony cel ma za zadanie poprawić jakość infrastruktury drogowej na terenie gminy Sierakowice. Zarówno diagnoza stanu obecnego jak i przeprowadzone badania społeczne wskazują, że obecnie jedną z głównych słabych stron obszaru gminy są problemy komunikacyjne wewnątrz gminy Sierakowice związane z występowaniem takich zjawisk jak: słaby stan infrastruktury drogowej dotyczący głównie dróg wojewódzkich i powiatowych, duża ilość dróg nieutwardzonych, niebezpieczne krzyżowanie się szlaków pieszych i jezdnych na terenie gminy czy niedostateczna liczba miejsc parkingowych. Jednocześnie widoczna jest potrzeba uruchomienia nowych kanałów komunikacyjnych na terenie gminy, na odcinkach: Sierakowice – Łosienice – Stężycza – Kościerzyna oraz Sierakowice – Załakowo – Siemirowice – Cewice i Tuchlino – Tuchlinek – Jelonko – Szklana – Mojuszewska Huta – Mojusz. Wszystkie te elementy mają swoje konsekwencje zarówno w jakości życia miejscowej ludności zagrożonej przez obniżone bezpieczeństwo poruszania się po drogach, czy dłuższy czas przejazdu jak i w postaci niskiej atrakcyjności gminy jako miejsca lokalizacji inwestycji, osiedlania się lub wypoczynku – dla której jakość sieci drogowej ma często decydujące znaczenie. Wychodząc naprzeciw tym potrzebom zdecydowano się na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych zmierzających do poprawy sytuacji w tym zakresie.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Budowa dróg w granicach administracyjnych gminy na odcinkach – Jelonko - Łosienice – Klukowa Huta - Stężycza oraz Załakowo Wybudowanie – Pieski i Tuchlino – Tuchlinek – Jelonko – Szklana – Mojuszewska Huta,
- Współdziałanie JST w celu przebudowy dróg powiatowych: Kamienica Królewska – Mirachowo, Lisie Jamy – Borzestowo, Mojusz – Bącz, Gowidlino – Sulęczyno,
- Współdziałanie JST w celu przebudowy dróg wojewódzkich: 211 i 214
- Budowa dróg transportu rolnego oraz dróg dojazdu dzieci do szkół,
- Budowa ciągów pieszo – rowerowych,

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Rozbudowa i poprawa jakości infrastruktury drogowej” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku	Podmioty gospodarcze
Zarząd Dróg Powiatowych w Kartuzach	Mieszkańcy gminy w tym przede wszystkim dzieci i młodzież oraz kobiety

III.1.2. Cel szczegółowy: Poprawa połączeń komunikacyjnych (drogowych i kolejowych) gminy,

Realizacja celu nawiązuje przede wszystkim do usprawnienia połączeń komunikacyjnych gminy z otoczeniem i odnosi się zarówno do kwestii połączeń drogowych dotyczących przede wszystkim dróg wyższego rzędu jak i połączeń kolejowych z regionem. Sytuacja ta dotyczy zarówno poprawy przepustowości układu komunikacyjnego jak i polepszenia połączeń komunikacyjnych z drogami wyższego rzędu w tym poprawy dostępu mieszkańców do największych ośrodków miejskich regionu w tym przede wszystkim Trójmiasta. Cel wychodzi na przeciw potrzeby znacznej poprawy jakości układu komunikacyjnego gminy przede wszystkim z punktu widzenia stałych mieszkańców tego obszaru ale także ruchu tranzytowego jaki przebiega przez Sierakowice. Wyniki konsultacji społecznych wskazują, że główne potrzeby gminy w tym zakresie wynikają z: braku czynnie działającej linii kolejowej i dużej szansy dla rozwoju gminy związanej z jej uruchomienie (jako alternatywy dla transportu samochodowego), braku obwodnicy Sierakowic i połączeń drogowych w regionie (z obszarami sąsiednimi), niedostatku połączeń komunikacyjnych z dużymi miastami.

Jednocześnie widoczna jest zmniejszająca się mobilność mieszkańców w związku z małą liczbą bezpośrednich połączeń z aglomeracją Trójmiejską za pomocą komunikacji publicznej i wynikający z niej generalny słaby rozwój komunikacji publicznej i niedostatek bezpośrednich połączeń komunikacyjnych z centrami gospodarczymi w regionie.

Tym samym wychodząc naprzeciw opisanej sytuacji, w ramach realizacji celu wyznaczono przedsięwzięcia inwestycyjne mające w przyjętej w Strategii perspektywie czasu pozwolić na osiągnięcie założeń tego celu.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Budowa obwodnicy Sierakowic,
- Współpraca jst w zakresie wspólnej realizacji projektów drogowych,
- Rewitalizacja linii kolejowej Kartuzy – Sierakowice – Lębork,
- Przebudowa dróg wojewódzkich nr 211 i 214 w granicach administracyjnych gminy w tym na odcinku Puzdrowo – Tuchlino i Sierakowice – Lębork, Kartuzy – Mojusz,
- Budowa węzła integracyjnego Sierakowice (PKP, PKS, rowery),

- Racjonalizacja połączeń komunikacji autobusowej i ich przystosowanie do potrzeb mieszkańców.

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Poprawa połączeń komunikacyjnych (drogowych i kolejowych) gminy” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku	Podmioty gospodarcze
PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	Mieszkańcy gminy w tym przede wszystkim dzieci i młodzież oraz kobiety

III.1.3. Cel szczegółowy: Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego

Realizacja celu ma za zadanie poprawę bezpieczeństwa komunikacyjnego na terenie gminy Sierakowice i wychodzi na przeciw potrzebie ograniczenia negatywnego wpływu przede wszystkim znacznego ruchu tranzytowego na jakość życia i zdrowie mieszkańców gminy. Założenia celu obejmują realizację działań zarówno o charakterze infrastrukturalnym jak i organizacyjnym i informacyjnym które wpłyną w konsekwencji na poprawę bezpieczeństwa na terenie gminy związanego z funkcjonowaniem układu transportowego.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Doświetlenie przejść dla pieszych wraz z budową sygnalizacji świetlnej, w miejscach szczególnie niebezpiecznych
- Budowa systemu monitoringu obszarów stref publicznych,
- Realizacja działań infrastrukturalnych poprawiających bezpieczeństwo komunikacyjne: bezpieczne skrzyżowania, progi zwalniające, ograniczenia prędkości, oznakowanie miejsc szczególnie niebezpiecznych,
- Realizacja działań o charakterze organizacyjnym i informacyjnym (akcje informacyjne wśród dzieci i młodzieży szkolnej) wpływających na poprawę stanu bezpieczeństwa komunikacyjnego na terenie gminy.

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Organizacje pozarządowe z terenu gminy	Mieszkańcy gminy w tym przede wszystkim dzieci i młodzież oraz kobiety

Realizacja wyznaczonych 3 celów szczegółowych przyczyni się do spełnienia założeń celu głównego „Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy”. Efektami realizacji założeń tego celu będą przede wszystkim:

- poprawa jakości życia mieszkańców,
- poprawa atrakcyjności inwestycyjnej obszaru gminy,
- poprawa atrakcyjności turystycznej obszaru gminy,
- poprawa atrakcyjności osadniczej obszaru gminy,
- wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie gminy,
- obniżenie poziomu bezrobocia na terenie gminy.

W zakresie monitoringu realizacji założeń celu głównego „Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy” będzie on oparty o analizę stopnia w jakim planowane do realizacji przedsięwzięcia w ramach tego celu pozwolą na zrealizowanie jego efektów na poziomie zarówno produktów, otrzymanych rezultatów jak i długofalowego wpływu ich realizacji na życie mieszkańców gminy. W tym zakresie wskaźnikami określającymi osiągnięcie założeń celu głównego są:

L.P.	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik
1	Wskaźniki produktu	- długość wybudowanych dróg gminnych, - długość przebudowanych dróg gminnych, - długość wybudowanych chodników, - liczba wybudowanych obiektów infrastruktury transportowej, - liczba przebudowanych obiektów infrastruktury transportowej, - liczba zrealizowanych projektów organizacyjno – informacyjnych wpływających na poprawę bezpieczeństwa komunikacyjnego na terenie gminy,
2	Wskaźniki rezultatu	- natężenie ruchu na wybudowanych/przebudowanych drogach, - poprawa nośności wybudowanych/przebudowanych dróg, - obniżenie liczby wypadków na drogach na terenie gminy, - skrócenie czasu przejazdu drogami na terenie gminy, - obniżenie kosztów eksploatacji pojazdów.
3	Wskaźniki oddziaływania	- poprawa jakości życia mieszkańców, - poprawa atrakcyjności inwestycyjnej obszaru gminy, - poprawa atrakcyjności turystycznej obszaru gminy, - poprawa atrakcyjności osadniczej obszaru gminy, - poprawa dostępu mieszkańców do głównych tras komunikacyjnych i głównych ośrodków miejskich regionu, - poprawa komunikacji gminy z otoczeniem, - wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie gminy, - tworzenie nowych miejsc pracy – obniżenie poziomu bezrobocia na terenie gminy.

III.2. Cel główny: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i teletechnicznej

III.2.1. Cel szczegółowy: Poprawa jakościowa i ilościowa infrastruktury wodno – kanalizacyjnej oraz systemu gospodarki odpadami,

Realizacja celu ma za zadanie poprawić sytuację ilościową i jakościową związaną z infrastrukturą wodno – kanalizacyjną oraz systemem gospodarki odpadami na terenie gminy. W ostatnich latach trwają intensywne zabiegi w kierunku rozbudowy systemu wodno – kanalizacyjnego na terenie gminy które spowodują, że do roku 2015 wszystkie obszary gminy dla których uzasadniona ekonomicznie i technicznie jest budowa sieci wodno – kanalizacyjnej, będą w taką infrastrukturę wyposażone. Widoczna jest jednak potrzeba poprawy jakości infrastruktury przede wszystkim pod kątem dostaw wody dla mieszkańców. W tym zakresie ważne jest także zapewnienie dostępu mieszkańców do infrastruktury

sieciowej w przypadku obszarów niemożliwych z technicznego lub ekonomicznego punktu widzenia do przyłączenia do sieci – zapewnienie im indywidualnych źródeł zarówno dostaw wody jak i odprowadzenia ścieków. Bardzo ważną kwestią jest w tym względzie także dalszy rozwój systemu zbiórki, segregacji i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. W tym zakresie szczególnie pilnym staje się przyjęcie rozwiązań w zakresie gospodarki osadami ściekowymi, których ilość z roku na rok systematycznie rośnie wraz z rozbudową sieci kanalizacyjnej.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Modernizacja sieci wodociągowej na terenie gminy,
- Rozbudowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów, stworzenie systemu zbiórki odpadów – rzeczy użytecznych,
- Budowa instalacji zagospodarowania osadów pościekowych,
- Wsparcie budowy przydomowych oczyszczalni oraz innych systemów oczyszczania w zabudowie rozproszonej,
- Modernizacja zdekapitalizowanych Stacji Uzdatniania Wody,
- Kreowanie możliwości budowy zbiorników retencyjnych i przeciwpożarowych na terenie całej gminy, w tym redukcja ograniczeń budowy zbiorników na obszarach chronionych, celem przeciwdziałania zmianom klimatycznym na świecie

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Poprawa jakościowa i ilościowa infrastruktury wodno – kanalizacyjnej oraz systemu gospodarki odpadami” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
	Mieszkańcy gminy
	Podmioty gospodarcze z terenu gminy

III.2.2. Cel szczegółowy: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dywersyfikacja źródeł energii na terenie gminy poprzez rozwój infrastruktury elektroenergetycznej, gazowniczej i teletechnicznej, w tym działania związane z poszukiwaniem i pozyskiwaniem węglowodorów.

Cel szczegółowy nawiązuje do potrzeby zidentyfikowanej na etapie analizy SWOT, związanej z poprawą sytuacji gminy w zakresie zaopatrzenia w energię – w tym elektryczną i ciepłą oraz infrastrukturę teletechniczną. W ocenie stanu obecnego rozwoju gminy szczególnie często przejawiały się kwestie dotyczące braku dostępu do sieci gazowniczej oraz braku rozwiniętej sieci ciepłowniczej, które gwarantowałyby zarówno dywersyfikację źródeł energii i znacznie większe niż obecnie bezpieczeństwo energetyczne a jednocześnie wpływałyby na obniżenie kosztów pozyskania energii na terenie gminy. Odrębną kwestią w tym zakresie są działania związane z poszukiwaniem i pozyskiwaniem węglowodorów, których

występowanie stwierdzono w całym regionie, które pozwoliłyby na dywersyfikację źródeł energii cieplnej w skali krajowej.

Kolejną ważną kwestią do rozwiązania w tym kontekście jest kwestia niedobór jakościowych i ilościowych dotycząca zaopatrzenia w energię elektryczną – niskie parametry dostawy energii elektrycznej, brak alternatywnego kierunku przepływu energii czy słaba infrastruktura w zakresie przesyłu energii elektrycznej, powodują znaczne potrzeby związane z rozwoju infrastruktury zaopatrzenia w ten rodzaj energii na terenie gminy.

Jednocześnie bardzo ważnym czynnikiem warunkującym rozwój społeczny i gospodarczy gminy jest zapewnienie stałego dostępu do infrastruktury teletechnicznej i usług telekomunikacyjnych. W chwili obecnej sytuacja w gminie wymaga przede wszystkim poprawy dostępu do Internetu – co wiąże się zarówno z potrzebą zwiększenia liczby mieszkańców mających dostęp do sieci jak i poprawy jakości połączeń internetowych i zwiększenia ich przepustowości. Odrębną kwestią w tej dziedzinie jest poprawa sytuacji w zakresie jakości przewodowej sieci telekomunikacyjnej oraz rozwój systemu sieci telekomunikacyjnej przede wszystkim w zakresie telefonii stacjonarnej i komórkowej na terenach mniejszych miejscowości na peryferiach gminy.

W tym kierunku wyznaczono do realizacji następujące przedsięwzięcia inwestycyjne:

- Budowa sieci gazowniczej,
- Modernizacja sieci elektroenergetycznej w tym alternatywnej sieci głównej,
- Budowa infrastruktury „ostatniej mili” na bazie istniejącej sieci telekomunikacyjnej,
- Współpraca przy rozbudowie sieci telekomunikacyjnej,
- Poprawa przepustowości sieci elektrycznej,
- Wsparcie działań w zakresie poszukiwania i pozyskiwania węglowodorów,
- Budowa lokalnych sieci ciepłowniczych,

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dywersyfikacja źródeł energii na terenie gminy poprzez rozwój infrastruktury elektroenergetycznej, gazowniczej i teletechnicznej, w tym działania związane z poszukiwaniem i pozyskiwaniem węglowodorów” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Podmioty gospodarcze	Mieszkańcy gminy
Telekomunikacja Polska S.A.	Podmioty gospodarcze z terenu Gminy
Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.	Organizacje pozarządowe z terenu Gminy
Energa S.A.	

III.2.3. Cel szczegółowy: Poprawa jakościowa i ilościowa infrastruktury deszczowej i melioracyjnej.

Jednymi z kluczowych elementów dotyczących infrastruktury technicznej na terenie gminy są kwestie pilnej rozbudowy systemu kanalizacji deszczowej oraz rozbudowa i poprawa jakości istniejącego systemu melioracyjnego.

Z uwagi na intensywny rozwój urbanizacji w największych miejscowościach na terenie gminy oraz systematyczny rozwój systemu dróg utwardzonych obecna sytuacja powoduje, że jak wskazano w analizie SWOT jednym z głównych problemów dla rozwoju gminy staje się słabo rozwinięta sieć kanalizacji deszczowej w tym przede wszystkim mało wydajna kanalizacja deszczowa w największych, silnie zurbanizowanych miejscowościach. Wymagania w tym zakresie dotyczą budowy sieci kanalizacji deszczowej w największych miejscowościach gminy przy jednoczesnym zwiększeniu wydajności sieci już istniejącej, co wpłynie na zarówno poprawę jakości środowiska naturalnego jak i ograniczy problem związany z przenikaniem ścieków deszczowych do kanalizacji sanitarnej i przedostawaniem się ich bezpośrednio na oczyszczalnię ścieków.

Odrębną kwestię do rozwiązania stanowi zły stan infrastruktury melioracyjnej – wskazany także jako jedno z głównych zagrożeń dla rozwoju gminy. W tym zakresie wymagane są działania zmierzające do modernizacji istniejącej, wybudowanej kilkadziesiąt lat temu infrastruktury melioracyjnej i przywrócenie szeregu terenom – przede wszystkim o funkcji rolniczej – ich pełnej użyteczności i używalności niezależnie od warunków atmosferycznych i poziomu opadów.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Budowa sieci kanalizacji deszczowej w miejscowościach: Sierakowice, Gowidlino, Kamienica Królewska,
- Udrożnienie rowów melioracyjnych i rzek,
- Melioracje użytków rolnych oraz terenów inwestycyjnych,

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Poprawa jakościowa i ilościowa infrastruktury deszczowej i melioracyjnej” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Mieszkańcy gminy	Podmioty gospodarcze z terenu gminy
	Mieszkańcy gminy

Realizacja wyznaczonych 3 celów szczegółowych przyczyni się do spełnienia założeń celu głównego „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i teletechnicznej”. Efektami realizacji założeń tego celu będą przede wszystkim:

- poprawa warunków bytowych mieszkańców,
- poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie gminy,
- poprawa stanu zdrowia mieszkańców,
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej obszaru gminy,
- wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru gminy,
- wzrost atrakcyjności osadniczej obszaru gminy,
- wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie gminy,

W zakresie monitoringu realizacji założeń celu głównego „Poprawa stanu infrastruktury technicznej i teletechnicznej” będzie on oparty o analizę stopnia w jakim planowane do realizacji przedsięwzięcia w ramach tego celu pozwolą na zrealizowanie jego efektów na poziomie zarówno produktów, otrzymanych rezultatów jak i długofalowego wpływu ich realizacji na życie mieszkańców gminy. W tym zakresie wskaźnikami określającymi osiągnięcie założeń celu głównego są:

L.P.	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik
1	Wskaźniki produktu	- długość przebudowanej sieci wodociągowej i SUW, - liczba wybudowanych/przebudowanych stacji uzdatniania wody/ujęć wody, - liczba rozbudowanych oczyszczalni ścieków, - liczba wybudowanych indywidualnych ujęć wody, - liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków, - liczba projektów z zakresu kompleksowej zbiórki i segregacji odpadów, - długość zmodernizowanej sieci telekomunikacyjnej i elektrycznej, - liczba nowych przyłączy telefonii stacjonarnej, - liczba nowych przyłączy do Internetu w tym Internetu bezprzewodowego, - liczba zrealizowanych projektów promocyjnych z zakresu promocji Internetu, - długość wybudowanej infrastruktury teletechnicznej,
2	Wskaźniki rezultatu	- wzrost ilości wody dostarczanej dla mieszkańców, - wzrost ilości oczyszczonych ścieków, - liczba osób korzystających ze zbiorczego systemu zbiórki i segregacji odpadów, - wzrost poziomu telefonizacji gminy, - liczba osób podłączonych do sieci telefonicznej, - liczba osób podłączonych do sieci Internet, - wzrost odsetka mieszkańców korzystających z Internetu,
3	Wskaźniki oddziaływania	- poprawa warunków bytowych mieszkańców, - poprawa stanu zdrowia mieszkańców, - spadek zachorowalności mieszkańców, - wzrost atrakcyjności inwestycyjnej obszaru gminy, - wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru gminy, - wzrost atrakcyjności osadniczej obszaru gminy, - wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie gminy, - obniżenie bezrobocia i tworzenie nowych miejsc pracy,

III.3. Ochrona środowiska naturalnego przed zanieczyszczeniami

III.3.1. Cel szczegółowy: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska naturalnego w tym eutrofizacji jezior,

Z uwagi na stan obecny poszczególnych komponentów środowiska naturalnego – wód powierzchniowych (jezior, rzek), powietrza czy gleb który wskazuje na miejscami znaczne zanieczyszczenie tych elementów działalnością antropogeniczną, w ramach celu przewidziano szereg przedsięwzięć związanych z ograniczeniem tego negatywnego wpływu i przeciwdziałaniem dalszym zanieczyszczeniom środowiska naturalnego. Sytuacja ta dotyczy przede wszystkim licznych jezior występujących na terenie gminy i ich znacznego potencjału zarówno w kierunku działalności turystycznej jak i hodowli ryb, który jest obecnie niewykorzystywany z uwagi m.in. na postępujące zanieczyszczenie i eutrofizację części zbiorników wodnych.

O wadze poruszonego problemu świadczy fakt wskazanej w analizie SWOT niskiej świadomości ekologicznej mieszkańców gminy i potrzeby związane z edukacją ekologiczną przede wszystkim wśród najmłodszych grup społecznych.

Przyjęte do realizacji w ramach celu przedsięwzięcia mają charakter przede wszystkim działań informacyjnych, promocyjnych i organizacyjnych związanych z ekologicznym trybem życia.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Przeciwdziałanie eutrofizacji jezior,
- Zwiększenie dostępności mieszkańców do terenów zielonych,
- Działania edukacyjne związane z edukacją ekologiczną mieszkańców,
- Monitoring i badanie jakości wód powierzchniowych,
- Promocja stosowania pro-ekologicznych technologii,
- Propagowanie wśród mieszkańców proekologicznego trybu życia,

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska naturalnego w tym eutrofizacji jezior” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Organizacje pozarządowe z terenu gminy	Organizacje pozarządowe z terenu gminy
	Podmioty gospodarcze z terenu gminy
	Mieszkańcy gminy

III.3.2. Cel szczegółowy: Wsparcie rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy oraz energii geotermalne,

Jedną z podstawowych szans na poprawę stanu środowiska naturalnego na terenie gminy jest promocja i rozwój odnawialnych źródeł energii. Badania wskazują na wysokie predyspozycje obszaru gminy do rozwoju energii odnawialnej związanej zarówno z energią geotermalną, energią wiatrową, energią słoneczną jak i w pewnym zakresie energią wodną. Jednocześnie w chwili obecnej na terenie gminy – zarówno ze strony indywidualnych mieszkańców oraz instytucji i podmiotów zewnętrznych – widoczna jest niewielka aktywności w zakresie rozwoju tych źródeł energii – podejmowane w tym zakresie działania samorządu gminy związane z pozyskaniem środków na budowę instalacji solarnych m.in. dla gospodarstw domowych na terenie gminy stanowią jedynie niewielkie zaspokojenie potrzeb w tym zakresie. Jednym z powodów takiego stanu rzeczy jest brak wiedzy oraz skomplikowane procedury związane z zastosowaniem tego typu rozwiązań. Wychodząc naprzeciw tym potrzebom w ramach celu przewiduje się do realizacji szereg przedsięwzięć zarówno o charakterze inwestycyjnym jak i przede wszystkim organizacyjno – informacyjnym których efektem będzie wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w całkowitej ilości energii wytwarzanej na terenie gminy. Zidentyfikowany w ten sposób cel nawiązuje wprost do wyznaczonych na etapie analizy SWOT spostrzeżeń mieszkańców dotyczących m.in. szansy na rozwój gminy związanej z dostępem do tanich, ekologicznych źródeł energii zapewniających bezpieczeństwo energetyczne, w tym wprost w wykorzystaniu odnawialnych źródeł

energii czy edukacji ekologicznej wśród dzieci i dorosłych w zakresie OZE. Jednocześnie wskazane przez mieszkańców w analizie SWOT zagrożenia i bariery związane z rozwojem OZE potwierdzają potrzebę podniesienia wiedzy i świadomości mieszkańców w tym zakresie.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Wsparcie inicjatyw w zakresie dostępności do instalacji Odnawialnych Źródeł Energii,
- Wsparcie inicjatyw w zakresie wymiany źródeł ciepła na ekologiczne,
- Współpraca sektora społecznego (NGO) oraz publicznego w zakresie pozyskiwania dofinansowania na rozwój odnawialnych źródeł energii,
- Wsparcie przedsięwzięć budowy elektrowni wiatrowych, instalacji solarnych oraz fotowoltaicznych i geotermalnych,
- Szeroka promocja technik i możliwości inwestowania w odnawialne źródła energii,
- Kampania promocyjna nt. odnawialnych źródeł energii.

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Wsparcie rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy oraz energii geotermalne” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Organizacje pozarządowe z terenu gminy	Organizacje pozarządowe z terenu gminy
	Podmioty gospodarcze z terenu gminy
	Mieszkańcy gminy

III.3.3. Cel szczegółowy: Ochrona posiadanych zasobów naturalnych i krajobrazu w tym: wód, lasów, powietrza, przed zanieczyszczeniami oraz inwazyjnymi gatunkami flory i fauny.

Realizacja celu ma za zadanie poprawę stopnia ochrony walorów naturalnych położonych na terenie gminy. Cel wychodzi w tym zakresie naprzeciw zidentyfikowanym na etapie analizy SWOT potrzebom zachowania i ochrony posiadanych na terenie gminy walorów naturalnych w postaci przede wszystkim: jezior, rzek, lasów, ukształtowania rzeźby terenu oraz świata roślinnego i zwierzęcego. W tym zakresie cel będzie realizowany poprzez szereg przedsięwzięć przede wszystkim o charakterze planistycznym i organizacyjnym które pozwolą na ochronę potencjału środowiska naturalnego gminy. Jednocześnie wyznaczony cel wychodzi naprzeciw rosnącemu problemowi dla gminy związanemu z powstającymi fermami zwierząt obcych środowiskowo i ich wpływem na rodzime gatunki.

Osiągnięcie założeń celu zostanie spełnione poprzez realizację następujących przedsięwzięć:

- Działania ograniczające negatywny wpływ inwazyjnych, obcych gatunków fauny i flory,

- Promowania gatunków rodzimej fauny i flory na terenie gminy,
- Wsparcie modernizacji i wymiany pokryć dachowych z azbestowych na inne – bardziej ekologiczne,
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej,
- Modernizacja sieci oświetleniowej na rozwiązania energooszczędne
- Zabezpieczenie, oznakowanie i informacja o posiadanych walorach środowiska naturalnego.

Realizacja założonych przedsięwzięć, które pozwolą na zrealizowanie celu szczegółowego „Ochrona posiadanych zasobów naturalnych i krajobrazu w tym: wód, lasów, powietrza, przed zanieczyszczeniami oraz inwazyjnymi gatunkami flory i fauny” będzie prowadzona i skierowana do następujących grup instytucji:

Instytucje realizujące przedsięwzięcia	Beneficjenci zrealizowanych przedsięwzięć
Gmina Sierakowice	Gmina Sierakowice
Jednostki organizacje samorządu gminy	Jednostki organizacje samorządu gminy
Organizacje pozarządowe z terenu gminy	Organizacje pozarządowe z terenu gminy
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku	Mieszkańcy gminy
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku	Turyści odwiedzający gminę
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku	
Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku	
Polski Związek Łowiecki	

Realizacja wyznaczonych 3 celów szczegółowych przyczyni się do spełnienia założeń celu głównego „Ochrona środowiska naturalnego przed zanieczyszczeniami”. Efektami realizacji założeń tego celu będą przede wszystkim:

- poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy,
- poprawa jakości wód na terenie gminy,
- poprawa jakości gleby na terenie gminy,
- obniżenie zanieczyszczeń posiadanych walorów naturalnych.

W zakresie monitoringu realizacji założeń celu głównego „Ochrona środowiska naturalnego przed zanieczyszczeniami” będzie on oparty o analizę stopnia w jakim planowane do realizacji przedsięwzięcia w ramach tego celu pozwolą na zrealizowanie jego efektów na poziomie zarówno produktów, otrzymanych rezultatów jak i długofalowego wpływu ich realizacji na życie mieszkańców gminy. W tym zakresie wskaźnikami określającymi osiągnięcie założeń celu głównego są:

L.P.	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik

1	Wskaźniki produktu	- liczba zrealizowanych projektów promocyjnych w zakresie ekologii, - liczba opracowanych programów działań proekologicznych, - liczba opracowanych analiz, ekspertyz itp. dotyczących rozwoju odnawialnych źródeł energii, - liczba projektów w zakresie zastosowania odnawialnych źródeł energii, - liczba projektów promocyjnych w zakresie promocji odnawialnych źródeł energii, - wzrost stopnia lesistości gminy, - liczba zrealizowanych projektów w zakresie oznaczenia, oznakowania i informacji o posiadanych walorach środowiska naturalnego gminy.
2	Wskaźniki rezultatu	- obniżenie poziomu zanieczyszczeń powietrza, - obniżenie poziomu zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych, - obniżenie poziomu zanieczyszczeń gleb, - wzrost udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
3	Wskaźniki oddziaływania	- poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy, - poprawa jakości wód na terenie gminy, - poprawa jakości gleby na terenie gminy, - obniżenie zanieczyszczeń posiadanych walorów naturalnych.

SFERA SPOŁECZNA

Cel główny I: Rozwój infrastruktury i poszerzenie oferty usług społecznych

Poszerzenie i poprawa jakości oferty edukacyjnej na terenie gminy

Rozbudowa infrastruktury i poszerzenie oferty usług medycznych oraz pomocy społecznej w gminie

Poprawa stanu zaplecza w sferze kultury, sportu i rekreacji oraz ofert na nim opartych

Cel główny II: Rozwój potencjału społecznego mieszkańców gminy

Wzrost poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców gminy

Aktywizacja mieszkańców i rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego

Wzbogacenie oferty kulturalnej

Cel główny III: Zapewnienie bezpieczeństwa i spójności społecznej mieszkańców Gminy

Poprawa bezpieczeństwa publicznego oraz rozwój form wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb mieszkańców

Poprawa współpracy sektora społecznego, gospodarczego i publicznego

SFERA GOSPODARCZA

Cel główny I: Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy

Wsparcie rozwoju rolnictwa na terenie gminy w tym tworzenia i działalności grup producentów rolnych oraz przetwórstwa rolno – spożywczego

Stworzenie warunków dla powstawania nowych miejsc pracy w tym dla osób odchodzących z rolnictwa

Stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości

Promocja lokalnej przedsiębiorczości

Cel główny II: Zrównoważony rozwój turystyki oraz usług około turystycznych

Wykorzystanie posiadanych walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju gospodarczego

Rozwój infrastruktury turystycznej i około turystycznej

Promocja walorów turystycznych i kulturalnych gminy

Cel główny III: Rozwój infrastruktury wspierającej rozwój gospodarczy

Tworzenie opracowań studialno – planistycznych w celu poprawy dostępności inwestycyjnej obszaru gminy

Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dywersyfikacja źródeł energii na terenie gminy

Budowa, rozbudowa i poprawa parametrów istniejącej infrastruktury drogowo – kolejowej

SFERA ŚRODOWISKA I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Cel główny I: Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy

Rozbudowa i poprawa jakości infrastruktury drogowej

Poprawa połączeń komunikacyjnych (drogowych i kolejowych) gminy

Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego

Cel główny II: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i teletechnicznej

Poprawa jakościowa i ilościowa infrastruktury wodno – kanalizacyjnej oraz systemu gospodarki odpadami

Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dywersyfikacja źródeł energii na terenie gminy poprzez rozwój infrastruktury elektroenergetycznej, gazowniczej i teletechnicznej, w tym działania związane z poszukiwaniem i pozyskiwaniem węglowodorów

Poprawa jakościowa i ilościowa infrastruktury deszczowej i melioracyjnej

Cel główny III: Ochrona środowiska naturalnego przed zanieczyszczeniami

Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska naturalnego w tym eutrofizacji jezior

Wsparcie rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy oraz energii geotermalnej

Ochrona posiadanych zasobów naturalnych i krajobrazu w tym: wód, lasów, powietrza, przed zanieczyszczeniami oraz inwazyjnymi gatunkami flory i fauny

Rys 24. Struktura celów głównych i szczegółowych Strategii Rozwoju Gminy Sierakowice.

7. HARMONOGRAM REALIZACJI ZAŁOŻEŃ STRATEGII

Przyjęty harmonogram realizacji założeń i efektów celów przedmiotowej Strategii wynika przede wszystkim z przyjętego horyzontu czasowego dokumentu który określono na lata 2014 – 2024. Dla takiego horyzontu czasowego wyznaczono cele główne i cele szczegółowe Strategii których dokładny harmonogram przedstawiono w poniższej tabeli. Jak wspomniano we Wstępie przyjęty okres realizacji założeń Strategii wynika i jest dostosowany przede wszystkim do okresów planowania budżetu Unii Europejskiej który ma wpływ na bardziej szczegółowe plany i programy strategiczne wdrażane w skali całej UE, w skali kraju czy regionu województwa pomorskiego. Tym samym dostosowano okres wdrażania Strategii do okresu wdrażania dokumentów Strategicznych na poziomie makro: powiatu, województwa, kraju i UE - z którymi mają być komplementarne dokumenty strategiczne na poziomie gminnym. Jednocześnie przyjęty horyzont czasowy pozwoli w trakcie wdrażania Strategii do szczegółowego dostosowania jej założeń, terminu realizacji i kosztów do budżetu UE na lata 2014 – 2020.

Wskazany harmonogram realizacji założeń Strategii do roku 2024 ma charakter ogólny i odnosi się do poziomu poszczególnych celów szczegółowych. Szczegółowe terminy realizacji gotowych projektów w ramach poszczególnych przedsięwzięć i celów będą natomiast wynikały z przyjętych założeń tego dokumentu oraz z realizacji bardziej szczegółowych planów w tym wieloletnich planów inwestycyjnych gminy czy innych jednostek zaangażowanych we wdrażanie Strategii. Znaczna część z wyznaczonych do realizacji przedsięwzięć jest przewidziana do realizacji w początkowym okresie wdrażania Strategii. Wynika to z faktu ich znacznej pilności na tle innych typów projektów oraz w wielu przypadkach z faktu, iż przedsięwzięcia te stanowią przygotowanie i fundament od realizacji którego jest uzależniona realizacja kolejnych przedsięwzięć. Część z założonych celów i grup działań ma natomiast charakter projektów ciągłych realizowanych przez cały okres wdrażania Strategii – dotyczą one przede wszystkim działań o charakterze nieinwestycyjnym – doradczym, informacyjnym, promocyjnym i profilaktycznym głównie w dziedzinach wymagających wsparcia ze strony samorządu gminy.

Przedstawiony poniżej harmonogram ma charakter założeń i może być modyfikowany i dostosowywany w trakcie wdrażania Strategii. Jednocześnie przyjęty system monitoringu i ewaluacji zakłada możliwość dostosowania m.in. okresu realizacji poszczególnych przedsięwzięć i celów do potrzeb i zmieniających się uwarunkowań: finansowych, instytucjonalnych i makroekonomicznych.

Tab 13. Harmonogram realizacji założeń Strategii.

L.P.	Cel główny/szczegółowy	Okres realizacji	Okres wdrażania										
			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Cel główny I: Rozwój infrastruktury i poszerzenie oferty usług społecznych												
1	Poszerzenie i poprawa jakości oferty edukacyjnej na terenie gminy	2014-2019											
2	Rozbudowa infrastruktury i poszerzenie oferty usług medycznych oraz pomocy społecznej w gminie	2015-2017											
3	Poprawa stanu zaplecza w sferze kultury, sportu i rekreacji oraz ofert na nim opartych	2017-2021											
	Cel główny II: Rozwój potencjału społecznego mieszkańców gminy												
1	Wzrost poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców gminy	2014-2024											
2	Aktywizacja mieszkańców i rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego	2014-2018											
3	Wzbogacenie oferty kulturalnej	2014-2021											
	Cel główny III: Zapewnienie bezpieczeństwa i spójności społecznej mieszkańców Gminy												
1	Poprawa bezpieczeństwa publicznego oraz rozwój form wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb mieszkańców	2014-2016											
2	Poprawa współpracy sektora społecznego, gospodarczego i publicznego	2016-2020											
	Cel główny I: Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy												
1	Wsparcie rozwoju rolnictwa na terenie gminy w tym tworzenia i działalności grup producentów rolnych oraz przetwórstwa rolno – spożywczego	2015-2022											
2	Stworzenie warunków dla powstawania nowych miejsc pracy w tym dla osób odchodzących z rolnictwa	2014-2024											
3	Stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości	2014-2024											
4	Promocja lokalnej przedsiębiorczości	2015-2017											
	Cel główny II: Zrównoważony rozwój turystyki oraz usług około turystycznych												
1	Wykorzystanie posiadanych walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju gospodarczego	2015-2021											
2	Rozwój infrastruktury turystycznej i około turystycznej	2016-2021											
3	Promocja walorów turystycznych i kulturalnych gminy	2015-2024											
	Cel główny III: Rozwój infrastruktury wspierającej rozwój gospodarczy												
1	Tworzenie opracowań studialno – planistycznych w celu poprawy dostępności inwestycyjnej obszaru gminy	2015-2019											
2	Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dywersyfikacja źródeł energii na terenie gminy	2017-2024											

3	Budowa, rozbudowa i poprawa parametrów istniejącej infrastruktury drogowo – kolejowej	2016-2022											
Cel główny I: Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy													
1	Rozbudowa i poprawa jakości infrastruktury drogowej	2015-2024											
2	Poprawa połączeń komunikacyjnych (drogowych i kolejowych) gminy	2016-2024											
3	Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego	2016-2024											
Cel główny II: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i teletechnicznej													
1	Poprawa jakościowa i ilościowa infrastruktury wodno – kanalizacyjnej oraz systemu gospodarki odpadami	2015-2019											
2	Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dywersyfikacja źródeł energii na terenie gminy poprzez rozwój infrastruktury elektroenergetycznej, gazowniczej i teletechnicznej, w tym działania związane z poszukiwaniem i pozyskiwaniem węglowodorów	2019-2024											
3	Poprawa jakościowa i ilościowa infrastruktury deszczowej i melioracyjnej	2017-2019											
Cel główny III: Ochrona środowiska naturalnego przed zanieczyszczeniami													
1	Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska naturalnego w tym eutrofizacji jezior	2015-2024											
2	Wsparcie rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy oraz energii geotermalnej	2019-2024											
3	Ochrona posiadanych zasobów naturalnych i krajobrazu w tym: wód, lasów, powietrza, przed zanieczyszczeniami oraz inwazyjnymi gatunkami flory i fauny	2015-2024											

8. BUDŻET I STRUKTURA FINANSOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ W RAMACH REALIZACJI CELÓW STRATEGII

Przedmiotowy dokument mający charakter Strategii nie określa precyzyjnie i nie wyszczególnia projektów przeznaczonych do realizacji, wskazując jednocześnie jedynie na cele rozwoju gminy Sierakowice oraz typy przedsięwzięć służące realizacji tych celów. Tym samym w Strategii nie określono dokładnego budżetu jej realizacji. Fakt ten wynika z samej specyfiki Strategii opisanej powyżej ale ma swoje uzasadnienie również w długim horyzoncie czasowym jaki obejmuje przedmiotowy dokument, w którym trudno precyzyjnie ustalić koszty realizacji poszczególnych typów przedsięwzięć. Jednocześnie należy wskazać, że do realizacji poszczególnych celów w ramach Strategii lub nawet typów przedsięwzięć może przyczynić się różna liczba zróżnicowanych projektów – stąd sprecyzowanie nakładów na ich realizację jest niemożliwe.

Biorąc pod uwagę przyjęte do realizacji przedsięwzięcia i cele szczegółowe główny ciężar w przypadku środków finansowych w ramach Strategii będzie ponoszony na realizację projektów o charakterze inwestycyjnym w tym m.in. inwestycji drogowych, kanalizacyjnych czy projektów w rozbudowę/budowę obiektów kubaturowych np. z zakresu edukacji, pomocy publicznej czy instytucji kultury. Znacznie mniejsze pod względem wartości bezwzględnych środki będą wydatkowane na działania o wymiarze nieinwestycyjnym, „miękkim” związanych przede wszystkim z projektami szkoleniowymi, informacyjnymi i doradczymi, które jednak pod względem liczby zrealizowanych projektów będą z pewnością dominowały wśród realizowanych w ramach Strategii działań.

W zakresie struktury finansowania projektów realizowanych w ramach Strategii w poniższej tabeli przedstawiono schemat podstawowych źródeł z jakich będą mogły pochodzić środki finansowe na pokrycie kosztów realizacji założeń poszczególnych celów szczegółowych Strategii. Algorytm ten przedstawia główne źródła finansowania projektów, w tym źródła zewnętrzne dostępne w momencie tworzenia Strategii. Z uwagi na fakt, iż okres jaki obejmuje Strategia to lata 2014 – 2024 a dostępne jeszcze w okresie do 2015 roku fundusze pomocowe UE dotyczą okresu lat 2007 – 2013 – przedstawiona tabela ma charakter otwarty i odnosi się przede wszystkim do możliwości wykorzystania finansowania ze środków funduszy pomocowych UE w ramach budżetu na lata 2014-2020 – w tym zakresie bazowano jednak na projektach nowych dokumentów programowych dotyczących tych funduszy co powoduje, że przedstawione dane mają charakter orientacyjny a przeprowadzona analiza może ulec zmianie w momencie ukazania się ostatecznych wersji dokumentów regulujących wdrażanie funduszy w nowym okresie programowania.

Przedstawione źródła finansowania dotyczą jedynie wybranych i najważniejszych potencjalnych możliwości finansowania projektów które mają swoje odzwierciedlenie w wyznaczonych celach Strategii i mają jednocześnie charakter otwarty, nie ograniczając możliwości finansowania projektów z innych źródeł. Dotyczy to m.in. Szwajcarskiego Mechanizmu Finansowego, środków grantowych w ramach Funduszu Inicjatyw Obywatelskich czy innych źródeł.

Dotychczasowe doświadczenia gminy wskazują, na fakt że zdecydowana większość projektów realizowanych w ramach Strategii będzie finansowana ze środków własnych samorządu gminy. Gmina w tym zakresie prowadząc aktywną i otwartą politykę inwestycyjną przeznaczając corocznie znaczną część budżetu na działania inwestycyjne. Jednocześnie w miarę istniejących możliwości gmina będzie starała się o dofinansowanie realizowanych projektów ze środków zewnętrznych w tym środków pomocowych UE. Niniejsza Strategia zakłada, że część kosztów realizowanych w ramach Strategii działań będzie pokrywana także ze środków innych podmiotów zaangażowanych w jej wdrażanie, w tym prywatnych - zarówno przez bezpośrednio realizowane inwestycje przez podmioty prywatne jak i w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego.

Tab 14. Źródła finansowania przedsięwzięć zmierzających do realizacji celów głównych i szczegółowych Strategii.

L.P.	Cel/przedsięwzięcie	Okres realizacji	Finansowanie										
			Środki własne gminy	Fundusze UE 2014 – 2020					WFOŚiGW/ NFOŚiGW	UM ³	SPK ⁴	S ⁵	Środki prywatne
				RPO WP ⁶	PO IR ⁷	PROW ⁸	PO WER ⁹	POIiŚ ¹⁰					
	Cel główny I: Rozwój infrastruktury i poszerzenie oferty usług społecznych												
1	Poszerzenie i poprawa jakości oferty edukacyjnej na terenie gminy		x	x			x						
2	Rozbudowa infrastruktury i poszerzenie oferty usług medycznych oraz pomocy społecznej w gminie		x	x			x						
3	Poprawa stanu zaplecza w sferze kultury, sportu i rekreacji oraz ofert na nim opartych		x	x		x				x	x		x
	Cel główny II: Rozwój potencjału społecznego mieszkańców gminy												
1	Wzrost poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców gminy		x	x			x						
2	Aktywizacja mieszkańców i rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego		x	x		x				x	x		
3	Wzbogacenie oferty kulturalnej												
	Cel główny III: Zapewnienie bezpieczeństwa i spójności społecznej mieszkańców Gminy												
1	Poprawa bezpieczeństwa publicznego oraz rozwój form wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb mieszkańców		x							x	x		
2	Poprawa współpracy sektora społecznego, gospodarczego i publicznego		x	x		x				x			x
	Cel główny I: Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy												
1	Wsparcie rozwoju rolnictwa na terenie gminy w tym tworzenia i działalności grup producentów rolnych oraz przetwórstwa rolno – spożywczego		x	x		x							x
2	Stworzenie warunków dla powstawania nowych miejsc pracy w tym dla osób odchodzących z rolnictwa		x	x		x	x						x
3	Stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości		x	x		x		x					x
4	Promocja lokalnej przedsiębiorczości		x										x

³ Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego,

⁴ Starostwo Powiatowe w Kartuzach,

⁵ Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych,

⁶ Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego 2014 - 2020,

⁷ Program Operacyjny Inteligentny Rozwój, 2014 – 2020,

⁸ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 – 2020,

⁹ Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,

¹⁰ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020,

Cel główny II: Zrównoważony rozwój turystyki oraz usług około turystycznych													
1	Wykorzystanie posiadanych walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju gospodarczego		x	x		x				x	x		x
2	Rozwój infrastruktury turystycznej i około turystycznej		x	x		x							x
3	Promocja walorów turystycznych i kulturalnych gminy		x			x				x	x		x
Cel główny III: Rozwój infrastruktury wspierającej rozwój gospodarczy													
1	Tworzenie opracowań studialno – planistycznych w celu poprawy dostępności inwestycyjnej obszaru gminy		x										
2	Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dywersyfikacja źródeł energii na terenie gminy		x										x
3	Budowa, rozbudowa i poprawa parametrów istniejącej infrastruktury drogowo – kolejowej		x			x						x	
Cel główny I: Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy													
1	Rozbudowa i poprawa jakości infrastruktury drogowej		x			x						x	
2	Poprawa połączeń komunikacyjnych (drogowych i kolejowych) gminy		x	x		x						x	
3	Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego		x	x								x	
Cel główny II: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i teletechnicznej													
1	Poprawa jakościowa i ilościowa infrastruktury wodno – kanalizacyjnej oraz systemu gospodarki odpadami		x	x		x		x	x				
2	Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dywersyfikacja źródeł energii na terenie gminy poprzez rozwój infrastruktury elektroenergetycznej, gazowniczej i teletechnicznej, w tym działania związane z poszukiwaniem i pozyskiwaniem węglowodorów		x										x
3	Poprawa jakościowa i ilościowa infrastruktury deszczowej i melioracyjnej		x	x					x				
Cel główny III: Ochrona środowiska naturalnego przed zanieczyszczeniami													
1	Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska naturalnego w tym eutrofizacji jezior		x	x		x			x				
2	Wsparcie rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy oraz energii geotermalnej		x	x					x				x
3	Ochrona posiadanych zasobów naturalnych i krajobrazu w tym: wód, lasów, powietrza, przed zanieczyszczeniami oraz inwazyjnymi gatunkami flory i fauny		x						x				

9. EFEKTY REALIZACJI CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ W RAMACH STRATEGII

Efekty realizacji założeń Strategii wynikają z zaprezentowanych efektów realizacji poszczególnych celów i przedsięwzięć w ramach Strategii na poziomie rezultatów i założonego oddziaływania na strukturę społeczno – gospodarczą regionu.

W tym kontekście założone cele Strategii a w konsekwencji także osiągnięte rezultaty odpowiadają na potrzeby wynikające z analizy stanu obecnego gminy w chwili obecnej oraz wniosków wysnutych na podstawie przeprowadzonej analizy SWOT. Założone efekty realizacji Strategii pozwolą bowiem w ujęciu długofalowym do wykorzystania i wzmocnienia posiadanego potencjału gminy oraz wyeliminowania lub ograniczenia słabych stron jej rozwoju.

W tym kontekście w odniesieniu do przyjętych obszarów i 3 sfer funkcjonowania gminy przedstawiono główne efekty realizacji założeń Strategii.

W odniesieniu do zagadnień dotyczących sfery społecznej efekty realizacji Strategii będą widoczne we wszystkich sferach działań społecznych. Realizacja założonych celów i przedsięwzięć będzie miała wpływ na poprawę sytuacji w zakresie sfery edukacji, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego, tożsamości kulturowej i społecznej przekładając się na ogólną **poprawę jakości życia mieszkańców gminy**. W tym zakresie jako efekty realizacji Strategii w poszczególnych dziedzinach należy wskazać na:

- wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców,
- wzrost kluczowych kwalifikacji i umiejętności mieszkańców gminy, poszukiwanych na rynku pracy,
- poprawa stanu zdrowia i kondycji fizycznej mieszkańców,
- obniżenie ubóstwa i patologii wśród mieszkańców gminy,
- wzrost udziału mieszkańców w życiu kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym.
- wzrost liczby organizacji pozarządowych na terenie gminy,
- wzrost liczby mieszkańców biorących aktywny udział w działalności organizacji pozarządowych na terenie gminy,
- wypromowanie kultury kaszubskiej w kraju i za granicą,
- zachowanie udziału kultury w życiu społecznym gminy.
- poprawę bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy,

W odniesieniu do kwestii leżących w obszarze sfery gospodarczej głównymi długofalowymi rezultatami realizacji założeń Strategii będzie wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie gminy oraz tworzenie nowych, trwałych miejsc pracy w

gminie. Efekty te będą realizowane zarówno poprzez rozwój sfery gospodarki rolnej oraz rozwój ogólnie pojętej przedsiębiorczości przy rosnącym znaczeniu wysokiej jakości usług turystycznych, rekreacyjnych i okoloturystycznych. Wymiernym efektem tych założeń będzie **wzrost zamożności społeczeństwa gminy** oraz poprawa wizerunku gminy na zewnątrz jako obszaru atrakcyjnego pod względem inwestycyjnym, turystycznym czy osiedleńczym. Szczegółowe efekty realizacji założeń Strategii będą w tym względzie dotyczyły:

- Obniżenie poziomu bezrobocia na terenie gminy,
- Poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa i usług około rolniczych,
- Wsparcie dla osób odchodzących z rolnictwa,
- Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie gminy,
- Poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.
- Wzrost liczby turystów odwiedzających obszar gminy,
- Wzrost dochodów mieszkańców z turystyki,
- Wzrost znaczenia turystyki w lokalnej gospodarce,
- Poprawa atrakcyjności turystycznej obszaru gminy.
- Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej obszaru gminy,
- Przygotowanie formalno – prawne i uzbrojenie terenów pod nowe inwestycje na terenie gminy.
- Wzrostu atrakcyjności osadniczej obszaru gminy,
- Wypromowania gminy jako terenu atrakcyjnego turystycznie.

W kontekście uwarunkowań leżących po stronie sfery środowiska głównymi efektami realizacji założeń Strategii będzie oddziaływanie na **poprawę stanu środowiska naturalnego** na terenie gminy przede wszystkim w doniesieniu do posiadanych licznych obszarów chronionych oraz bogactw gminy które mogą być wykorzystywane w racjonalny sposób na potrzeby rozwoju społeczno – gospodarczego. W tym zakresie efektami realizacji założeń Strategii będą:

- poprawa warunków bytowych mieszkańców,
- poprawa stanu zdrowia mieszkańców,
- poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy,
- poprawa jakości wód na terenie gminy,
- poprawa jakości gleby na terenie gminy,
- obniżenie zanieczyszczeń posiadanych walorów naturalnych,
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej obszaru gminy,
- wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru gminy,
- wzrost atrakcyjności osadniczej obszaru Gminy.

10. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z AKTAMI PRAWNYMI I DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE LOKALNYM, REGIONALNYM I KRAJOWYM

Specyfika planowania strategicznego wymaga aby przedmiotowy dokument – jego założenia na poziomie celów i poszczególnych przedsięwzięć – były z jednej strony zgodne z obowiązującymi aktami prawnymi na poziomie krajowym i międzynarodowym (UE) a z drugiej strony aby nie były one sprzeczne i nie wykluczały się z założeniami dokumentów strategicznych opracowanych na wyższym poziomie tzn. regionu czy kraju.

W tym kontekście przyjmując założenia powyższej Strategii przede wszystkim w odniesieniu do konkretnych przedsięwzięć planowanych do realizacji, analizowano ich zgodność z podstawowymi aktami prawnymi obowiązującymi w naszym kraju na dzień sporządzenia Strategii. Analizy te dotyczyły zarówno określenia poziomu zgodności z aktami prawnymi dotyczącymi ogólnej sfery działalności samorządu gminny – jako jednostki odpowiedzialnej za wdrażanie Strategii jak i specjalistycznych aktów prawnych dotyczącej poszczególnych rodzajów podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii czy też w odniesieniu do poszczególnych branż i sfer rozwoju gminy.

W odniesieniu do pierwszego rodzaju aktów prawnych przeanalizowano zgodność założeń Strategii z takimi aktami prawnymi jak:

- Ustawa o samorządzie gminnym (Ustawa z dnia 8 marca 1990 r.; Dz.U.2001.142.1591 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa o finansach publicznych (Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych; Dz. U. Nr 157 poz. 1240),
- Ustawa Prawo Zamówień Publicznych (Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r.; Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zmianami),
- Ustawa Prawo Budowlane (Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r.; Dz. U. z 2003 r. nr 207 poz. 2016 z późn. zmianami),
- Ustawa Prawo ochrony środowiska (Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r.; Dz.U. 2001 nr 62 poz. 627),

Jednocześnie w ramach Strategii kierowano się przesłankami i założeniami wynikającymi z aktów prawnych dotyczących poszczególnych sfer rozwoju gminy oraz poszczególnych pomiotów zaangażowanych w realizację założeń Strategii. W tym zakresie kluczowe znaczenie dla identyfikacji poszczególnych celów i przedsięwzięć w ramach Strategii miały założenia aktów prawnych w zakresie takich dziedzin jak: oświata, prowadzenia działalności gospodarczej, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, ochrona środowiska, gospodarka komunalna itp. Bardzo ważnym aspektem w wyznaczaniu kierunków rozwoju gminy w najbliższych latach była potrzeby zapewnienia zgodności oraz dostosowania sytuacji w zakresie rozwoju gminy do założeń wynikających z uregulowań prawnych wynikających z akcesji Polski do struktur UE. W

tym zakresie wymogi dostosowania obecnej sytuacji do np. kwestii ochrony środowiska czy gospodarki komunalnej jakie nakładają na nasz kraj akty prawne na poziomie UE wpłynęły na zakres i założenia Strategii.

Tym samym należy wskazać, że przedstawiona Strategia Rozwoju Gminy Sierakowice jest w pełni zgodna z aktami prawnymi zarówno na poziomie krajowym jak i Unii Europejskiej – które to dokumenty w wielu przypadkach ukierunkowywały założenia Strategii w celu dostosowania kierunków rozwoju gminy do wymagań prawa polskiego i międzynarodowego.

Specyfika planowania strategicznego wymagała także aby przedmiotowa Strategia była w pełni zgodna i nie wykazywała sprzecznych zapisów z dokumentami strategicznymi na poziomie wyższym tzn. regionalnym czy krajowym. W tym zakresie ważne było aby założenia Strategii uzupełniały i przyczyniały się do realizacji innych dokumentów strategicznych a w żadnym wypadku nie były z nimi sprzeczne. W tym zakresie w czasie planowania celów i przedsięwzięć przeznaczonych do realizacji w ramach Strategii kierowano się założeniami obecnie istniejących dokumentów strategicznych na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym tak aby przyjęte założenia wpisywały się w kierunki rozwoju w skali makro i były z sobą wzajemnie komplementarne. Tym samym Strategia jest we wszystkich aspektach zgodna z przyjętymi kierunkami rozwoju przedstawionymi w strategiach powiatu, regionu czy kraju.

Jednocześnie w ramach prac nad przedmiotową Strategią dokonano zbadania jej szczegółowej zgodności z założeniami dokumentów strategicznych istniejących już obecnie na poziomie lokalnym, regionalnym czy krajowym aby wykazać, że realizacja Strategii jest jednym z instrumentów służących rozwojowi społecznemu i gospodarczego i osiągnięciu założonych kierunków rozwoju gminy jako całości oraz poszczególnych jej jednostek. W tym zakresie w poniższej tabeli dokonano analizy dokumentów strategicznych na 3 zasadniczych szczeblach: lokalnym obejmującym obszar powiatu kartuskiego lub terenu kilku gmin, regionalnym – dotyczącym poziomu całego województwa pomorskiego oraz krajowym. W trakcie analizy wzięto pod uwagę dostępne i najbardziej aktualne dokumenty strategiczne w tym przede wszystkim strategię rozwoju oraz specjalistyczne/branżowe dokumenty strategiczne.

W przypadku poziomu lokalnego analizę oparto o główny dokument strategiczny w skali powiatu kartuskiego – Strategię Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Kartuskiego oraz specjalistyczne dokumenty strategiczne dotyczące obszaru gminy oraz terenów sąsiednich np. dokumentem związanym z planowaniem ogólnego rozwoju obszarów wiejskich Szwajcarii Kaszubskiej – „Lokalną Strategię Rozwoju Szwajcarii Kaszubskiej 2007 – 2015” opracowaną w ramach inicjatywy Leader.

W odniesieniu do poziomu województwa analizę oparto o 2 zasadnicze dokumenty strategiczne z jakimi ma związek Strategia gminy: Strategię Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 oraz Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego.

W ujęciu krajowym wykazano natomiast związek przede wszystkim ze Strategią Rozwoju Kraju 2007 – 2015 – dokumentem będącym głównym wyznacznikiem rozwoju Polski w najbliższych latach.

W ramach każdego z tych dokumentów wykazano synergiczny efekt Strategii wskazując w jaki sposób wpisuje się ona w istniejącej już dokumenty strategiczne wskazując na dokładne zapisy wyznaczonych w tych dokumentach kierunków rozwoju: priorytetów, celów czy działań z którymi komplementarne są cele i założenia przedmiotowego dokumentu. Jednocześnie w analizie wskazano w których aspektach Strategia uzupełnia zapisy tych dokumentów a w których wzmacnia ich zamierzone efekty. Stworzona matryca logicznych powiązań między istniejącymi dokumentami strategicznymi wskazuje, że przedmiotowa Strategia jest komplementarna do zapisów wszystkich dokumentów strategicznych opracowanych zarówno na poziomie lokalnym jak i regionalnym i krajowym. W tym zakresie należy podkreślić iż w każdym z tych dokumentów istnieje szereg wyznaczonych kierunków rozwoju (priorytetów, celów i działań) do których nawiązują założenia Strategii w ten sposób, że realizacja założonych celów i przedsięwzięć w ramach przedmiotowej Strategii przełoży się na osiągnięcie założeń i kierunków rozwoju w skali lokalnej, regionalnej i krajowej. Z analizy tej wynika, że Strategia w niektórych aspektach takich jak: rozwój turystyki, wsparcie przedsiębiorczości czy budowa kapitału społecznego – wzmacnia założenia tych dokumentów; w wielu przypadkach Strategia przyczynia się jednak także do uzupełnienia założeń tych dokumentów o przede wszystkim innowacyjne podejście do rozwoju obszarów wiejskich.

Tab 15. Komplementarność założeń Strategii z dokumentami strategicznymi w skali lokalnej, regionalnej i krajowej.

L.P.	Nazwa dokumentu planistycznego	Komplementarność do jego zapisów	Efekt uzupełnienia	Efekt wzmocnienia

Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Kartuskiego	Obszar Gospodarka: <u>Cel: Wykorzystanie znakomitego położenia gospodarczego i walorów krajobrazowych w celu rozwoju gospodarczego powiatu</u> - Promocja powiatu w kraju i za granicą. <u>Cel: Stworzenie dogodnych warunków do funkcjonowania całorocznej turystyki (rozwój infrastruktury turystycznej i kultury fizycznej).</u> - Wspieranie budowy infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej. - Promocja walorów turystycznych całosezonowych. - Edukacja turystyczna, a zwłaszcza w zakresie agroturystyki. <u>Cel: Stworzenie warunków do tworzenia małych i dużych przedsiębiorstw.</u> <u>Cel: Stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o najnowsze dostępne technologie, skutecznie zmniejszające bezrobocie.</u>	X	
	Obszar Ekologia: <u>Cel: Podjęcie działań w celu wykorzystania naturalnych walorów krajobrazowo-przyrodniczych:</u> - Stworzenie bazy i sieci turystycznej na terenie powiatu . - Promocja i marketing w kraju i zagranicą walorów środowiska naturalnego powiatu. <u>Cel: Stworzenie lokalnego produktu turystycznego na bazie zespołu poklasztornego z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.</u> <u>Cel: Stworzenie lokalnych produktów turystycznych na bazie istniejących obiektów przyrodniczych (rezerwaty przyrody, punkty widokowe, kamienne kregi, kurhan).</u>	X	X
	Obszar Społeczność: <u>Cel: Podjęcie działań w kierunku utworzenia polityki promocyjnej powiatu.</u> - Tworzenie systemu promocji oraz kształtowanie rozwoju infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i sportowej. - Kreowanie wizerunku gospodarczego i rozwój partnerskiej współpracy międzyregionalnej. - Turystyczne zagospodarowanie obszaru wokół Wierzycy. <u>Cel: Podjęcie działań w kierunku likwidacji bezrobocia.</u> <u>Cel: Stworzyć warunki do efektywnej działalności organizacji pozarządowych.</u> <u>Cel: Pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego i wzmacnianie tożsamości regionalnej.</u>	X	
	Obszar Przestrzeń: <u>Cel: Podjęcie działań w kierunku właściwego wykorzystania walorów turystycznych i krajobrazowych terenu.</u> - Trasy rowerowo-piesze, narciarskie, biegowe. - Stworzyć bazy kwalifikowanej turystyki wodnej. - Budowa kompleksów sportowo-rekreacyjnych <u>Cel: Rozwój partnerskiej współpracy międzyregionalnej.</u> - Nawiązanie współpracy partnerskiej z regionami południowej Polski w celu wspólnej promocji i współdziałania w różnych sferach życia społeczno-gospodarczego. <u>Cel: Stworzenie warunków do integracji i współdziałania gmin.</u> <u>Cel: Pielęgnowanie i promowanie tradycji regionalnej -Kaszubszczyzny.</u>	X	
		X	
		X	
		X	
		X	
		X	
		X	X

Priorytet 1 – Budowa partnerstwa lokalnego i rozwój zasobów ludzkich

Cel 1.1 Utrzymanie i rozwój współpracy samorządów, podmiotów gospodarczych i organizacji poza-rządowych w ramach programu „Kaszubski Pierścień”.

- 1.1.3 Współdziałanie samorządów z organizacjami pozarządowymi.

- 1.1.4 Współpraca samorządów różnego szczebla.

Cel 1.2 Tworzenie warunków do zapoznania się z bogactwem kulturowym regionu.

1.2.1 Promocja dorobku kulturowego.

1.2.2 Wspieranie i rozwój lokalnej tożsamości.

1.2.3 Budowa wizerunku regionu przez wyeksponowanie autentycznego dziedzictwa kulturowego.

1.2.4 Tworzenie markowych produktów turystycznych w oparciu o tradycję kulturową regionu.

1.2.5 Wspieranie współpracy różnych grup kulturowych.

Cel 1.3 Podnoszenie świadomości i poziomu edukacji społeczeństwa.

1.3.3 Wspieranie inicjatyw społecznych.

Cel 1.4 Współpraca regionów (Europa Regionów).

1.4.1 Inicjowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy w ramach Unii Europejskiej oraz poza jej granicami.

Priorytet 2 – Rozwój infrastruktury Kaszubskiego Pierścienia

Cel 2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej.

2.1.1 Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej, w tym drogowej.

2.1.2 Tworzenie sieci, pakietów turystycznych.

2.1.3 Rewitalizacja obszarów miejskich, przemysłowych i powojennych.

Cel 2.2 Pełne wykorzystanie istniejących obiektów infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej.

2.2.2 Dostosowanie oferty do potrzeb rynku.

2.2.3 Wdrażanie i rozwój zintegrowanego systemu zarządzania bazą turystyczną.

2.2.4 Promocja oferty turystycznej.

Cel 2.3 Wydłużenie sezonu turystycznego.

2.3.1 Przystosowanie bazy turystycznej i okołoturystycznej dla potrzeb turystyki całorocznej.

2.3.2 Poszerzenie oferty turystycznej o nowe formy turystyki.

Cel 2.4 Dbłość o zachowanie dziedzictwa kulturowego.

2.4.1 Zachowanie i rewitalizacja obiektów zabytkowych.

2.4.2 Zachowanie i rewitalizacja układów przestrzennych.

2.4.3 Zachowanie i rewitalizacja krajobrazu kulturowego.

2.4.4 Zachowanie i rewitalizacja kultury niematerialnej.

Priorytet 3 – Rozwój gospodarczy

3.1.1 Kreowanie produktów markowych.

3.1.6 Promocja Kaszubskiego Pierścienia.

Cel 3.2 Zwiększenie atrakcyjności turystycznej poprzez poszerzenie oferty turystycznej, dostosowanie jej do potrzeb turystyki kwalifikowanej oraz wydłużonego sezonu turystycznego.

3.2.1 Tworzenie oferty pakietów turystycznych.

3.2.2 Wspieranie inicjatyw zmierzających do przedłużenia sezonu turystycznego.

3.2.3 Tworzenie instrumentów wsparcia dla operatorów turystycznych.

3.2.4 Wspieranie sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) branży turystycznej dla podniesienia konkurencyjności na wspólnym rynku Unii Europejskiej oraz poza jej granicami, między innymi poprzez tworzenie systemów informacji i szkoleń, a także funduszy poręczeń kredytowych.

Cel 3.3 Wzrost znaczenia branży turystycznej dla gospodarki regionu.

X

X

X

X

X

X

X

X

X

X

	Lokalna Strategia Rozwoju Szwajcarii Kaszubskiej 2007 - 2015	I. Poprawa jakości życia: I.1. Stworzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla mieszkańców poprzez turystykę aktywną i rekreację. I.2. Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi, II. Aktywizacja mieszkańców, budowa i wzmocnienie kapitału społecznego: II.1. Podnoszenie kwalifikacji mieszkańców obszaru Szwajcarii Kaszubskiej, II.2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego, wspomaganie powstawania i działalności inicjatyw obywatelskich, III. Zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz jego wykorzystanie dla zrównoważonego rozwoju regionu: III.1. Stworzenie i rozwój zintegrowanego systemu informacji i promocji turystycznej, III.2. Tworzenie, upowszechnianie, promocja i ochrona produktów markowych, tradycyjnych i regionalnych, III.3. Zagospodarowanie, ochrona i wykorzystanie zasobów naturalnych, kulturowych i historycznych dla rozwoju turystyki i rekreacji, III.4. Zachowanie, kreowanie i promocja kultury kaszubskiej. IV. Różnicowanie działalności gospodarczej, tworzenie pozarolniczych miejsc pracy: IV.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o lokalny potencjał społeczno – gospodarczy i posiadane zasoby, IV.2. Różnicowanie dochodów na terenach wiejskich,	X X X X X X X X	X X X X X X X

	Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020	Cel strategiczny 1. NOWOCZESNA GOSPODARKA Cele operacyjne: 1.1. Wysoka efektywność przedsiębiorstw 1.2. Konkurencyjne szkolnictwo wyższe 1.3. Unikatowa oferta turystyczna i kulturalna Cel strategiczny 2. AKTYWNI MIESZKAŃCY Cele operacyjne: 2.1. Wysoki poziom zatrudnienia 2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego 2.3. Efektywny system edukacji 2.4. Lepszy dostęp do usług zdrowotnych Cel strategiczny 3. ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ Cele operacyjne: 3.1. Sprawny system transportowy 3.2. Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna 3.3. Dobry stan środowiska	X X X X X X X	X X X
	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego	Cele główne zagospodarowania przestrzennego województwa: 1. Powiązanie województwa z Europą w tym przede wszystkim z regionem bałtyckim 2. Wzrost konkurencyjności i efektywności gospodarowania przestrzeni 3. Osiągnięcie średniego europejskiego poziomu rozwoju i jakości życia porównywalnej z krajami europejskimi 4. Zahamowanie dewaloryzacji środowiska oraz ochrona jego struktur i wartości 5. Podwyższenie walorów bezpieczeństwa i odporności na skutki awarii i klęsk żywiołowych	X X	X X X

Poza wymienionymi powyżej dokumentami o charakterze strategicznym należy wskazać, że realizacja Strategii Rozwoju Gminy Sierakowice jest także zgodna z innymi tego typu opracowaniami odnoszącymi się do sfery zarówno rozwoju lokalnego jak i regionalnego i krajowego do których należy zaliczyć przede wszystkim:

- Strategia Turystyczna Powiatu Kartuskiego,
- Powiatowy program na rzecz zatrudnienia i spójności społecznej,
- Regionalna strategia rozwoju transportu w województwie pomorskim na lata 2007 – 2020
- Program Zdrowie dla Pomorzan
- Regionalny Program Strategiczny Pomorski Port Kreatywności
- Regionalny Program Strategiczny Aktywni Pomorzanie
- Regionalny Program Strategiczny Ekoefektywne Pomorze
- Regionalny Program Strategiczny Pomorska Podróż
- Regionalny Program Strategiczny Zdrowie dla Pomorzan
- Regionalny Program Strategiczny Mobilne Pomorze
- Program ochrony środowiska i Plan gospodarki odpadami województwa pomorskiego
- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016
- Strategia rozwoju energetyki odnawialnej
- Strategia rozwoju sportu w Polsce do roku 2015

Oceniając zgodność realizacji z aktami prawnymi i dokumentami strategicznymi Strategia obejmuje również bardzo ważne zagadnienie zwłaszcza z punktu widzenia dofinansowania projektów ze środków pomocowych UE związane z przestrzeganiem zasad wyznaczonych przez **polityki horyzontalne**. W tym zakresie poniżej dokonano charakterystyki wpływu realizacji Strategii na kwestie polityk horyzontalnych w zakresie: polityki ochrony środowiska, równych szans, zatrudnienia i rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Polityka ochrony środowiska - Projekty realizowane z udziałem dofinansowania z funduszy strukturalnych UE powinny przyczyniać się do poprawy stanu środowiska naturalnego lub co najmniej być neutralne w tym zakresie. Wspólnotowa strategia zrównoważonego rozwoju opiera się na założeniu, że we wszystkich sferach polityki należy łącznie rozważać jej skutki ekonomiczne, społeczne i dotyczące środowiska naturalnego a także uwzględniać je przy podejmowaniu decyzji. W tym zakresie wszystkie założone działania w ramach Strategii – zarówno na poziomie celów jak i konkretnych przedsięwzięć będą uwzględniały kwestie związane z ochroną środowiska a wszystkie realizowane projekty w ramach Strategii będą realizowane zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego uwzględniająca kwestie ochrony środowiska i zachowania jego

walorów dla przyszłych pokoleń. Należy wskazać jednocześnie że struktura Strategii zakłada wprost realizację przedsięwzięć i celów których głównym założeniem jest pozytywny wpływ na środowisko naturalne. Tym samym należy wskazać, że w ramach Strategii będą realizowane projekty ukierunkowane wprost na poprawę stanu środowiska naturalnego a pozostałe typy działań będą realizowane z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Polityka równych szans - Każde państwo członkowskie jest zobowiązane do funkcjonowania w oparciu o przepisy zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć wynikające z Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz szeregu dyrektyw. Podejmowane przez Wspólnotę Europejską działania w tym zakresie mają na celu nie tylko wspieranie równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy, ale także zapobieganie powstawaniu problemów społecznych (np. bezrobocie) przede wszystkim dotyczących kobiet. W kontekście polityki równych szans realizacja Strategii zarówno na poziomie jej wdrażania jak i efektów realizacji założonych przedsięwzięć i celów będzie dostępna dla wszystkich mieszkańców gminy bez względu na płeć, rasę, status społeczny, orientację seksualną czy religię.

Polityka zatrudnienia - Projekty realizowane z udziałem dofinansowania z funduszy pomocowych UE powinny przyczyniać się do realizacji polityki zatrudnienia poprzez generowanie nowych miejsc pracy. Realizacja przedmiotowej Strategii na poziomie zarówno celów szczegółowych jak i przedsięwzięć oraz zakładanych efektów realizacji całości dokumentu i jego wpływu na strukturę społeczno – gospodarczą gminy zwraca bardzo dużą uwagę na kwestie związane z tworzeniem nowych miejsc pracy i obniżeniem bezrobocia na terenie gminy. Oddziaływanie to jest widoczne zarówno po stronie bezpośrednich działań ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc pracy jak i projektów które w sposób pośredni w ujęciu długofalowym wpłyną na wzrost poziomu zatrudnienia w gminie (podnoszenie kwalifikacji mieszkańców, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej gminy itp.). Tym samym kwestie związane z zatrudnieniem są szczególnie widoczne i stanowią bardzo ważną część Strategii.

Polityka rozwoju społeczeństwa informacyjnego - Budowanie społeczeństwa informacyjnego jest jednym z priorytetowych działań podejmowanych przez państwa członkowskie Unii Europejskiej. Z uwagi na fakt, iż rozwój społeczeństwa informacyjnego jest jedną z polityk horyzontalnych Unii Europejskiej, projekty realizowane z udziałem dofinansowania z funduszy strukturalnych powinny przyczyniać się do rozwoju społeczeństwa informacyjnego. W tym zakresie w kontekście rozwoju infrastruktury technicznej oraz umiejętności i kwalifikacji mieszkańców bardzo dużą wagę w Strategii przywiązano do rozwoju idei społeczeństwa informacyjnego przede wszystkim w zakresie poprawy dostępu do Internetu oraz rozwoju usług publicznych i społecznych w charakterze e-usług.

11. OPIS PROCESU WDRAŻANIA STRATEGII

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie przedmiotowej Strategii będzie Urząd Gminy w Sierakowicach. Urząd Gminy jako jednostka odpowiedzialna za powstanie dokumentu a jednocześnie Gmina jako główny beneficjent zaplanowanych przedsięwzięć w ramach Strategii są podmiotami na których będzie ciążyła odpowiedzialność za zrealizowanie założeń tego dokumentu. Wdrażanie przedmiotowej Strategii będzie odbywało się na trzech poziomach:

- a. Organizacyjnym,
- b. Społecznym,
- c. Merytorycznym

Ada. Wdrażanie Strategii w zakresie organizacyjnym będzie dotyczyło przede wszystkim ustalenia kwestii rozpowszechniania treści i założeń Strategii wśród wszystkich podmiotów do których odnosi się realizacja założonych przedsięwzięć oraz na których będą miały wpływ założone cele dokumentu. W tym kontekście w proces wdrażania założeń Strategii w życie będzie odpowiedzialny Zastępca Wójta Gminy Sierakowice który będzie koordynował realizację założeń Strategii przez poszczególne Wydziały i pracowników Urzędu Gminy oraz będzie odpowiedzialny za rozpowszechnienie idei założonych w Strategii wśród mieszkańców gminy. W odniesieniu do tych założeń przyjęte działania w tym zakresie po stronie Gminy będą cechowały się głównymi zasadami wymaganymi przez idee społecznego charakteru wdrażania strategii rozwoju opartych o następujące założenia:

- **Jawność** – jedną z głównych cech jakimi powinna cechować się działalność Gminy w trakcie wdrażania Strategii jest pełna jawność prowadzonych przez siebie działań związanych z jej realizacją. Jej głównym przejawem będzie przede wszystkim intensywność działań promocyjno – informacyjnych, które zapewnią szerokie upowszechnienie informacji na temat planowanych do realizacji przedsięwzięć oraz zakładanych celów rozwoju Gminy. Jednocześnie założone działania informacyjne gwarantują jak najszerszy i najłatwiejszy dostęp wszystkich zainteresowanych mieszkańców obszaru gminy.
- **Dostępność** – Gmina mając na celu stworzenie oferty dla mieszkańców gwarantującej dostęp do informacji na temat procesu wdrażania Strategii wszystkich zainteresowanych osób bez względu na wiek, wykształcenie czy miejsce zamieszkania, opracowała przedstawiony poniżej plan działań informacyjno – promocyjnych opierający się przede wszystkim o różnorodność prowadzonych działań w tym kierunku – zarówno różnorodność form jak i środków dotarcia do mieszkańców. Tym samym należy wskazać, że różne formy

dotarcia do odbiorców zapewniają maksymalną dostępność informacji dotyczących Strategii. Zastosowane rodzaje promocji i informacji gwarantują bowiem, że każda z osób zainteresowanych potencjalnie informacjami nt. wdrażania Strategii będzie miała dostęp do tych danych. Uwarunkowania te powodują jednocześnie, że nie tylko samorząd gminy ale również inne podmioty z terenu gminy będą w swoich działaniach kierowały się i miały na uwadze założenia przyjęte w Strategii.

- Systematyczność – przyjęte formy działań promocyjno – informacyjnych gwarantują także systematyczność informacji docierającej do zainteresowanych odbiorców rozumianą jako stałe i ciągłe informowanie o realizacji Strategii. W tym zakresie zdecydowana większość z zaplanowanych działań informacyjnych ma charakter działań ciągłych i powtarzalnych.
- Aktualność – jedną z podstawowych cech przekazywanych informacji o realizacji Strategii będzie ich aktualność. Przyjęte sposoby przekazywania informacji oraz stałe czuwanie ze strony pracowników Urzędu Gminy nad ich treścią gwarantują ich ciągłą aktualizację – zwłaszcza w przypadku np. zmian w zapisach Strategii. Wyznaczony pracownik Urzędu będzie miał w tym zakresie za zadanie prowadzić aktualną, stałą politykę informacyjną nt. procesu wdrażania Strategii.

Adb. Głównym celem procesu wdrażania Strategii jest zachęcenie społeczności lokalnej do aktywnego udziału w planowaniu i realizacji zaplanowanych działań zgodnie z ideą planowania strategicznego, które w konsekwencji przyczynią się do rozwoju społecznego i gospodarczego gminy. Z tego względu wdrażanie założeń przedmiotowej Strategii jest oparte o jak najszerszy udział społeczności lokalnej z zachowaniem dwóch podstawowych zasad: jawności działania związanej z informowaniem mieszkańców o procesie wdrażania Strategii oraz szerokiego zakresu prowadzonych działań zmierzających do uaktywnienia możliwie największej liczby mieszkańców gminy. Proces wdrażania Strategii został zaplanowany i zostanie oparty o dostępne na obszarze gminy środki komunikacji społecznej tak aby informacje te były powszechnie dostępne dla jak najszerszej grupy osób a ich redagowanie ze strony Urzędu Gminy jako podmiotu wdrażającego gwarantowało ich systematyczność i aktualność. W tym celu zdecydowano się na oparcie tych działań o wszystkie dostępne powszechnie środki przekazu – od bezpośrednich spotkań z mieszkańcami poprzez wykorzystanie lokalnych mediów, a na sieci internetowej kończąc. W tym zakresie formy informacji i promocji o prowadzonych działaniach będą oparte o:

- Opracowanie streszczenia Strategii zawierającego główne elementy najważniejsze dla potencjalnych beneficjentów – założenia dotyczące celów

Strategii oraz planowanych do realizacji przedsięwzięć. Opracowanie to wydrukowane w formie książkowej będzie dystrybuowane wśród osób potencjalnie zainteresowanych i zaangażowanych w proces wdrażania Strategii w tym przede wszystkim: osób biorących aktywny udział w opracowywaniu Strategii, osób i instytucji jakie wzięły udział w organizowanych spotkaniach dotyczących prac nad Strategią, potencjalnych beneficjentów działań opracowanych w ramach Strategii.

- Rozpowszechnienie pełnej wersji Strategii – całość Strategii będzie wydrukowana w formie książkowej i udostępniana zainteresowanym osobą na organizowanych spotkaniach i konferencjach oraz w siedzibie Urzędu Gminy. Jednocześnie Strategia będzie głównym dokumentem możliwym do ściągnięcia na stronie internetowej Gminy.
- Konferencja podsumowująca proces budowania Strategii i prezentująca jej główne założenia. W 2014 roku po zatwierdzeniu Strategii przez władze Gminy zostanie zorganizowana konferencja na którą zostaną zaproszeni: władze gminy, przedstawiciele gminnych jednostek organizacyjnych, przedstawiciele sektora społecznego w tym organizacji pozarządowych z terenu gminy, przedstawiciele sektora przedsiębiorców działających na terenie gminy, mieszkańców gminy, media lokalne i regionalne.
- Prasa lokalna i regionalna – z uwagi na liczne i ogólnie dostępne tytuły prasy lokalnej i regionalnej jakie ukazują się na obszarze gminy – także przy ich pomocy będą prowadzone akcje informacyjne o prowadzonych działaniach. W tym zakresie wykorzystanie tych mediów będzie dotyczyło 2 aspektów:
  - zamieszczania odpłatnych ogłoszeń o realizacji głównych przedsięwzięć w ramach Strategii,
  - działania typu publicity polegające na informowaniu tych mediów o wszystkich najważniejszych wydarzeniach dotyczących realizacji Strategii.
- Strona internetowa Urzędu Gminy – jedną z głównych obok planowanych spotkań z mieszkańcami form informowała i realizacji Strategii będzie internet. Jego coraz większa powszechność oraz możliwość szybkiego dotarcia do użytkownika powodują, że ta forma przepływu informacji będzie przez Urząd Gminy wdrażający Strategię szczególnie wykorzystywana. W tym zakresie na stronie UG będą zamieszczane aktualne informacje o procesie wdrażania założeń Strategii w życie.

Należy jednocześnie podkreślić, że wszystkie założone działania będą miały charakter zintegrowany i skoordynowany tak aby jedne wspierały drugie przez to były jak najbardziej efektywne.

Adc. Aspekt merytoryczny – w aspekcie merytorycznym jednostka odpowiedzialna za całosciowy proces wdrażania Strategii tj. Urząd Gminy w Sierakowicach będzie odpowiedzialna za koordynowanie merytoryczne realizacji celów i przedsięwzięć założonych do realizacji w ramach Strategii oraz analizę stopnia i poziomu realizacji założeń Strategii. W tym zakresie proces wdrażania będzie oparty o następujące elementy:

- Realizacja założeń Strategii – w tym zakresie jednostka wdrażająca Strategię będzie odpowiedzialna za koordynowanie procesu realizacji założonych do realizacji w ramach Strategii celów i przedsięwzięć oraz weryfikację, czy realizowane na terenie gminy działania oraz całosciowy proces rozwoju gminy są zgodne z założeniami Strategii.
- Monitoring realizacji Strategii – w zakresie monitoringu jednostka wdrażająca będzie odpowiedzialna za systematyczny przegląd stopnia realizacji celów Strategii oraz założonych do zrealizowania wskaźników realizacji tych celów na poziomie produktu, rezultatu oraz oddziaływania. Etap monitoringu będzie w tym kontekście stanowił wstęp do procesu aktualizacji i korekty założeń Strategii.
- Aktualizacja Strategii – w wyniku prowadzonego monitoringu realizacji Strategii oraz przeprowadzonych działań o charakterze ewaluacji jednostka wdrażająca będzie miała możliwość dokonywania ewentualnych korekt w przyjętych założeniach Strategii i ich zmian w odniesieniu do częściowych efektów jej realizacji.
- Ewaluacja Strategii – proces wdrażania Strategii zakłada przeprowadzenie corocznej ewaluacji założeń Strategii. W tym zakresie pracownicy Urzędu Gminy będą dokonywali corocznych podsumowań zrealizowanych działań i ich wpływu na realizację założeń Strategii. Końcowym etapem tego procesu będzie sformułowanie zaleceń i uwag co do dalszego procesu wdrażania Strategii. Po zakończeniu okresu realizacji Strategii – w 2025 roku przeprowadzona zostanie ewaluacja ex-post (dokonana z wykorzystaniem przeprowadzonych dotychczas ewaluacji rocznych) określająca całosciowy poziom realizacji założeń Strategii.

12. MONITORING I AKTUALIZACJA STRATEGII

Monitoring Strategii będzie stanowił proces stałego kontrolowania, czy realizacja tego dokumentu przebiega zgodnie z założeniami, czy są osiągane cele i rezultaty określone w Strategii oraz jak przebiega proces wdrażania założeń Strategii w życie. Tym samym proces monitorowania będzie służył dostarczaniu informacji na podstawie których jednostka wdrażająca będzie mogła systematycznie dowiadywać się o występowaniu problemów i rozbieżności w realizacji przedsięwzięć i osiągnięciu celów Strategii.

System monitorowania Strategii będzie prowadzony przez jednostkę wdrażającą i będzie oparty o następujące elementy:

- Analizę celów Strategii – w tym zakresie proces monitorowania będzie oparty o układ matrycy logicznej ukazującej logiczne powiązanie pomiędzy założonymi celami Strategii – głównymi i szczegółowymi poprzez zmierzające do ich realizacji przedsięwzięcia po konkretne działania realizowane w ramach poszczególnych przedsięwzięć. Podejście takie w znacznym stopniu ułatwi monitorowanie procesu realizacji Strategii i na każdym etapie ukarze stopień tej realizacji oraz logiczne powiązania między realizowanymi działaniami a założeniami Strategii,
- Przegląd wskaźników realizacji założeń Strategii – podobnie jak w przypadku celów Strategii tak i w zakresie wskaźników będą one weryfikowane za pomocą matrycy logicznej ukazującej także mierzalne efekty prowadzonych działań. W tym zakresie osiągane wskaźniki będą odnoszone do wskaźników określonych na etapie planowania Strategii w odniesieniu do poszczególnych celów głównych które zawierają zestaw wskaźników na poziomie produktu, rezultatu i oddziaływania umożliwiające wymierne określenie stopnia realizacji danego celu. W tym kontekście wskaźniki służą do weryfikacji rzeczywistych rezultatów projektu i służą do sprowadzenia stopnia wykonalności przyjętych celów Strategii.
- Przegląd procedur wdrażania – przegląd procedur będzie stanowił na etapie monitorowania odniesienie do przyjętego systemu wdrażania Strategii. Przegląd procedur będzie w praktyce stanowił element oceny procesu wdrażania Strategii przez jednostkę wdrażającą. Dzięki temu procesowi uzyskane zostanie wyjaśnienie dotyczące roli, funkcji i odpowiedzialności poszczególnych instytucji i osób zaangażowanych w realizację Strategii.

Plan monitoringu realizacji strategii będzie w tym zakresie oparty o raporty z realizacji tego dokumentu sporządzane corocznie w jednostce wdrażającej i zatwierdzane przez Zastępcę Wójta Gminy odpowiedzialnego za całościowy proces

wdrażania Strategii w życie. System ten będzie oparty o analizę działań samorządu gminy i innych podmiotów zaangażowanych w realizację założeń Strategii.

13. PROCES EWALUACJI STRATEGII

Ewaluacja Strategii będzie oparta o realizację corocznych podsumowań zrealizowanych działań i ich wpływu na realizację założeń Strategii czego końcowym etapem będzie sformułowanie zaleceń i uwag co do dalszego procesu wdrażania przedmiotowego dokumentu. Po zakończeniu okresu realizacji Strategii – w 2025 roku przeprowadzona zostanie ewaluacja ex-post określająca całłościowy poziom realizacji założeń Strategii.

Metodologia ewaluacji zostanie ona podzielona na 2 zasadnicze etapy dotyczące oceny efektów realizowanych przedsięwzięć i ich wpływu na realizację założeń Strategii, których końcowym efektem będzie raport ewaluacyjny.

Ewaluacja ex-post dotycząca oceny efektów realizowanych przedsięwzięć i ich wpływu na realizację założeń Strategii będzie oparta zgodnie z założeniami Ministerstwa Rozwoju Regionalnego o następujące założenia:

- I. Podstawowe pytania badawcze i elementy o jakie będzie się opierało badanie:
  - analiza efektów działań i operacji realizowanych w ramach poszczególnych przedsięwzięć w kontekście osiągnięcia wskaźników założonych w ramach każdego celu – zestawienie zbiorcze ukazujące w sposób ilościowy zrealizowane wskaźniki: produktu, rezultatu i oddziaływania założone w każdym z celów,
  - analiza wpływu realizacji poszczególnych działań i operacji na zrealizowanie założeń poszczególnych przedsięwzięć założonych do realizacji w strategii - analiza ilości projektów realizowanych w ramach każdego z przedsięwzięć i ocena przedsięwzięć najczęściej oraz najrzadziej realizowanych,
  - analiza wpływu realizacji poszczególnych działań i operacji na osiągnięcie założeń celów szczegółowych wyznaczonych w ramach Strategii,
  - analiza wpływu realizacji poszczególnych działań i operacji na osiągnięcie celów ogólnych wyznaczonych w ramach Strategii,
  - analiza grup docelowych prowadzonych działań w ramach Strategii – ocena zintegrowanego charakteru Strategii – analiza beneficjentów poszczególnych działań i operacji w ramach każdego z przedsięwzięć w odniesieniu do założonych grup docelowych w ramach każdego z celów i ocena zintegrowanego charakteru dokumentu,
  - ewentualny wykaz wniosków w formie uwag i rekomendacji dotyczących lepszego osiągania celów Strategii – rekomendacje co do możliwych korekt wskaźników, zmian typów przedsięwzięć, itp.

Efektem przeprowadzenia corocznego badania będzie raport ewaluacyjny przygotowany w terminie do końca I kwartału danego roku. Badanie ewaluacyjne

zostanie przeprowadzone przez pracowników instytucji wdrażającej (Urzędu Gminy w Sierakowicach) którzy opracują także jego podsumowanie i wstępny raport.

Każde kolejne badanie ewaluacyjne w zakresie podsumowań ostatniego roku będzie zawierało także w stosunku do przedstawionych pytań i elementów badania odniesienie ich do sumy dotychczas zrealizowanych w trakcie trwania Strategii tak, że w ostatnim roku badania raport z ewaluacji będzie zawierał podsumowanie efektów wybranych do realizacji operacji w całym okresie wdrażania Strategii – od 2014 roku. Pozwoli to na etapie ostatniego badania ewaluacyjnego uzyskać całkowity obraz i ocenę realizacji założeń Strategii.

Wyniki tak przeprowadzonych badań ewaluacyjnych oraz opracowane raporty będą zawierały jako element obowiązkowy wnioski oraz rekomendacje i zalecenia które pozwoliłyby na generalne usprawnienie procesu wdrażania Strategii. Wnioski te będą następnie służyły jako materiał wyjściowy do opracowania zmiany założeń Strategii. Sposób wykorzystania informacji uzyskanych z ewaluacji własnej będzie dotyczył przede wszystkim:

- Analizy realizacji osiągnięcia celów określonych w Strategii – analizie zostaną przede wszystkim poddane cele szczegółowe których realizacji jest zagrożona lub które są realizowane w najmniejszym zakresie.
- Analizy poszczególnych przedsięwzięć wyznaczonych do realizacji w ramach zdefiniowanych celów – analizie zostaną poddane przede wszystkim te przedsięwzięcia w ramach których realizowana jest najmniejsza liczba projektów oraz te dla których zagrożone jest osiągnięcie wskaźników ich realizacji. Ocena ta będzie dokonywana także w kontekście tych przedsięwzięć w ramach których realizowana jest większa od przewidywanej liczba operacji a w konsekwencji możliwe jest przekroczenie wartości założonych wskaźników.
- Analiza procedur wdrażania Strategii – w przypadku pojawienia się tzw. „wąskich gardeł” możliwa jest weryfikacja tych zapisów.
- Opis wniosków - jak realizacja Strategii wpływa na rozwój społeczno – gospodarczy obszaru gminy Sierakowice.

Spis rysunków

- Rys 1. Położenie gminy Sierakowice w województwie pomorskim.
- Rys 2. Położenie administracyjne gminy Sierakowice.
- Rys 3. Ludność kaszubska lub ludność z częściowym rodowodem kaszubskim w województwie pomorskim i powiecie kartuskim w % całkowitej liczby mieszkańców.
- Rys 4. Stan czystości rzek na obszarze zlewni Słupi i Łupawy według badań WIOŚ.
- Rys 5. Liczba mieszkańców gminy Sierakowice w latach 2000 – 2012.
- Rys 6. Podstawowe wskaźniki demograficzne dla gminy Sierakowice na tle powiatu kartuskiego i województwa pomorskiego w 2012 roku.
- Rys 7. Przyrost naturalny i saldo migracji na terenie gminy Sierakowice na tle powiatu kartuskiego w latach 2007 – 2012.
- Rys 8. Struktura wieku mieszkańców gminy Sierakowice na tle powiatu kartuskiego i województwa pomorskiego w 2012 roku według ekonomicznych grup wieku.
- Rys 9. Struktura wykształcenia mieszkańców gminy Sierakowice na tle województwa pomorskiego w 2002 roku.
- Rys 10. Współczynnik skolaryzacji netto na terenie gminy Sierakowice na tle województwa pomorskiego w 2012 roku w %.
- Rys 12. Organizacje pozarządowe w gminie Sierakowice na tle pozostałych gmin powiatu w sztukach oraz w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2012 roku.
- Rys 11. Frekwencja wyborcza w gminie Sierakowice na tle pozostałych gmin powiatu kartuskiego oraz średniej dla okręgu wyborczego nr 26, w wyborach do Sejmu i Senatu RP w 2011 roku.
- Rys 12. Liczba podmiotów gospodarczych oraz wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy Sierakowice na tle regionu w 2012 roku.
- Rys 13. Odsetek bezrobotnych w gminie Sierakowice na tle regionu w procencie osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym w 2012 roku.
- Rys 14. Dynamika zmian liczby bezrobotnych na terenie gminy Sierakowice na tle powiatu kartuskiego i województwa pomorskiego w latach 2003-2012 (rok poprzedni = 100).
- Rys 15. Struktura użytkowania gruntów w gminie Sierakowice na tle powiatu kartuskiego.
- Rys 16. Struktura jakości gleb na terenie gminy.
- Rys 17. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych na terenie gminy Sierakowice w 2009 roku.
- Rys 18. Ilość odpadów komunalnych odbieranych z terenu gminy Sierakowice w 2013 roku z podziałem na poszczególne kwartały.
- Rys 19. Ilość gospodarstw domowych segregujących i niesegregujących odpady na terenie gminy Sierakowice.
- Rys 20. Mapa głównego układu drogowego gminy Sierakowice.

Spis tabel

- Tab 1. Sołectwa i miejscowości na terenie gminy Sierakowice.
- Tab 2. Najważniejsze dobra kultury materialnej na terenie Gminy Sierakowice.
- Tab 3. Stan czystości głównych jezior na terenie gminy Sierakowice.
- Tab 4. Liczba mieszkańców gminy Sierakowice wg. miejscowości sołeckich w 2013 roku.
- Tab 5. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą w latach 2010-2012.
- Tab 6. Udzielone świadczenia.
- Tab 7. Liczba korzystających z pomocy społecznej na terenie gminy Sierakowice ze względu na powód trudnej sytuacji życiowej.
- Tab 8. Stan edukacji przedszkolnej, podstawowej i gimnazjalnej na terenie gminy Sierakowice w 2012 roku.
- Tab 9. Baza organizacji pozarządowych mających siedzibę na terenie gminy Sierakowice.
- Tab 10. Struktura własnościowa podmiotów gospodarczych sektora prywatnego zarejestrowanych na terenie gminy Sierakowice na tle powiatu kartuskiego w 2012 roku.
- Tab 11. Struktura podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Sierakowice na tle powiatu kartuskiego wg. sekcji PKD w 2012 roku.
- Tab 12. Struktura podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Sierakowice na tle powiatu kartuskiego wg. wielkości, w 2012 roku.
- Tab 13. Informacja o masie poszczególnych rodzajów odebranych z obszaru gminy odpadów komunalnych oraz sposobie ich zagospodarowania.
- Tab 14. Stawki cen obowiązujących na terenie gminy Sierakowice w 2014 roku za odbiór odpadów komunalnych.